Lezoko IUPI
Irisgarritasun Unibertsalerako Plan Integrala
2026-2029

Jarduketa-Plana: Udal irisgarria

Lezoko IUPI
Irisgarritasun Unibertsalerako Plan Integrala
2026-2029

Jarduketa-plana: Udal irisgarria

Data
2025eko Iraila

Sustatzailea
Lezoko Udala

Lan honek **Eusko Jaurlaritzako Lurralde Plangintza, Etxebizitza eta Garraio Sailaren** %85eko dirulaguntza jaso du

Aholkularitza teknikoa eta idazketa
Projekta Urbes

Irisgarritasun Unibertsalerako Plan Integrala hurrengo dokumentuek osatzen dute:

I. IUPI: Memoria.
II. Eranskina: Jarduketa-Plana: Udalerri irisgarria.
III. Eranskina: Jarduketa-Plana: Udal irisgarria.
IV. Eranskina: Araudia, irizpideak eta gomendioak.
V. Eranskina: Parte-hartzearen memoria.

Aurkibidea

Aurkibidea **1**
Jarduketa-planaren laburpena **3**
Jarduketa-planaren laburpen-taula 3
Jarduketa-planaren laburpen taula · Udal irisgarria 4
Jarduketa-plana **6**
5. Formakuntza eta kontzientziazioa 6
Udal-eragileak irisgarritasun unibertsalaren inguruan formatu 6
Herritarrak irisgarritasun unibertsalaren inguruan sentsibilizatu 9
6. Informazioa, komunikazioa eta parte-hartzea 12
Udal-informazioa eta komunikazioa irisgarriagoak egin 12
Udalaren hizkuntza-irizpideak eta -ohiturak irisgarriagoak egin 15
Udal webgunean eta sare sozialetan irisgarritasun irizpideak txertatu 18
Gardentasuna areagotu eta herritarren parte-hartzean irisgarritasuna txertatu 24
Udalerrirako seinaleztapen irisgarria, ulergarria eta homogeneoa diseinatu, eta eraikin publikoetako sarbideetan errotulazioa jarri 27
7. Arreta eta izapideak 30
Arreta irisgarriagoa eman herritarrei 30
Udal-izapideak irisgarriagoak egin 35
8. Aisialdia, ongizatea eta garapena 40
Zerbitzu eta Baliabideen eskaintzaren irisgarritasun- eta inklusio-mailaren diagnostikoa osatu eta hobekuntzarako irizpideak ezarri 40
Herriko festak irisgarriagoak eta inklusiboagoak egin 49
Ekitaldi eta ikuskizun jendetsuak irisgarriagoak egin 52
Larrialdi-planak eta ebakuaziorako protokoloak berrikusi, irisgarritasun irizpideak txertatuz 55
9. Arau-esparrua 58
Ordenantzetan irisgarritasun irizpideak txertatzea 58
Dirulaguntzen Plan Estrategikoa eta Ordenantza Fiskala berrikusi irisgarritasun irizpideak txertatuz 61
10. IUPIaren kudeaketa eta komunikazioa 64
IUPI kudeatu, jarraipena egin eta ebaluatu 64
Udal-kartografia eguneratu 68
IUPI komunikatu eta sozializatu 70

Jarduketa-planaren laburpena

Jarduketa-planaren laburpen-taula

Laburpen taula	2026	2027	2028	2029	2030-2033 (1)
Udalerri irisgarria	285.000	269.000	297.000	382.000	1.250.000
Udal irisgarria	32.500	28.500	30.500	61.500	95.000
Guztira	317.500	297.500	327.500	443.500	1.345.000

Oharrak:
(1) IUPIaren denbora-irismena 2026-2029 laurtekoari badagokio ere, 2030-2033 laurtekoa gehitu da jarduketa batzu jasotzeko, epe ertaineko aurreikuspen gisa.

Jarduketa-planaren laburpen taula · Udal irisgarria

	Udal irisgarria	26	27	28	29	30 33	Aurrekontua €
5	**Formakuntza eta kontzientziazioa.**						
5.1	**Udal-eragileen irisgarritasun unibertsalaren arloko ezagutza hobetzea eta irisgarritasunaren kulturan aurrera egitea.**						
a	Udal-eragileak irisgarritasun unibertsalaren inguruan formatu.	X	X	X	X	j	3.000/urteko
b	Herritarrak irisgarritasun unibertsalaren inguruan sentsibilizatu.			X	X	j	1.000/urteko
6	**Informazioa, komunikazioa eta parte-hartzea.**						
6.1	**Komunikazioen ulergarritasuna hobetzea, herritarren informaziorako eskubidea bermatzeko.**						
a	Udal-informazioa eta komunikazioa irisgarriagoak egin.			0	0	X	12.000
6.2	**Hizkuntzen erabilera irisgarriagoa egitea.**						
a	Udalaren hizkuntza-irizpideak eta -ohiturak irisgarriagoak egin.	X	X	X	X	j X	20.000/urteko 9.000
6.3	**Esparru digitalaren irisgarritasuna hobetzea.**						
a	Udal webgunean eta sare sozialetan irisgarritasun irizpideak txertatu.				X	X	6.000 6.000
6.4	**Udalaren gardentasuna areagotzea eta herritarren parte-hartzean irisgarritasuna txertatzea.**						
a	Gardentasuna areagotu eta herritarren parte-hartzean irisgarritasuna txertatu.	X	X	X	X	j	2.000 1.000/urteko 12.000
6.5	**Informaziorako eta seinaleztapenerako errotulazioaren irisgarritasuna hobetzea.**						
a	Udalerrirako seinaleztapen irisgarria, ulergarria eta homogeneoa diseinatu, eta eraikin publikoetako sarbideetan errotulazioa jarri.					X	15.000
7	**Arreta eta izapideak.**						
7.1	**Arreta eta izapide irisgarriagoak eskaintzea.**						
a	Arreta irisgarriagoa eman herritarrei.	X	X	X	X	j	2.000 500/urteko
b	Udal-izapideak irisgarriagoak egin.		0	0	0	X	12.000

	Udal irisgarria	26	27	28	29	30 33	Aurrekontua €
8	**Aisialdia, ongizatea eta garapena.**						
8.1	**Udal-zerbitzu eta baliabide eskaintza irisgarriagoak eta inklusiboagoak bermatzea.**						
a	Zerbitzu eta Baliabideen eskaintzaren irisgarritasun- eta inklusio-mailaren diagnostikoa osatu eta hobekuntzarako irizpideak ezarri.		0	0	0	X	12.000
8.2	**Festak eta ekitaldiak irisgarriagoak eta inklusiboagoak egitea.**						
a	Herriko festak irisgarriagoak eta inklusiboagoak egin.	X	X	X	X	j	9.000
b	Ekitaldi eta ikuskizun jendetsuak irisgarriagoak egin.	X	X	X	X	j	9.000
c	Larrialdi eta ebakuaziorako protokoloak berrikusi, irisgarritasun irizpideak txertatuz.					X	5.000
9	**Arau-esparrua.**						
9.1	**Ordenantzetan irisgarritasun irizpideak txertatzea.**						
a	Ordenantzetan irisgarritasun irizpideak txertatzea.					X	12.000
9.2	**Irisgarritasun ekonomikoa hobetzea.**						
a	Dirulaguntzen Plan Estrategikoa eta Ordenantza Fiskala berrikusi irisgarritasun irizpideak txertatuz.					0	0
10	**IUPIaren kudeaketa eta komunikazioa.**						
10.1	**Plana gauzatzea errazteko baldintzak ezartzea.**						
a	IUPI kudeatu, jarraipena egin eta ebaluatu.	0	0	0	X	j	9.000
b	Udal-kartografia eguneratu.				X		15.000
10.2	**Plana komunikatzea eta sozializatzea.**						
a	IUPI komunikatu eta sozializatu.	X	0	0	0	j	1.000

Oharrak:
(1) IUPIaren denbora-irismena 2026-2029 laurtekoari badagokio ere, 2030-2033 laurtekoa gehitu da jarduketa batzu jasotzeko, epe ertaineko aurreikuspen gisa.
(0) Aurrekonturik gabeko jarduketa zehatza: Udalak bere baliabideekin egitea aurreikusten da.
(j) Jarduketa jarraia.

Jarduketa-plana

5. Formakuntza eta kontzientziazioa

5.1.a	Udal-eragileak irisgarritasun unibertsalaren inguruan formatu.
Ardatza	5. Formakuntza eta kontzientziazioa.
Helburua	5.1. Udal-eragileen irisgarritasun unibertsalaren arloko ezagutza hobetzea eta irisgarritasunaren kulturan aurrera egitea.
Lehentasuna	— Altua.
Irismena / Hartzaileak	— Udaleko teknikariak eta langileak. — Udaleko ordezkari politikoak.
Egungo egoera	— Ezagutza heterogeneoa: Udal-eragileek irisgarritasun unibertsalari buruz duten ezagutza desorekatua da. Arlo batzuetan (hirigintzan, eraikinetan) esperientzia gehiago dago, baina beste arlo batzuetan (komunikazioa, esparru digitala, parte-hartzea) gabeziak nabarmenak dira. — Prestakuntza puntual eta sakabanatua: Azken urteetan ekimen edo saio bakan batzuk antolatu badira ere, ez dira modu planifikatuan egin, eta horrek ez du ahalbidetu udal-eragileen artean oinarrizko ezagutza partekatu bat sortzea. — Ikuspegi partziala: Irisgarritasuna gehienetan oztopo fisikoak kentzera mugatu da, eta ez da behar bezala ulertu eskubide zeharkako gisa, udalaren jarduera guztiei eragiten dien printzipio gisa. — Tresna praktikoen falta: Udal-langile askok borondatea eta interesa erakusten badute ere, ez dute eguneroko lanean erabiltzeko nahikoa baliabide edo erreferentzia. — Udalaren barne-kultura, erronka: Irisgarritasunaren ikuspegia oraindik ez da modu sistematikoan txertatu, eta horrek erabaki eta jarduketa askotan bigarren mailan

	kokatzea eragiten du. — Ordezkari politikoetan eragin beharra: Arduradun teknikoez eta langileez gain, ordezkari politikoek ere behar dute irisgarritasunaren eta inkluioaren inguruan sentsibilizatzea eta prestatzea.
Azalpena	— Urtero udaleko arduradun zein langileei prestakuntza-saioak ematea aurreikusten da. _ Urteroko gaiaren proposamen bat ere egin da. _ Arduradun eta langileenbeharreara egokitutako prestakuntza eskainiko duten pertsonak edo baliabideak topatzeko zailtasunak aurreikusten dira: **erakunde arduradunek (IVAP...), espezializatuek (ISEK...) edo eta handiagoek (Mankomunitatea, Aldundia, Jaurlaritzak)** horretan lagundu beharko luketela uste da. _ Prestakuntza-saio hauetatik espero diren albo-emaitzak: irisgarritasunaren inguruko begirada integral eta partekatua osatzea, langileek bere neurrira baliabide praktikoak sortzea.

Kronograma	**Jarduketa zehatzak**	**Kostua (€)**
2026	— Nola eman aurrez aurreko arreta irisgarriagoa herritarrei, oztopo eta desgaitasun desberdinak kontuan hartuz.	3.000
2027	— Nola idatzi Irakurketa Errazeko edukiak.	3.000
2028	— Nola egin irisgarriagoak informazioa eta komunikazioa, bai eta horietarako kanal fisikoak eta digitalak.	3.000
2029	— Nola egin irisgarriagoak izapideak, aurrez aurrekoak zein elektronikoak.	3.000
2030-2033	— IUPIaren ebaluazioan erabakiko bada ere, jarduketak urtero egitea aurreikusten da.	Jarraia
Oharrak	— ---	
Udaleko arduradunak	— “Udal Irisgarria” jarduketa-eremu nagusiko kudeatzailea edo kudeaketa-taldea.	
Beste eragileak	— ---	
Esleipenak eta kanpo-baliabideak	— Prestakuntzako formatzailea eta materiala.	
Ebaluazio eta jarraipen adierazleak	— Prestakuntza eman izana (saio kopurua adieraziz) eta kostua. — Parte-hartzaileak: _ Udaleko teknikariak eta langileak: kopurua, udal-saila, ardura-maila. _ Udaleko ordezkari politikoak: kopurua, udal-saila. _ Beste parte-hartzaileak.	
Jarduketarako irizpideak	— Nahitaezko izatea: Komeni da formakuntza-saioak derrigorrezkoak izatea udal-eragile guztientzat, bereziki erabakiak hartzen dituztenentzat eta herritarren arretan lan egiten dutenentzat. — Rol desberdinetara egokitzea: Gomendatzen da formakuntzaren edukia sail bakoitzaren behar espezifikoetara egokitzea, saioak eraginkorragoak izateko. — Ebaluazioa egitea: Gomendagarria da formakuntza-saio bakoitzaren ostean ebaluazio bat egitea, emaitzak neurtu eta behar izanez gero plan berria	

diseinatzeko.
— Mailakatze progresiboa: Oinarrizko maila, ertaina eta aurreratua ezartzea gomendatzen da, langileen funtzioaren arabera.
— Formakuntza praktikoa: Formakuntza teorikoarekin batera, udalerriko adibide zehatzak dituzten saio praktikoak eta tailerrak egitea goendatzen da.
— Material eskuragarriak: Gida laburrak, bideo didaktikoak eta txantiloiak sortu beharko lirateke, prestakuntza errazteko.
— Ebaluazio sistematikoa: Prestakuntzaren aurretik eta ondoren ezagutza-maila neurtzea komeni da, eraginkortasuna baloratzeko.
— Adituen parte-hartzea: Arlo honetako adituekin lan egitea gomendatzen da.
— Arituen parte-hartzea: desgaitasunaren inguruan beharrak/interesak/esperientzia/jakintza duten pertsonen testigantza gomendatzen da.

“Yo también cuento”: prestakuntza ematen duenak desgaitasun intelektuala duenean
Prestakuntza- eta sentsibilizazio-saioetan desgaitasuna duten pertsonen parte-hartzea aztertzea gomendatzen da. Ikus “Gomendatutako dokumentazioa”.

Gomendatutako dokumentazioa

Igualdad de trato y no discriminación. Guía básica.
Gobierno Vasco, Departamento de Igualdad, Justicia y Políticas Sociales, Programa Eraberean. (2016).
https://www.euskadi.eus/contenidos/informacion/eraberean_guiabasica/es_observat/adjuntos/ERABEREAN_GUIA.pdf

Estrategia de inclusión y de reducción de las desigualdades sociales de Barcelona 2017-2027.
Ayuntamiento de Barcelona. (2018).
https://www.barcelona.cat/barcelonainclusiva/ca/2018/6/estrategia_inclusion_2017-2027_es.pdf

La accesibilidad universal en los municipios: guía para una política integral de promoción y gestión
Equipo ACCEPLAN, Instituto de Mayores y Servicios Sociales. (2006).
https://ddd.uab.cat/pub/estudis/2007/hdl_2072_4739/La_Accesibilidad_Universal_en_los_Municipios-2006.pdf

Análisis sobre la situación de los derechos de las personas con discapacidad e identificación de retos de futuro.
Fresno, Ayuntamiento de Madrid (2022).
https://www.madrid.es/UnidadesDescentralizadas/Discapacidad/publicaciones/An%C3%A1lisis%20sobre%20la%20situaci%C3%B3n.pdf

La Accesibilidad Cognitiva en España. Estado de situación.
Observatorio estatal de la Discapacidad. (2016).
https://www.observatoriodeladiscapacidad.info/wp-content/uploads/La-accesibilidad-cognitiva.pdf

Accesibilidad cognitiva. Una herramienta para comprender el mundo.
Plena Inclusión Castilla y León. (2019).
https://www.plenainclusioncyl.org/uploads/blog/descarga_1614596085_Argumentario-AC-2019.pdf

Guía de recomendaciones en accesibilidad cognitiva.
FEAPS Madrid (2014).
https://plenainclusionmadrid.org/wp-content/uploads/2017/12/GuiaderecomendacionesAccesibilidadcognitiva.pdf

Un plan de formación en accesibilidad cognitiva.
CEACOG, Plena Inclusión (2024).
http://riberdis.cedid.es/bitstream/handle/11181/7014/Un_plan_de_formaci%C3%B3n_en_accesibilidad_cognitiva.pdf

Lectura fácil.

Yo también cuento: manual de experiencias de sensibilización sobre discapacidad intelectual o del desarrollo a entidades del entorno (impartidas por personas con discapacidad intelectual).
J. M. Jiménez (2017).
http://www.plenainclusionmadrid.org/wp-content/uploads/2017/11/Manual-de-experiencias-de-sensibilizaci%C3%B3n.pdf

5.1.b	**Herritarrak irisgarritasun unibertsalaren inguruan sentsibilizatu.**
Ardatza	5. Formakuntza eta kontzientziazioa.
Helburua	5.1. Herritarrak irisgarritasun unibertsalean sentsibilizatzea eta irisgarritasunaren kulturan aurrera egitea.
Lehentasuna	— Altua.
Irismena / Hartzaileak	— Udalerrian pertsonei zerbitzuak eskaintzen dizkieten erakunde publikoetako arduradun eta langileak, udalekoak salbu. — Udalerrian pertsonei zerbitzuak eskaintzen dizkieten jarduera ekonomikoetako arduradun eta langileak. — Herritarrak.
Egungo egoera	— Kontzientzia mugatua: Herritarren artean irisgarritasun unibertsalaren inguruko ezagutza eta kontzientzia oraindik ez dira nahikoa zabaldu; askotan irisgarritasuna desgaitasun fisikoarekin soilik lotzen da, eta ez dira aintzat hartzen komunikazioari, informazioari edo parte-hartzeari dagozkien alderdiak. — Sentsibilizazio-egitasmo gutxi: Udalak irisgarritasunaren inguruan puntualki komunikazio bat edo beste egin badu ere, kanpaina gehiago eta iraukorragoak behar dira herritarren artean ikuspegi partekatu eta zabala sortzeko. Gainera, ez da nahikoa baloratzen kanpaina horiek udal-eragileengan eta -langileengan izango luketen eragin positiboa. — Estereotipoen iraupena: Gabezien, zaurgarritasunaren eta mendekotasunaren begiradak irauten du, besteak beste desgaitasunen bat duten pertsonak ikusarazteko eta ahalduntzeko baliabideak zein bideak falta direlako. — Informazio eskasia: Udalak egiten dituen hainbat esku-hartze eta jardueratan irisgarritasuna kontuan hartzen da, baina askotan informazio hori ez zaie herritarrei

	ematen. — Partaidetza eskasa: Elkarte eta erabiltzaileekin lankidetza ez da sistematikoa, eta esperientzia bizidunen lekukotzak gutxi dira. — Kanal digitalen aprobetxamendu mugatua: Sare sozialen eta webgunearen potentziala ez da erabat baliatzen sentsibilizazio helburuetarako.
Azalpena	— Herritarrei zein udalerrian zerbitzuak ematen dituzteneei zuzendutako formakuntza/sentsibilizazioa antolatzea, irisgarritasun unibertsalaren ingurukoa. _ Lehenengo urtean egunerokotasunean irisgarritasun unibertsala nola hobetu azalduko litzateke, herritarraei zein zerbitzu ezberdinak ematen dituztenei gaiari buruzko formakuntza emanez. Irisgarritasun fisikoa eta sentsoriala landuko lirateke batipat, herrian ematen diren zerbitzuetan eta ikastaroetan edo/eta herriko merkataritza eta ostalaritza zerbitzuetan aplikagarriak izango liratekenak. _ Bigarren urtean informazioa eta komunikazioa lantzea proposatu da, hizkuntza ulerterraza eta komunikazio eraginkorra txertatuz.

Kronograma	**Jarduketa zehatzak**	**Kostua (€)**
2026	— ---	---
2027	— ---	---
2028	— Herritarrei zein udalerrian zerbitzuak ematen dituzteneei zuzendutako formakuntza/sentsibilizazioa: Nola aplikatu irisgarritaun unibertsala egunerokotasunean.	1.000
2029	— Herritarrei zein udalerrian zerbitzuak ematen dituzteneei zuzendutako formakuntza/sentsibilizazioa: Nola egin irisgarriagoak informazioa eta komunikazioa, bai eta horietarako kanal fisikoak eta digitalak.	1.000
2030-2033	— IUPIaren ebaluazioan erabakiko bada ere, jarduketak urtero egitea aurreikusten da.	Jarraia

Oharrak	— ---
Udaleko arduradunak	— “Udal Irisgarria” jarduketa-eremu nagusiko kudeatzailea edo kudeaketa-taldea.
Beste eragileak	— Irisgarritasunari lotutako herritar eta taldeak. — Merkataritza- eta ostalaritza-elkartea. — Udalerrian zerbitzu publikoak ematen dituzten udalaz kanpoko erakunde publikoak.
Esleipenak eta kanpo-baliabideak	— Formakuntza zerbitzua emango duen enpresa edo elkartea (Elkartu, adibidez). https://elkartu.org/gipuzkoako-desgaitasun-fisikoa-duten-pertsonen-federazio-koordinatzailea.
Ebaluazio eta jarraipen adierazleak	— Prestakuntza eman izana (saio kopurua adieraziz) eta kostua. — Parte-hartzaileak: _ Udalerrian pertsonei zerbitzuak eskaintzen dizkieten erakunde publikoetako arduradun eta langileak, udalekoak salbu. _ Udalerrian pertsonei zerbitzuak eskaintzen dizkieten jarduera ekonomikoetako arduradun eta langileak. _ Herritarrak.
Jarduketarako	— Mezua egokitzea: Gomendatzen da mezuak modu argian eta positiboan aurkeztea,

irizpideak	herritarren jarrera-aldaketa sustatzeko, eta ez arazo bat balitz bezala tratatzeko. — Partaidetza komunitarioa: Elkarteekin eta herritarrekin sentsibilizazio-edukien ko-diseinua egitea beharko litzateke. — Erreferente positiboak: beharko litzateke herriko bizipen errealak eta testigantzak txertatzea. — Kanpaina irisgarriak: Garrantzitsua da kontzientziazio-kanpaina bera irisgarria izatea, mezu guztiak pertsona guztiek irakur eta uler ditzaten. — Formatu irisgarriak: Edukiak audio, bideo eta testu formatuetan zabaltzea komeni da, transkripzio eta azpitituluekin. — Partaideen segmentazioa: Mezuak eta ekintzak publiko-talde desberdinetara egokitzea gomendatzen da, adin, sexu, maila soziokultural edo eta jatorri guztietako herritarrengana iristeko. — Adibide errealak erabili: Komeni da udalerriko adibide errealak erabiltzea, mezuak hobeto ulertu daitezen, eta herritarrek beren burua identifikatzea lortzeko. — Ebaluazioa: Jarduketa honen eragina neurtu beharko litzateke, inkestak edo iritzi-adierazpenak eginez, eta horren arabera plana egokitzea. Sentsibilizazio-ekintzen aurretik eta ondoren inkestak egitea gomendatzen da, eragina neurtzeko. — Presentzia iraunkorra: Eduki-egutegi egonkorra eta berrikuspen periodikoa ezartzea komeni da, mezua mantentzeko. — Jarduketa hau Ermuan egin zen ekimen batean oinarrituta dago: *Ermuko plan esperimental soziosanitarioa (2012-2015)*-ren baitan hainbat jarduketa egin ziren, tartean eskuliburu bat argitaratu zen, gremioei zuzendutako etxebizitzak egokitzeko argibideak ematen dituena: “Etxebizitzan esku hartzeko eskuliburua. Ermuko profil soziosanitarioko pertsonen etxebizitzaren kalitatea hobetzea.” Helbide honetan eskuragai dago: https://labur.eus/yshi7alr

6. Informazioa, komunikazioa eta parte-hartzea.

6.1.a	Udal-informazioa eta komunikazioa irisgarriagoak egin.
Ardatza	6. Informazioa, komunikazioa eta parte-hartzea.
Helburua	6.1. Komunikazioen ulergarritasuna hobetzea, herritarren informaziorako eskubidea bermatzeko.
Lehentasuna	— Altua.
Irismena / Hartzaileak	— Irismena: Udalak herritarrei zuzentzen dituen informazioa eta komunikazioaren osagai guztiak (edukiak, kanalak, lengoaia...). Hurrengo fitxan hizkuntzari dagokion jarduketa espezifikoa jaso da. — Hartzaileak: _ Komunikazioaren, parte-hartzearen eta euskararen inguruan ardurak dituzten teknikariak eta langileak. _ Herritarrei zuzendutako edukiak sortzen dituzten udaleko teknikariak eta langileak.
Egungo egoera	Erakunde publikoen komunikazioan hautemateten diren gabezia arruntenak: — Oinarrizko printzipioak falta: Komunikazio-planek ez dute espresuki aipatzen irisgarritasuna printzipio gisa, eta hori gabe, ezin da behar bezala garatu. — Irisgarritasunaren ebaluazio mugatua: Ez dago irizpide sendorik edo tresnarik udal-komunikazioen irisgarritasun-maila neurtzeko, eta horrek hobekuntzarako bideak lantzea zailtzen du. — Formatu irisgarrien erabilera mugatua: Ez da sistematikoki erabiltzen irakurketa erraza, piktogramak edo bestelako baliabide kognitiboak informazioa eskuragarriago egiteko, eta horrek oztopoak sortzen ditu. — Komunikazio-kanalen erabilera desorekatua: Udalak hainbat kanal erabiltzen ditu herritarrak informatzeko (webgunea, sare sozialak, iragarki-taulak, prentsa-oharrakak), baina ez da beti bermatzen informazioaren ulergarritasuna pertsona guztientzat. — Kanal banaketa irregularra: Informazioa ez da beti kanal guztietan modu

	koherentean zabaltzen, eta horrek herritarren sarbidea mugatzen du. — Hizkera teknikoaren eragina: Komunikazio instituzionala hizkera administratiboan eta teknikoan oinarritzen da sarritan, eta horrek zaildu egiten du herritar guztien ulermena, bereziki zailtasun kognitiboak badituzte. — Irisgarritasun-protokoloen gabezia: Ez dago protokolo edo gida argirik komunikazio irisgarriaren irizpideak udaleko dokumentuetan, webgunean edo ekitaldi publikoetan txertatzeko. — Desgaitasuna duten pertsonen beharrak kontuan ez hartzea: Komunikazioaren diseinuan ez dira modu sistematikoan kontuan hartzen desgaitasuna duten pertsonen behar espezifikoak, eta horrek informaziorako eskubidea mugatu dezake.
Azalpena	Dokumentuen idazketan Irakurketa Errazeko irizpideak aplikatzea aurreikusten da. Adibidez: — Herritarren eskubide eta betebeharrei lotutako dokumentuak ulergarriagoak eginez (ordenantzak, izapideak egiteko informazioa, ordainketen edo zergen ingurukoa...). — Laburpen irisgarriak erantsiz egitasmo garrantzitsuei lotutako dokumentazioan (plan estrategikoak, parte-hartze prozesuak...). Informazioa eta komunikazioa irisgarriagoak egiteko neurriak ezartzea aurreikusten da. Adibidez: — Testuen itzulpenak sistematikoki egitea aztertuz. Ikus hurrengo jarduketa: "6.2.a. Udalaren hizkuntza-irizpideak eta -ohiturak irisgarriagoak egin". — Bideoak azpititulatuz. — Irudietan testu alternatiboak txertatuz. Epe ertainera Komunikazio eta Estilo Liburua idazteko aukera hartu da kontuan, irisgarritasun irizpideak txertatuz: — Eskema eta gidalerro estandarizatuak sortuz, testu edo eta jakinarazpen guztietan aplikatzeko. — Estilo Liburuaren irismena: edukiak, kanalak, lengoaia, hizkuntza, egokitzapen espezifikoak... — Aholkularitza-zerbitzu baten bitartez eginez, eragile desberdinen parte-hartzearekin: Udala (ordezkariak, arduradunak eta langileak), herriko elkarteak eta herritarrak. Jarduketa hauek Udaleko arduradunei eta langileei emango zaien prestakuntzaren menpe daude (ikusi "5.1.a. Udal-eragileak irisgarritasun unibertsalaren inguruan formatu" jarduketa). **IUPI honetan jaso diren jarduketak aurreikuspenak dira:** prestakuntzan zehar ikasitakoaren arabera espero da gauzatzea komunikazioaren irisgarritasuna hobetzeko jarduketa zehatzak.

Kronograma	Jarduketa zehatzak	Kostua (€)
2026	— ---	---
2027	— ---	---
2028	— Edukien idazketan Irakurketa Errazeko irizpideak aplikatzen hasi, horretarako jasotako prestakuntzari jarraituz.	---
2029	— Informazioa eta komunikazioa irisgarriagoak egiteko neurriak ezartzen hasi, horretarako jasotako prestakuntzari jarraituz.	---
2030-2033	— Komunikazio eta Estilo Liburua idatzi, irisgarritasun irizpideak txertatuz.	12.000

Oharrak	— 2028ko eta 2029ko jarduketak, behin abiatuta, urteetan zehar modu jarraian gauzatzea aurreikusten da. — IUPIaren denbora-irismena 2026-2029 laurtekoari badagokio ere, 2030-2033 laurtekoan jarduketa zehatz bat jaso da epe ertaineko aurreikuspen gisa, besteak beste adierazteko zein den gai honen inguruan Udalak etorkizunean egin dezakeen ibilbidea.
Udaleko arduradunak	— Komunikazioa eta partaidetza, edo alor horietan ardurak dituzten pertsonak.
Beste eragileak	— ---
Esleipenak eta kanpo-baliabideak	— Komunikazio eta Estilo Liburuaren idazketa.
Ebaluazio eta jarraipen adierazleak	— Gomendatzen da jarduketa bakoitzaren aurreko prestakuntzan zehar partaideekin batera zehaztea adierazleak.
Jarduketarako irizpideak	— Ikus "Informazioa eta komunikazioa" fitxa, "Araudia, irizpideak eta gomendioak" atalean.

6.2.a	**Udalaren hizkuntza-irizpideak eta -ohiturak irisgarriagoak egin.**
Ardatza	6. Informazioa, komunikazioa eta parte-hartzea.
Helburua	6.2. Hizkuntzen erabilera irisgarriagoa egitea.
Lehentasuna	— Ertaina.
Irismena / Hartzaileak	— Irismena: Udalak ezarriak dituen hizkuntza-irizpideak eta -ohiturak. — Hartzaileak: _ Euskara teknikaria. _ Herritarrei zuzendutako edukiak sortzen dituzten udaleko teknikariak eta langileak. _ Herritarrei aurrez-aurreko arreta ematen dieten teknikariak eta langileak.
Egungo egoera	— Lezoko Udalak hainbat hausnarketa eta estrategia egin ditu euskararen inguruan, hainbat ekimenen zeharkako ardatz gisa erabiltzen duelarik: _ Ludoteka, Udalekuak, Ahotsak ekimena...: https://www.lezo.eus/eu/jarduerak-eta-proiektuak _ Oarsoarrak-ekin batera, hainbat ekimen ditu martxan, batez ere gazteei zuzenduak: Kuadrillategi, Mintzalagun, Familia, edo Eskola Kirola: https://www.oarsoarrak.eus/euskara/egitasmoak _ Hizkuntzen erabileraren kale neurketa, 2023: https://lezo.eus/sites/default/files/book-eranskin/2024-03/TXOSTENA-LEZO-2023%20Hizkuntzen%20erabileraren%20kale-neurketa.pdf — Euskararen lehentasuna: Arrazoi soziolinguistikoak direla eta, Udalak euskararen erabilera lehenesten du (euskara egoera zaurgarrian dago eta babes- zein sustapen-neurri bereziak behar ditu euskal erakundeetan). — Ulermen zailtasunak: Herritarren artean aniztasun handia dago euskararen ezagutzari eta ulermenari dagokionez; euskarazko komunikazioek batzuetan

	zailtasunak sortzen dituzte euskara menperatzen ez duten pertsonentzat, are handiagoak muga edo desgaitasun kognitiboren bat badute. — Herritarren parte-hartze prozesuak: Hizkuntza-baliabideak (hala nola itzulpenak, interpretazioak edo material moldatuak) ez dira sistematikoki eskuragarri jartzen, eta euskara menperatzen ez duen hainbat herritarrek adierazten du horrek bere parte-hartzea mugatzen duela. — Irisgarritasun unibertsala, eskubide: Hizkuntzen erabilerarako irizpideetan ez dira nahikoa hartu kontuan irisgarritasun unibertsala eta eskubideen ikuspegia. — Gaur egungo irizpideen arau-esparrua: _ 10/1982 Legea, Euskararen erabilera normalizatzeko oinarrizkoa. _ Eskualdeetako edo Eremu Urriko Hizkuntzen Europako Gutuna. _ 2/2016 Legea, Euskadiko Toki Erakundeei buruzkoa. _ 9/2017 Legea, Sektore Publikoko Kontratuena. _ 179/2019 Dekretua, Euskadiko toki-erakundeetan hizkuntza ofizialen erabilera instituzionala eta administratiboa normalizatzeari buruzkoa. _ 3/2022 Legea, Euskal Sektore Publikoarena. _ 11/2022 Legea, Euskal Enplegu Publikoarena. _ 19/2024 Dekretua, Euskal Sektore Publikoan euskararen erabilera normalizatzekoa **Euskara ikasteko baliabideak** — Lezok badu AEK euskaltegia (https://www.lezo.eus/eu/euskara/oroitzene-aek-euskaltegia) , bai eta Mintzalagun egitasmoa ere. — Euskara etorkinentzat, AISA ikastaroak: https://www.lezo.eus/eu/euskara/aisa-herritar-etorri-berrientzako-hastapeneko-euskara-eskolak-oarsoaldean — Lezon erroldatuta daudenentzako dirulaguntzak ematen ditu Udalak, euskara ikasteko: https://www.lezo.eus/eu/dirulaguntzak-euskara-saila
Azalpena	Udalaren hizkuntza-irizpideak eta -ohiturak irisgarriagoak egitearen inguruan: — Irizpide korpusa: Hizkuntzen erabileraren inguruko irizpideak aztertzea eta eguneratzea aurreikusten da, irisgarritasunaren ikuspegia txertatuz. — Lehentasunaren eta irisgarritasunaren uztarketa: Euskararen lehentasuna mantenduz, erdarazko edukiei emango zaien tokia berrikusi nahi da, Udalak ematen duen informazio osoa herritar gehiagok eskuratu eta ulertuko duela errazteko, edo eta parte-hartze efektiborako oztopo gehigarririk sortuko ez dela bermatzeko. — Hausnarketa partekatua: Hizkuntzari lotutako irisgarritasun unibertsalaren inguruan prestatzea eta sentsibilizatzea eskatuko duen hausnarketa partekatua egitea da asmoa. — Irisgarritasun unibertsala, erronka eta baliabide: Edukietan irisgarritasun unibertsaleko irizpideak (irakurketa erraza, hizkuntza sinplifikatua, piktogramak...) integratzea, bi helburuak (lehentasuna batetik, irisgarritasuna bestetik) uztartzeko gakoetako bat izan daiteke. Gainera, nahi izan da IUPIan jasota geratzea urtero Udalak euskara ikasteko herritarrentzako luzatzen dituen dirulaguntzak.

Kronograma	Jarduketa zehatzak	Kostua (€)
2026	— Euskara ikasteko dirulaguntza.	20.000
2027	— Euskara ikasteko dirulaguntza.	20.000

2028	— Euskara ikasteko dirulaguntza.	20.000
2029	— Euskara ikasteko dirulaguntza.	20.000
2030-2033	— Udalaren hizkuntza-irizpideak eta -ohiturak irisgarritasunaren ikuspegitik berrikusteko hausnarketa-prozesu partekatua.	9.000
Oharrak	— ---	
Udaleko arduradunak	— Euskara, edo alor horretan ardurak dituzten pertsonak. — Beste sail/pertsona inplikatuak: _ Komunikazioa eta partaidetza, edo alor horietan ardurak dituzten pertsonak.	
Beste eragileak	— UEMA. — Oarsoarrak, Oarsoaldeko Euskara Batzordea.	
Esleipenak eta kanpo-baliabideak	— Irizpideak berrikusteko aholkularitza-zerbitzua.	
Ebaluazio eta jarraipen adierazleak	— Euskara ikasteko dirulaguntza: _ Emandako diru kopurua, hartzaileen kopurua eta profila. — Irizpideen berrikusketa: _ Jarduketa egin izana, eta bere kostua. _ Lanketa eta parte-hartze saio kopurua, parte-hartzaileen kopurua eta profila.	
Jarduketarako irizpideak	— Irisgarritasun Unibertsalaren definizioa barneratzea: "Inguruneek, prozesuek, baliabideek, produktuek eta zerbitzuek, bai eta objektuek, bitartekoek, tresnek eta gailuek ere, bete behar duten baldintza da, pertsona guztiek segurtasun- eta erosotasun-baldintzetan **eta ahalik eta modu autonomo eta naturalenean ulergarriak, erabilgarriak eta praktikagarriak izateko".** — Irisgarritasun Unibertsala baliabide gisa ulertzea: Edukietan irisgarritasun unibertsaleko irizpideak (irakurketa erraza, hizkuntza sinplifikatua, piktogramak...) integratzea, euskararen lehentasuna eta irisgarritasuna uztartzeko gakoetako bat izan daiteke.	

6.3.a	**Udal webgunean eta sare sozialetan irisgarritasun irizpideak txertatu.**
Ardatza	6. Informazioa, komunikazioa eta parte-hartzea.
Helburua	6.3. Esparru digitalaren irisgarritasuna hobetzea.
Lehentasuna	— Altua.
Irismena	— Udal webgunea: www.lezo.eus/ — Aldizkari digitala, buletin elektronikoa, agenda elektronikoa... — Udalak sare digitaletan dituen kontuak eta espazioak.
Egungo egoera	— Irizpide bateratuen falta: Webgunean eta sare-sozialetako mezuetan ez dago irizpide bateraturik, eta horrek irisgarritasun-arazoak sortzen ditu. — Webgunearen irisgarritasun maila mugatua: Udalaren webguneak informazio ugari eskaintzen badu ere, ez ditu sistematikoki betetzen irisgarritasun digitalerako nazioarteko estandarrak (WCAG), eta horrek mugak sortzen ditu desgaitasuna duten pertsonentzat. — Formatu alternatiboen eskasia: Ez dira sistematikoki erabiltzen irakurketa errazeko bertsioak, azpitituluak dituzten bideoak edo eta material bisual irisgarriak. — Sare sozialen erabilera: Udalak sare sozialetan presentzia aktiboa du, baina ez dira beti aplikatzen irisgarritasun irizpideak (adibidez, irudien deskribapen alternatiboak edo bideoen azpitituluak). — Herritarren pertzepzioa: Zenbait herritarrek zailtasunak adierazi dituzte webgunean nabigatzeko, edukiak aurkitzeko edo prozedura administratiboak linean egiteko. — Erabiltzaileen feedback falta: Ez da sistematikoki jasotzen erabiltzaileen iritzia irisgarritasunaren inguruan. — Irisgarritasunaren ezagutza falta: udal teknikari eta arduradun askok ez dute formakuntza espezifikorik arlo digitalean. — Aurrerapenak, baina ez nahikoak: Udalak digitalizazioan inbertitu badu ere, oraindik ez da estrategia integralik ezarri irisgarritasun unibertsala bermatzeko komunikazio eta partaidetza digital guztietan. — Udal-webguneak ez du irisgarritasunaren deklaraziorik.

Azalpena	— Udalaren esparru digitalaren alderdi publikoa identifikatu (webguneak, aplikazioak, sare sozialak...) eta bere irisgarritasun maila diagnostikatu eta hobetu: _ Irisgarritasun-irizpideak jarraituz. _ Irisgarritasunerako baliabide espezifikoak txertatuz. — Jarduketa aldian-aldian egitea aurreikusten da: lau urtean behin egingo dela adierazi bada ere, une egokiena beste aldagai batzuk erabakiko dute: esaterako, webgunearen birdiseinua edo migrazioa egiterakoan. — Jarduketa kanpo-aholkularitza baten bitartez egitea aurreikusten da.	
Kronograma	**Jarduketa zehatzak**	**Kostua (€)**
2026	— ---	
2027	— ---	
2028	— ---	
2029	— Udalaren esparru digitalaren alderdi publikoa identifikatu (webguneak, aplikazioak, sare sozialak...) eta bere irisgarritasun maila diagnostikatu eta hobetu: irisgarritasun-irizpideak jarraituz eta irisgarritasunerako baliabide espezifikoak txertatuz.	6.000
2030-2033	— Udalaren esparru digitalaren alderdi publikoa identifikatu (webguneak, aplikazioak, sare sozialak...) eta bere irisgarritasun maila diagnostikatu eta hobetu: irisgarritasun-irizpideak jarraituz eta irisgarritasunerako baliabide espezifikoak txertatuz.	6.000
Oharrak	— Jarduketa lau urtean behin egitea aurreikusi bada ere, une egokiena beste aldagai batzuk erabakiko dute: esaterako, webgunearen birdiseinua edo migrazioa egiterakoan. — IUPIaren denbora-irismena 2026-2029 laurtekoari badagokio ere, 2030-2033 laurtekoan jarduketa zehatz bat jaso da epe ertaineko aurreikuspen gisa, besteak beste adierazteko zein den gai honen inguruan Udalak etorkizunean egin dezakeen ibilbidea.	
Udaleko arduradunak	— Webgunearen arduraduna. — Beste sail/pertsona inplikatuak: _ Komunikazioa eta partaidetza, edo alor horietan ardurak dituzten pertsonak.	
Beste eragileak	— ---	
Esleipenak eta kanpo-baliabideak	— Irisgarritasun-auditoria egin izana. — Irisgarritasun-egokitzapenak egin izana. — Erabiltzaileen parte-hartzea: saio kopurua, parte-hartzaileen kopurua eta profila.	
Ebaluazio eta jarraipen adierazleak	— Auditoriak egin izana, eta bere kostuak. — Egokitzapenak egin izana (adostasun mailak adieraziz), eta bere kostuak.	
Jarduketarako irizpideak	**Web-irisgarritasunaren auditoria eta WCAG 2.0 arauak** — Gidalerro hauen helburu nagusia web-orrialdeen diseinua irisgarria izatea da, horrela informaziorako dauden hesiak murriztuz. — Aau-esparruari jarraitu: Auditoria RD 1112/2018ko eskakizunen eta WCAG 2.1 AA irizpideak jasotzen dituen UNE-EN 301 549 arauaren arabera egin behar da. — WCAG hamabi jarraibidez osatuta dago, diseinu-irtenbideak eskaintzen dituztenak, web-orrialde batek informazio-sarraerako arazoak sor ditzakeen ohiko egoerak	

adibidetzat hartuta. Gidalerroen barruan egiaztapen-puntuak daude, egon daitezkeen akatsak detektatzen laguntzen dutenak.
— Hamabi jarraibideek oinarrizko helburuak ematen dituzte, egileek edukia desgaitasun desberdinak dituzten erabiltzaileentzat irisgarriagoa izan dadin lan egin dezaten. Jarraibideak ez dira egiaztagarriak, baina esparrua eta helburu orokorrak ematen dituzte, egileek arrakasta-irizpideak ulertzen eta teknikak hobeto ezartzen laguntzeko.
— Talde eta egoera desberdinen beharrak asetzeko, hiru adostasun-maila definitzen dira: A (baxuena), AA eta AAA (altuena). Gutxienez **A** mailako gidalerroetan jasotzen dena landu eta hobetu behar litzateke.

WCAG 2.0 arauak:
— 1. Hautemangarria: Informazioa eta erabiltzailearen interfazeko osagaiak erabiltzaileentzat hauteman daitezkeen moduan aurkeztu behar dira.
  _ Testu-alternatibak: Eman testu-alternatibak testua ez den edozein edukitarako, pertsonek behar dituzten beste forma batzuetara aldatu ahal izateko, hala nola letra handia, Braille, mintzaira, sinboloak edo hizkuntza sinpleagoa. **A**
  _ Denboran oinarritutako euskarriak: Eman alternatibak denboran oinarritutako euskarrietarako. **A**
  _ Egokigarria: Sortu edukia modu desberdinetan (adibidez, diseinu sinpleago bat) aurkez daitekeena, informazioa edo egitura galdu gabe. **A**
  _ Bereizgarria: Erabiltzaileentzat edukia ikustea eta entzutea erraztu, atzeko planoaren eta aurreko planoaren arteko bereizketa barne. **AA**
— 2. Erabilgarria: Erabiltzailearen interfazeko osagaiak eta nabigazioa erabilgarriak izan behar dira.
  _ Teklatu bidez eskuragarria: Egin funtzio guztiak teklatu batetik eskuragarri. **A**
  _ Denbora nahikoa: Eman erabiltzaileei denbora nahikoa edukia irakurri eta erabiltzeko. **AA**
  _ Krisi fisikoak: Ez diseinatu edukia krisiak eta erreakzio fisikoak eragiten dituela jakin den modu batean. **AAA**
  _ Nabigagarria: Eman erabiltzaileei nabigatzen, edukia aurkitzen eta non dauden zehazten laguntzeko moduak. **AAA**
— 3. Ulergarria: Erabiltzailearen interfazeko informazioa eta funtzionamendua ulergarriak izan behar dira.
  _ Irakurgarria: Egin testuaren edukia irakurgarri eta ulergarri. **A**
  _ Aurresangarria: Egin web-orrialdeak modu aurresangarrian ager eta funtziona dezaten. **AA**
  _ Sarrera-laguntza: Lagundu erabiltzaileei akatsak saihesten eta zuzentzen. **A**
— 4. sendoa: Edukiak nahiko sendoa izan behar du, erabiltzaile-agente ugarik modu fidagarrian interpretatu ahal izateko, laguntza-teknologiak barne.
  _ Bateragarria: Egungo eta etorkizuneko erabiltzaile-agenteekiko bateragarritasuna maximizatu, laguntza-teknologiak barne. **A**

Auditoria egiteko urrats garrantzitsuenak.
— Noiz: Web erabilerraztasunaren auditoria egiteko unerik onena produktu digitalaren garapen-prozesua bera da. Webgunearen birdiseinu edo migrazio kasuetan, hasieratik irisgarritasun-praktikak integratzea eraginkorragoa da produktua erabiltzen hasi ondoren arazoei aurre egitea baino.
— Lege-esparrua:
— Egokitasun-ebaluazioa: Irisgarritasun-estandarrak identifikatzen hasi, hala nola WCAG, eta lortu nahi dituzun adostasun-mailak ezarri.
— Edukiaren berrikuspena: Aztertu webgunearen egitura eta edukia, ikusmen-, entzumen- edo mugimendu-urritasunak dituzten erabiltzaileentzat irisgarria dela ziurtatuz.
— Nabigazioa eta teklatua: Gunearen funtzio guztiak teklatuaren bidez eskuragarriak

direla egiaztatu, eta, horretarako, erraztasunak eman mugikortasun mugatua duten pertsonei.
— Kontrastea eta irakurgarritasuna: Ziurtatu nahikoa kontraste dagoela testuaren eta fondoaren artean, eta informazioa erraz irakurtzeko modukoa dela ikusmen-urritasunak dituzten erabiltzaileentzat.
— Multimedia erabilerraza: Egiaztatu multimedia-elementuek, hala nola bideoek eta audioek, zentzumen-urritasunak dituzten erabiltzaileentzako deskribapenak eta transkripzioak dituztela.
— Asistentzia-teknologiekiko bateragarritasuna: Egiaztatu gunea asistentzia-teknologiekin bateragarria dela, hala nola pantaila-irakurgailuekin.
— Formularioak eta elementu interaktiboak: Ziurtatu formularioak irisgarriak direla eta elementu interaktiboak laguntza-teknologiekin erraz erabil daitezkeela.
— Nabigatzaile eta gailu desberdinetako probak: Nabigatzaile eta gailu ugaritan erabilerraztasuna egiaztatu, erabiltzaile guztientzako esperientzia sendoa bermatzeko.
— Probak, benetako erabiltzaileekin: Probak egin hainbat ezintasun dituzten benetako pertsonekin, esperientziaren ebaluazio espezifikoa lortzeko eta hura hobetzeko.
— Dokumentazioa eta ekintza zuzentzaileak: Auditorian identifikatutako edozein irisgarritasun-arazori aurre egiteko beharrezkoak diren aurkikuntzak eta neurrizuzentzaileak dokumentatu.

Irisgarritasun- edo erabilerreztasun-deklarazioen adibideak:
— Gasteizko Udalaren Ingurugiro Gaietarako Ikastegiaren (CEA) webgunea: https://cea.vitoria-gasteiz.org/portal/eu/irisgarritasuna
— Ekonomia Gaietarako eta Eraldaketa Digitalaren Ministerioaren Egoitza Elektronikoa: https://sedediatid.digital.gob.es/eu-es/paginas/accesibilidad.aspx
— Eusko Jaurlaritzaren egoitza elektronikoa: https://www.euskadi.eus/erabilerraztasuna-euskadieus/web01-sede/eu/

Web-irisgarritasunaren kudeaketaren adibideak:
— Web-irisgarritasuna kudeatzeko eredua www.euskadi.eus webgunean: https://www.euskadi.eus/web-irisgarritasuna-kudeatzeko-eredua-euskadi-eus/web01-a2wz/eu/

Gomendatutako dokumentazioa

Arrakalarik gabeko ekimen digitalak sortzeko gida.
Gipuzkoako Foru Aldundia, Innobasque (2023).
https://www.gipuzkoa.eus/documents/917770/64145661/Arrakalarik%20gabeko%20ekimen%20digitalak%20sortzeko%20gida/545831aa-599f-c544-4866-702675f3a382?t=1708946108717

Guía básica de accesibilidad web.
UPV-DicaTIC C. Esteve, S. Mascarell (2023).
https://brechadigital.gva.es/documents/173628581/173628739/2023+UPV+GUIA+WEB+CAST/f3e9515b-54dd-4802-bca3-2f803fcf8da8

Guía básica para crear contenidos accesibles en RRSS.
UPV-DicaTIC C. Esteve, S. Mascarell (2023).
https://brechadigital.gva.es/documents/173628581/173628739/2023%2BUPV%2BGUIA%2BRRSS%2BCAST/72edcecc-d932-49fe-80f0-fd330bc13a91

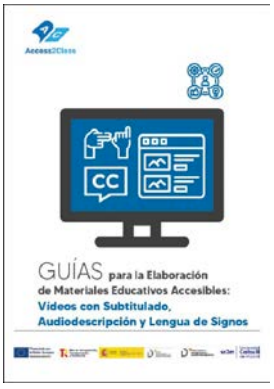

Guías para la elaboración de materiales educativos accesibles: vídeos con subtitulado, audiodescripción y lengua de signos.
J. L. López-Cuadrado et al. (2024).
https://www.siis.net/documentos/ficha/594887.pdf

Guías para la elaboración de materiales educativos accesibles: generación de documentos PDF desde Word, Excel o PowerPoint.
J. L. López-Cuadrado et al. (2024).
https://katalogoa.siis.net/Record/594886

Guías para la elaboración de materiales educativos accesibles: presentaciones en Microsoft PowerPoint.
J. L. López-Cuadrado et al. (2024).
https://www.siis.net/documentos/ficha/594884.pdf

Guías para la elaboración de materiales educativos accesibles: documentos en Microsoft Excel.
J. L. López-Cuadrado et al. (2024).
https://www.siis.net/documentos/ficha/594883.pdf

Guías para la elaboración de materiales educativos accesibles: documentos en Microsoft Word.
J. L. López-Cuadrado et al. (2024).
https://www.siis.net/documentos/ficha/594882.pdf

Guías para la elaboración de materiales educativos accesibles: documentación con LaTex.
J. L. López-Cuadrado et al. (2024).
https://www.siis.net/documentos/ficha/594885.pdf

Accesibilidad Web. WCAG.2.2 de forma sencilla.
O. Revilla, O. Carreras (2024).
http://itakora.com/Accesibilidad_Web_WCAG_2_2_2024_Revilla_Carreras

Pautas de Accesibilidad Cognitiva Web.
Observatorio de Accesibilidad, Ministerio de Asuntos Económicos y Transformación Digital (2020).
https://plenainclusionmadrid.org/wp-content/uploads/2020/12/Guia-Pautas-Accesibilidad-2020-final.pdf

Guía de validación de accesibilidad web.
Observatorio de Accesibilidad, Ministerio de Asuntos Económicos y Transformación Digital, Ministerio de Hacienda y Función Pública (2023).
http://riberdis.cedid.es/bitstream/handle/11181/6955/Gu%c3%ada_de_validaci%c3%b3n_de_accesibilidad_web.pdf?sequence=1&rd=0031644940490209

Guía técnica para la revisión de accesibilidad de un sitio web según la UNE-EN 301549:2022.
Observatorio de Accesibilidad, Ministerio de Asuntos Económicos y Transformación Digital (2022).
https://addaw.org/cdn/web/pdf/Guia-Tecnica-Revision-Accesibilidad-Sitio-Web-UNE-EN-301549-2022-v1-0.pdf

inSuit
SUITABLE e-INCLUSION

inSuit
https://www.insuit.net/es/preguntas-frecuentes/#propietarios-de-webs

6.4.a	**Gardentasuna areagotu eta herritarren parte-hartzean irisgarritasuna txertatu.**
Ardatza	6. Informazioa, komunikazioa eta parte-hartzea.
Helburua	6.4. Udalaren gardentasuna areagotzea eta herritarren parte-hartzean irisgarritasuna txertatzea.
Lehentasuna	— Altua.
Irismena	— Udal-webguneko gardentasun-ataria. — Udalak herritarren parte-hartzearen inguruan ezarriak dituen irizpideak eta ohiturak, bai eta parte-hartze prozesuak ere. — Udalak publiko egiten dituen dokumentuak eta edukiak, bai eta horien inguruko irizpideak eta ohiturak ere. — Udalak egiten dituen komunikazioetako edukiak, eta horien inguruko irizpideak eta ohiturak.
Egungo egoera	— Komunikazio asimetrikoa: Komunikazio gehienetan udaletik herritarrengana doa informazioa, eta ez dago bide argirik alderantzizkoa gertatzeko, herritarren komunikazioak jasotzeko, ez eta horien jarraipena egiteko. — Gardentasunaren garapena: Udalak gardentasunari buruzko araudia betetzen badu ere, informazioa ez da beti modu errazean eskuratzen; edukiak sakabanatuta daude eta ez dira herritar guztientzat ulerterrazak, gehienak hizkuntza teknikoan idatzita daudelako. — Parte-hartze mekanismo mugatuak: Herritarren parte-hartzea sustatzeko kanalak badaude, baina ez dira sistematikoki irisgarritasun irizpideak aplikatzen (espazio fisikoetan, komunikazio digitaletan edo informazio materialetan). — Parte-hartze prozesuak: gero eta gehiago egiten dira, baina ez dira guztiz irisgarriak

	kolektibo guztientzat. — Irisgarritasun digitalaren gabeziak: Parte-hartze prozesuetarako online plataformek ez dituzte beti irisgarritasun arauak betetzen, eta horrek bazteria-arriskua sortzen du desgaitasuna duten pertsonetan. — Inklusio desorekatua: Parte-hartzean ohikoagoa da kolektibo aktibo eta informatuen presentzia, eta eskasagoa, aldiz, desgaitasuna duten pertsonena, etorkinena edo gaitasun digital mugatuak dituztenena. — Udalak ez dauka gardentasunari edo eta parte-hartzeari buruzko udal-ordenantzarik.
Azalpena	Parte-hartze inklusiboa: Herritarren parte-hartze prozesuetan irisgarritasun irizpideak txertatu nahi dira. — Epe laburrera hizkuntzaren inguruko oztopoak leundu nahi dira, epe ertainera desgaitasuna duten pertsonen parte-hartze eraginkorra sustatzeko. — Denboran aurrerago ekin beharko litzaioke Komunikazio, Partaidetza eta Gardentasun Ordenantzaren (edo antzeko baten) idazketari, irisgarritasun irizpideak txertatuz. Ekitaldi publikoetan aldibereko itzulpenak egiteaen inguruan: — Lehenengo pausoa parte-hartze prozesuetarako itzulpen-sistema bat izatea aurreikusten da: jarduketan gailuen erosketa eta itzultzailearen lana sartu beharko lirateke. — Itzultzailearen lana garestia izan daiteke, are gehiago udal txiki batentzako. Lan hori Udalak berak edo komunitatearen bitartez egiteko modua lotzen bada, kasu horretan izango da jasangarria jarduketa. Pixkanaka parte-hartze prozesuetan irisgarritasuna hobetzeko neurriak txertatzea aurreikusten da, jarduketa zehatzik jaso ez bada ere: udaleko arduradunen eta langileen formakuntza desberdinetatik espero da eratortzea esku-hartze horiek. Ikus irizpideak fitxaren azken atalean.

Kronograma	Jarduketa zehatzak	Kostua (€)
2026	— Itzulpena: Ekitaldi publikoetan aldibereko itzulpenak egiteko sistemaren erosketa. Arduradun teknikoari prestakuntza eman gailuen erabileraren eta mantentze-lanen inguruan.	2.000
	— Itzulpena: Ekitaldi jendetsuetarako itzulpen-lanaren ordainketa.	1.000
2027	— Itzulpena: Ekitaldi jendetsuetarako itzulpen-lanaren ordainketa.	1.000
2028	— Itzulpena: Ekitaldi jendetsuetarako itzulpen-lanaren ordainketa.	1.000
2029	— Itzulpena: Ekitaldi jendetsuetarako itzulpen-lanaren ordainketa.	1.000
2030-2033	— Komunikazio, Partaidetza eta Gardentasun Ordenantza idatzi, irisgarritasun irizpideak txertatuz.	12.000

Oharrak	— IUPIaren denbora-irismena 2026-2029 laurtekoari badagokio ere, 2030-2033 laurtekoan jarduketa zehatz bat jaso da epe ertaineko aurreikuspen gisa, besteak beste adierazteko zein den gai honen inguruan Udalak etorkizunean egin dezakeen ibilbidea. — Itzulpen lanari dagokion aurrekontu bat jarri bada ere, itzulpena udal-langileek egiteko aukera aztertzea gomendatzen da. Saio txikiei begira, herriko elkarteekin edo bolondresekin egiteko aukera ere ez litzateke baztertu behar.

Udaleko arduradunak	— Komunikazioa eta partaidetza, edo alor horietan ardurak dituzten pertsonak. — Euskara, edo alor horretan ardurak dituzten pertsonak.
Beste eragileak	— ---
Esleipenak eta kanpo-baliabideak	— Ekitaldi publikoetan aldibereko itzulpenak egiteko sistemaren erosketa.

Ebaluazio eta jarraipen adierazleak	— Ekitaldi publikoetan aldibereko itzulpenak egiteko sistemaren erosketa egin izana, eta kostua.
	— Emandako diru kopurua, hartzaileen kopurua eta profila.
	— Jarduketa nagusia:
	  _ Jarduketa egin den ala ez, eta bere kostua.
	  _ Lanketa eta parte-hartze saio kopurua, parte-hartzaileen kopurua eta profila.

Jarduketarako irizpideak	— Webgunearen irisgarritasuna: Gardentasun-atariak irisgarritasun-irizpide guztiak betetzea gomendatzen da. — Hizkuntza ulergarria: Udaleko dokumentu guztietan, ahalik eta hizkera ulergarriena erabiltzea komeni da. — Formatu digital irisgarriak: Online parte-hartze plataformek ere irisgarritasun-estandarrak bete beharko lituzkete. — Parte-hartzailen profil anitza: Komeni da desgaitasuna duten pertsonen elkarteak erakartzea parte-hartze prozesuetara, beren ikuspegia txertatzeko. — Feedbacka jasotzea: Parte-hartze prozesuen osteko ebaluazio bat egitea gomendatzen da. Parte-hartze espazio eta prozesuak irisgarriagoak egiteko: — Laguntza-zerbitzuak eta -produktuak: Interpretazio zerbitzuak, laguntza teknikoak eta espazio irisgarriak bermatzea lortu nahi da. — Komunikazio irisgarria: Parte-hartze deialdiak eta prozesuak kanal eta formatu irisgarrietan zabaltzea proposatzen da, informazioa eskuratzeko aukera berdintasunez ziurtatzeko. — Komunikazio bidirekzionala: Proposatzen da udalaren eta herritarren arteko komunikazio irekiagoak bultzatzea. — Dokumentazio egokitua: Parte-hartzearekin lotutako dokumentuak irakurketa errazean, hizkuntza sinplifikatuan eta formatu alternatiboetan eskaintzea lortu nahi da. — Prestakuntza eta sentsibilizazioa: Udal-langileei zuzendutako prestakuntza eta herritarrentzako sentsibilizazio-ekintzak garatzea proposatzen da, irisgarritasunaren kultura parte-hartzean txertatzeko. — Aholkuak jasotzea: Gardentasun eta parte-hartze prozesuak diseinatzeko adituen aholkuak eskuratzea proposatzen da. — Protokolo bateratua: Gardentasuna eta irisgarritasuna uztartzen dituen gida bat egitea proposatzen da. **Herritarren parte-hartzea: teknologiaren onurak eta erronkak** Teknologiek komunikazio-arrakalak arintzeko aukerak eskaintzen dituzte, horien artean hizkuntzari lotutakoak. Herritarren partaidetzarako saioetan gauzaten da, besteak beste, arrakala hori. — Xuxurlarien laguntzak eskaintzen dituen alderdi positiboak eta negatiboak kontuan hartuta, teknologikoetan oinarritutako hainbat irtenbide probatu dira azken urteotan, hauek ere bere alderdi positiboak zein negatiboak dituztelarik: tartean daude “itzulpen maleta” edo Telegramen erabilera. — Irisgarritasunari dagokionez, irtenbide hauen inguruan bi arrakala hautematan daitezke: bata, gailu teknologikoek berekin dakartena (erabiltzaile batzu edo askok

ikasketa-prozesu bat behar dute), eta bestea, ekonomikoa (batez ere Udal txikien kasuan).

Teknologiei esker eman daitezkeen jauzien azken adibidea da **"Aditu"**, Adimen artifizialean eta sare neuronaletan oinarritutako teknologia-multzoa.

— 2025eko irailean jakitera eman duenez, Elhuyarrek plataforma bakarrean bateratu ditu hizketaren eta ahotsaren bere teknologia guztiak.
— Eskaintzen dituen teknologien artean dago zuzeneko itzulpena aurkezpen eta ekitaldietarako.
— Prezio bat ere adierazi du, harpidetzik gabe erabileraren araberakoa izango dena: 15 euro orduko (gehi BEZa).
— Sistema hau ezartzeak ez luke "itzulpen maletak" eskatzen duen lehen kostua saihestuko (erabiltzaileek beharko dute gailuren bat itzulpena entzuteko), baina prezio oso merkean eskainiko luke itzulpena.
— Une honetan itzulpenaren kalitate- eta fidagarritasun-maila zein den ez badakigu ere, gauza jakina da datozen urteetan hobetu baino ez dela egingo.

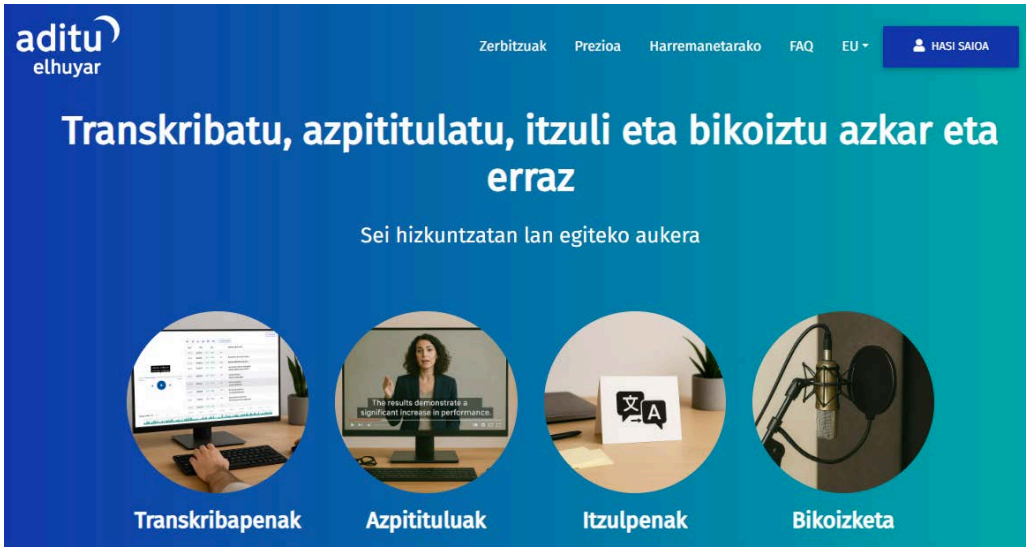

Zuzeneko itzulpenaz haratago, Adituk hiru erabilera nagusi izango ditu: alde batetik, bideoak eta audioak transkribatzea eta azpitituluak automatikoki sortzea; bestetik, sortutako transkripzioak eta azpitituluak automatikoki itzultzea; eta, azkenik, ikus-entzunezko edukiak itzultzea eta bikoiztea. Informazio osoa: https://aditu.eus/

Ordenantza bat gehiago?

Parte-hartzea, gardentasuna, gobernantza-eredua eta horrelakoak irisgarritasunaren ikuspegitik landu eta egokitu beharra dago. Lanketa amaigabea da, eta esparru honetan erreferentzia diren erakundeek etenik gabeko prozesu gisa hartzen dute, ez proiektu puntual bat bezala. Horrexegatik, ordenantza bat egitekotan, IUPIak berak hurrengo laurtekoan kokatu du. Izan ere, ordenantza batek segurtasuna eta baliabideak eskaintzen ditu (besteak beste eskubideak eta betebeharrak zehaztuz), baina hura osatu aurretik beharbada komeni da irizpideak, ohiturak eta bitartekoak berrikustea, ordenantza bera ibilbide horren emaitza bilakatuz.

Tolosako Udalak herritarrek udal bizitzan eta kudeaketan parte hartzeko moduak, bitartekoak, prozedurak eta bideak arautzen dituen tresna da Gobernantza, Partaidetza eta Gardentasun Ordenantza.

https://udala.tolosa.eus/eu/zerbitzuak/komunitatea-eta-gobernantza/gobernantza-partaidetza-eta-gardentasun-ordenantza

Gomendatutako dokumentazioa

Herritarren partaidetza programa 2024-2027.
Gipuzkoako Foru Aldundia (2024).
https://www.gipuzkoa.eus/documents/917770/78362513/PROGRAMA_EU.pdf/f6c0dbf6-4019-f57f-de4b-ab737aca0517?t=1728650027881

Gipuzkoako Foru Aldundiaren Herritarren Partaidetza Programa 2024-2027.
Gipuzkoako Foru Aldundia (2024).
https://www.gipuzkoa.eus/documents/917770/78362513/IE_GFA%2520PARTAIDETZA_PROGRAMA_EU.pdf/34b66ad1-8ac1-48a3-acad-35af116716c7?t=1728890207261

Irakurketa erraza.

Guía: Ciudadanía Activa ASPACE. Promoción de la participación.
Confederación ASPACE (2019).
https://aspacebizkaia.org/w/wp-content/uploads/2019/07/Gu%C3%ADa-Ciudadania-Activa-Participaci%C3%B3n-LF.pdf

Irakurketa erraza.

6.5.a	**Udalerrirako seinaleztapen irisgarria, ulergarria eta homogeneoa diseinatu, eta eraikin publikoetako sarbideetan errotulazioa jarri.**
Ardatza	6. Informazioa, komunikazioa eta parte-hartzea.
Helburua	6.5. Informaziorako eta seinaleztapenerako errotulazioaren irisgarritasuna hobetzea.
Lehentasuna	— Altua.
Irismena	— Seinaleztapenaren diseinua: udalerriko espazio eta eraikin publikoak. — Errotulazioa jartzea: eraikin publikoetako sarbideak, gutxienez herritarrek gehien erabiltzen dituzten udal-eraikinetakoak.
Egungo egoera	— Errotulazio aniztasuna eraikin publikoetan: Eraikin publikoetako sarbideetan dauden errotuluak estilo, tamaina eta kokapen desberdinetakoak dira, eta ez dago estandar bateraturik udalerrian zehar. — Irisgarritasun-irizpideen aplikazio irregularra: Seinaleztapen guztiek ez dituzte bermatzen kontraste, tamaina eta kokapen egokiak; hainbatek ikusmen-arazoak dituzten pertsonek zailtasunak izan ditzakete. — Baliabide osagarrien eza: Seinaleztapen klasikoaz gain, ez dago beste baliabiderik, adibidez, Braille edo seinaleztapen akustikoa, sarbidea hobetzeko. — Informazio desorekatua: Ematen den informazioa ez dago estandarizatua, eta herritar askorentzat garrantzitsua izan daitekeen informazioa falta da batzutan. — Hizkuntza erabileraren ezberdintasunak: Orokorrean euskarak lehentasuna du eraikinetako errotuluetan, baina batzutan gaztelerazko informazioa urria edo gabea da, eta horrek ulermena oztopatzen du erabiltzaileren batzuentzat. — Seinaleztapenaren ikusgarritasun eta irakurgarritasun eskasa: Eraikin batzuetan, errotuluak ez daude ikusgai sartzen denean edo leku gutxi irisgarritasun-baldintzak berrituta. — Homogeneotasun eta ulergarritasun faltak: Sarritan, eraikin bakoitzak bere eredua edo estiloa du, eta horrek desorientazioa eta informazio galera sor dezake erabiltzaileentzat.

Azalpena	Epe ertainera herriko seinaleztapena, iruditeria eta errotulazioa lantzea aurreikusten da, besteak beste irisgarritasun-irizpideak txertatuz. Kanpo-zerbitzu baten bitartez egingo litzateke, erabiltzaileen partaidetza txertatuz diseinu-fasean. Jarduketa zehatzak: — Udalerriko errotulazioa eta seinaleztapena diseinatu, irisgarritasun-irizpideak txertatuz.: identitate bisuala (tipografia, piktogramak, koloreak...), erabilera eta kokapen desberdinetarako irizpideak (informazio-karga, neurriak...), eta abar. — Errotuluak produzitu eta instalatu, irisgarritasunaren inguruko informazioa txertatuz: udal eraikinetako sarbideak lehenetsiz, eta bigarren maila batean leudeke garraio publikoko geltoki zein geralekuak. Errotulu fisikoez gain, fitxategi digital editagarriak eskatu, informazioa aldatzen denean errazago eguneratzeko.

Kronograma	**Jarduketa zehatzak**	**Kostua (€)**
2026	— ---	---
2027	— ---	---
2028	— ---	---
2029	— ---	---
2030-2033	— Udalerriko errotulazioa eta seinaleztapena diseinatu, irisgarritasun-irizpideak txertatuz. — Errotuluak produzitu eta instalatu, irisgarritasunaren inguruko informazioa txertatuz.	10.000 5.000

Oharrak	— IUPIaren denbora-irismena 2026-2029 laurtekoari badagokio ere, 2030-2033 laurtekoan jarduketa zehatz hau jaso da epe ertaineko aurreikuspen gisa, besteak beste adierazteko zein den gai honen inguruan Udalak etorkizunean egin dezakeen ibilbidea.
Udaleko arduradunak	— Komunikazioa eta partaidetza, edo alor horietan ardurak dituzten pertsonak. — Hirigintza, Obrak. Beste sail/pertsona inplikatuak: — Euskara, edo alor horretan ardurak dituzten pertsonak.
Beste eragileak	— ---
Esleipenak eta kanpo-baliabideak	— Diseinu-zerbitzua. — Errotuluen produkzioa.
Ebaluazio eta jarraipen adierazleak	— Udalerriko errotulazioa eta seinaleztapena diseinatu izana, eta kostua. — Errotuluak produzitu eta instalatu izana, kopurua eta kostua. — Erabiltzaileen parte-hartzea: saio kopurua, parte-hartzaileen kopurua eta profila.
Jarduketarako irizpideak	— Sarbideetako errotulazioaren estandarizazioa: Proposatzen da eraikin publikoetako sarrera guztietan errotulazio irisgarria, ulergarria eta homogeneoa ezartzea, irisgarritasun unibertsala sustatzeko eta erabiltzaile guztientzat eskuragarri izateko lortu nahi da. — Informazio argia eta zehatza lortzea: Eraikin bakoitzaren inguruko informazio garrantzitsua modu argi eta zehatzean aurkeztea lortu nahi da, sarbidean bertan. — Homogeneotasun grafikoa: Diseinu homogeneoa bilatuko da, seinale guztiek antzeko formatu, kolore eta testu-irizpideak izan ditzaten; horrekin udal irudia

indartu eta informazioaren ulergarritasuna hobetu nahi da.
- Kontraste, tamaina eta kokapenaren zaintza: Seinale berriek letra-tamaina handi eta irakurgarriak, kontraste bisual egokia eta kokapen irisgarri eta ikusgaiak izan behar dituzte, eta horrela guztientzako irisgarritasuna lortu nahi da.
- Hizkuntza aniztasuna eta eraketa: Errotuluetan bi hizkuntzak (euskara eta gaztelania) erabili beharko lirateke, informazioa herritar guztiei egokitzeko helburuz, eta behar denean piktogramak edo sinbologia ere txertatzea proposatzen da, edonork ulertzeko modukoak.
- Orientazio eta informazio argitasuna: Helburua da erabiltzaile guztien orientazioa erraztea, informazio-eskuragarritasun unibertsala eta sarbide segurtasuna lortu nahi dira egitasmo honen bidez.
- Ukipen eta audio baliabideak: Braillea, ukipen-mapak eta audio-gidak ezartzea proposatzen da, informazioaren eskuragarritasuna handitzeko.
- Larrialdi seinaleen koherentzia: Ebakuazio eta larrialdi seinaleen kokapena eta diseinua bateratzea lortu nahi da.
- Ikusgarritasun eta irakurgarritasun hobea: Gomendatzen da letra-tamaina handi eta kontraste handiko seinaleak erabiltzea, ikusmen-arazoak dituztenentzat irakurterrazak izan daitezen.
- Hizkuntzen erabilera argi eta anitza: Komeni da errotulu guztiak bi hizkuntzatan egitea (euskara eta gaztelania), eta informazioa modu grafiko ulergarrian osatzea beharrezkoa bada.
- Formatu osagarriak: Braillea, piktogramak eta QR kodeak bezalako baliabideak integratzea gomendatzen da.
- Homogeneotasun estetikoa: Udalerri osoan diseinu eta estilo bateratua erabiltzea gomendatzen da, eraikin publiko guztietan eredua bera mantenduz.
- Kokapen eta altuera irisgarria: Seinaleen kokagunea eta altuera pertsona ororentzat, tartean gurpil aulkidunak edo mota ezberdineko mugikortasun- eta adimen-desgaitasuna duten pertsonak kontuan hartuta, eskuragarria izatea komeni da.
- Egokitasun juridiko eta normatiboa: Irisgarritasunaren eta larrialdien alorreko araudia bete beharko da.
- Elkarlana: Eraikin publikoetako arduradunek irisgarritasunaren arloko adituekin lan egitea gomendatzen da.

Gomendatutako dokumentazioa

Accesibilidad cognitiva en el uso público de los edificios.
Plena Inclusión, CERMI, CEAPAT (2021).
https://www.plenainclusion.org/wp-content/uploads/2021/10/Accesibilidad-cognitiva-en-el-uso-publico-de-los-edificios.pdf

Guía de recomendaciones en accesibilidad cognitiva.
FEAPS Madrid (2014).
https://plenainclusionmadrid.org/wp-content/uploads/2017/12/GuiaderecomendacionesAccesibilidadcognitiva.pdf

Accesibilidad cognitiva.
Cristina Larraz (2015).
https://ceapat.imserso.es/documents/20123/758147/reto_diez_acc_cog.pdf/2047b280-f98a-17d5-a344-554f6c631cde?t=1651263472890

Guía de recomendaciones en accesibilidad cognitiva.
OACEX, Plena inclusión Extremadura (2017).
https://www.plenainclusionextremadura.org/plenainclusion/sites/default/files/publicaciones/Guia%20orientaciones%20AC%20Edificios.pdf

Guía de Buenas Prácticas para una Señalización Accesible en Edificios. Catálogo de Pictogramas Accesibles.
GTAAC - Grupo de Trabajo Andaluz de Accesibilidad Cognitiva (2025).
https://www.juntadeandalucia.es/sites/default/files/2025-06/IIGuiaSe%C3%B1alizacionAccesibleV6DEFweb_0.pdf
150 piktograma deskargatu:
https://drive.google.com/drive/folders/1bNWzEtCBmGl-Q4sI5215rZ_bXewgveJU

7. Arreta eta izapideak.

7.1.a	**Arreta irisgarriagoa eman herritarrei.**
Ardatza	7. Arreta eta izapideak.
Helburua	7.1. Arreta eta izapide irisgarriagoak eskaintzea.
Lehentasuna	— Altua.
Irismena / Hartzaileak	— Irismena: herritarrei eskaintzen zaien arreta zerbitzua. — Hartzaileak: herritarrei aurrez-aurreko arreta ematen dieten arduradunak eta langileak.
Egungo egoera	— Hitzorduen eskuragarritasuna: Arreta-zerbitzurako hitzordua eskuratzea zaila izaten da askorentzat, bereziki adinekoentzat, mugikortasun mugatua dutenentzat eta gaitasun kognitibo mugatuak dituztenentzat, sistema digitalak eta telefonoak ez baitira beti intuitiboak. — Komunikazioan oztopoak: Aurrez aurreko arreta-prozesuan komunikazioa eragozten duten oztopo nabarmenak daude. Ez dago baliabide teknikorik entzumen-murriztua duten pertsonei zerbitzu egoki bat emateko, hala nola entzumen-begizta magnetikoak edo zeinu hizkuntzako interprete birtualak. Horrek herritar horiek zerbitzu hori eraginkortasunez erabiltzea eragozten du. — Ahozko itzulpen informala. Ez euskara ez gaztelera ez dakiten herritar eta erabiltzaileekin komunikazioa informala da. Askotan, bapateko itzulpena “Google Translate” eta antzeko aplikazioen bitartez egiten da; beste batzutan, senide baten edo herrikide baten bitartekaritzari esker. Bigarren aukera honen konfidentzialtasunari buruzko zalantzak daude. — Informazioaren irakurgarritasun mugatua: Herritarrei arreta emateko puntuetan ematen den informazio bisuala, esaterako, pantailak edo kartelak, ez da beti ulergarria. Askotan, tipografia txikiegia da, kolore-kontraste eskasa du, edo erabilitako hizkuntza oso teknikoa da. Horrek zaildu egiten die informazioa ulertzea aniztasun kognitiboa duten pertsonei, baita gaisotasun mentalen bat dutenei edo hizkuntza menperatzen ez dutenei ere. — Informazioaren ulergarritasun mugatua: Informazioa sarritan testu tekniko eta formalean ematen da, eta horrek ulermen-arazoak edo gaitasun kognitibo mugatuak

	dituztenei eragozpenak sortzen dizkie. — Informazio eta prozesuen homogeneotasun faltak: Udal izapideen informazioa ez da beti modu ulergarrian eta homogeneoan aurkezten. Herritarrek behar duten informazioa modu koherentean jasotzeko arauak ez daude finkatuta, eta horrek laguntza eskatzeko bideak nahasi edo irregular bihurtzen ditu, batez ere desgaitasunak dituzten pertsonentzat. — Langileen formakuntza murritza: Arreta ematen duten langileen prestakuntza ez da nahikoa desgaitasun eta behar desberdinak kontuan hartzeko. Honek komunikazio-arazoak sortzen ditu, adibidez, entzumen murriztua duten pertsonekin modu egokian aritzeko gaitasunik eza, edo irakurketa erraza behar duten dokumentuak modu egokian azaltzeko trebetasun faltak. — Teknologia lagungarrien falta: Aurrez-aurreko arreta zerbitzuetan ez dago baliabide nahikorik arreta irisgarria emateko, hala nola audio-gidak, pantaila interaktiboak edo bestelako baliabide digitalean oinarritutako laguntzak. Horrek mugikortasun edo ikusmen mugatua duten pertsonen autonomia mugatzen du eta arreta modu berdinean jasotzea oztopatzen du. — Erabiltzaileen iritzien eza: Herritarrek beren esperientziari buruzko iritzia emateko bide formal eta irisgarririk ez dago. Horrek zaildu egiten du zerbitzuaren akatsak eta hobekuntza-eremuak identifikatzea. Feedback-mekanismo irisgarririk gabe, udalak ezin du bere zerbitzua modu eraginkorrean ebaluatu, eta horrek oztopoak sortzen ditu herritar guztientzako arreta eraginkor bat bermatzeko."
Azalpena	Lehenengo laurtekoan aurreikusi diren jarduketa zehatzak: — Atzerriko hizkuntzak hitzegiten dituzten erabiltzaileei arreta emateko sistema formal eta fidagarri bat ezartzea: _ Alternatiba egokiena EUDELek eskaintzen duen hitzarmena da, biztanle kopuruaren arabera Dualia enpresaren zerbitzua hainbat minutuz doan erabiltzeko aukera ematen duena. Lezoko Udalak sinatua dauka hitzarmena. _ Kontuan izan behar da hitzarmena udalen Gizarte Zerbitzuetara mugatzen dela. _ Orohar, udal txikiek ez dute hitzarmenak eskaintzen duen doako minutuen kopurua gainditzen. — Entzumen mugatuko erabiltzaileei arreta emateko mahai gaineko begizta magnetikoak erostea. — Prestakuntzan herritarren arreta irisgarriaren inguruan ikasitakoak aplikatzen hastea. Noski, jarduketak jarraia izan beharko luke.

Kronograma	Jarduketa zehatzak	Kostua (€)
2026	— Itzulpena: Herritarrei arreta eskaintzen den zerbitzuetan Dualia erabiltzea.	500
	— Begizta magnetikoak erosi eta jarri herritarren arretarako gunetan: Lau ale x 500 euro.	2.000
2027	— Itzulpena: Herritarrei arreta eskaintzen den zerbitzuetan Dualia erabiltzea.	500
	— Herritarrei aurrez aurreko arreta irisgarriagoa ematen hasi, horretarako jasotako prestakuntzari jarraituz.	---
2028	— Itzulpena: Herritarrei arreta eskaintzen den zerbitzuetan Dualia erabiltzea.	500
2029	— Itzulpena: Herritarrei arreta eskaintzen den zerbitzuetan Dualia erabiltzea.	500

2030-2033	— Jarduketa jarraia.	---
Oharrak	— Dualia zerbitzuaren aurrekontua estimazio bat da. — 2027ko jarduketa, behin abiatuta, urteetan zehar modu jarraian gauzatzea aurreikusten da.	
Udaleko arduradunak	— Euskara, edo alor horretan ardurak dituzten pertsonak. — Beste sail/pertsona inplikatuak: _Komunikazioa eta partaidetza, edo alor horietan ardurak dituzten pertsonak.	
Beste eragileak	— Herritarrak, bereziki desgaitasunaren inguruan beharrak/interesak/esperientzia/jakintza duten elkarte edo herritarrak.	
Esleipenak eta kanpo-baliabideak	— Begizta magnetikoen erosketa. — Dualia zerbitzua.	
Ebaluazio eta jarraipen adierazleak	— Herritarrei arreta eskaintzen den zerbitzuetan Dualia erabiltzea: erabilera kopurua, kosta, asebetasun-maila. — Begizta magnetikoak erosi eta jarri herritarren arretarako gunetan: kopurua, kostua.	
Jarduketarako irizpideak	— Gune eta bide irisgarriak: Gomendatzen da arreta puntuetara sartzeko dispositibo eta espazio fisiko guztiak sarbide libre eta irisgarriak izatea, erabilera orokorra bermatzeko. — Komunikazio erraztua erabiltzea: Esaldi laburrak, hiztegi arrunta eta euskarri bisualak erabiltzea komeni da, ulermena errazteko. — Komunikazio sistema egokitua: Komeni da informazio eta komunikazio baliabideak irisgarritasun kognitibo eta sentsorialerako egokituak izatea; piktogramak, testu handiak, braillea edo magneto indukzioak erabili beharko lirateke kasu bakoitzean. — Baliabideetan inbertitzea: Laguntza-teknologiak eskuratzea eta etengabe eguneratzea komeni da. — Pertsonalaren prestakuntza jarraitua: Gomendatzen da arreta-zerbitzuetako langileek prestakuntza eta eguneraketa iraunkorra jasotzea, irisgarritasun eta komunikazio inklusiboan. — Hizkuntzen erabilera plurala: Komeni da hizkuntza ofizial guztiak, eta beharrezkoak direnean beste hizkuntza baliabideak (ingelesa, frantsesa...) kontuan izatea, herritarrek informazioa modu berdinean jasotzeko aukera izan dezaten. — Arreta integrala: Harrera eredua irisgarritasun unibertsalaren printzipioetan oinarritzea beharko litzateke. — Arreta-protokolo argia: Gomendatzen da zerbitzuan erantzun-epeak, arretaren prozesua eta informazioaren banaketa aurrez definituta eta publiko eginda, herritarren esperientzia hobetzeko eta irisgarritasunean etapa guztiak bermatzeko. — Herritarrekin batera: Adituen laguntzaz gain, gomendatzen da kolektibo desberdinen elkarteekin batera diseinatzea neurriak. — Protokoloen aplikazioa eta berrikuspena: Arreta-protokoloak betetzeaz gain, aldian-aldian berrikustea gomendatzen da. — Aurrez aurreko arreta irisgarria: Proposatzen da herritarrei zuzendutako aurrez aurreko arreta sistema birdefinitzea, baliabideak eta zerbitzuak irisgarritasun fisiko, kognitibo eta sentsoriala ziurtatuko duten parametroekin, pertsona guztiek eskaintza berdinak izan ditzaten. — Arreta eskuragarria: Aurrez-aurreko arreta guztientzako eskuragarri egitea da asmoa, hitzorduak lortzeko prozesuak sinplifikatuz eta kolektibo bereziei erraztasunak eskainiz. Gainera, aurrez-aurreko arreta herritar askoren lanaldien ordutegietara egokitzeko, astean egun batean arreta arratsaldez emateko aukera aztertuko da. — Pertsonalaren prestakuntza irisgarritasunaren inguruan: Arreta-zerbitzuetan	

diharduen lan-taldearentzat prestakuntza espezifikoa eskaintzea proposatzen da, irisgarritasuna, komunikazio erraza, eta hizkuntza aniztasuna barne, lortu nahi da arretaren kalitatea berdintzea.

- Informazioa irisgarri egitea: Ematen diren edukiak irisgarriagoak egitea eta informazio-kartel, pantaila eta jakinarazpen guztiak formatu irisgarrietan eskaintzea proposatzen da.
- Hizkuntza eta komunikazio baliabide irisgarriak: Informazioa eta komunikazioa herritar ororentzat ulergarria izan dadin, beharrezkoak diren komunikazio-baliabideak (adibidez, piktogramak, entzumen-begizta magnetikoa edo eta zeinu hizkuntzako interprete birtuala) ezartzea proposatzen da. Gainera, hizkuntza menperatzen ez dutenei arreta emateko itzulpen-baliabideak eskaintzea da asmoa.
- Espazioen egokitzapen eta seinaleztapena: Arreta guneak eta zerbitzu-puntuak arras egokitu, seguru eta identifikaziorako erraztasunarekin uztea proposatzen da, lortu nahi da mugikortasun eta orientazio berezia dutenentzat egokitutako guneak izatea.
- Itxarote erosoa: Itxarote-guneetan irisgarritasuna, konforta eta laguntza-baliabideak hobetu nahi dira.
- Herritarren gogobetetzea: Arreta jasotzen duten pertsonen esperientzia hobetzea da helburua.
- Iraunkortasuna: Ez da neurri puntual bat izango; jarraipena eta hobekuntzak aldian-aldian berrikustea aurreikusten da.

Begizta magnetikoak

Teknologia honek soinua kalitatea hobean eta zaratarik gabe entzuteko aukera ematen die audifonoak eta inplante koklearrak dituzten pertsonei. Areto batean jarritako instalazioa izan daiteke (kontzertuez, hitzaldiez, zinemaz eta abar gozatzeko) edo aurrez-aurreko arreta-puntuetan jarritako gailua izan daiteke, instalazio-lanik behar ez duena. Bigarren aukera da IUPIan jaso dena.

2025eko udan Azpeitiko Udalak begizta magnetikoaren instalazio finkoa egin zuen Soreasu antzokian eta Sanagustin kulturgunean; horrez gain, gailu mugikorrak eta mahai gainekoak ere eskuratu zituen. Informazio zabala: https://www.azpeitia.eus/berriak/begizta-magnetikoa-entzumen-irisgarritasuna-hobetzeko-beste-pauso-bat

HAZ

Hurrengo fitxa udal-izapide guztien irisgarritasunari buruzkoa bada ere (ikus “7.1.b. Udal-izapideak irisgarriagoak egin.”), herritarren arreta-guneetan egin daitezkeen izapideak identifikatzea eta irisgarritasunaren ikuspegitik aztertzeko aukera jasotzen du IUPIak. Hurrengo pausoa litzateke emaitza karta gisa komunikatzea. Adibidez, Errenteriako Udalak bezala:

— HAZko karta: https://static.errenteria.eus/web/eu/udala/zu/zerbitzu-karta/Zerbitzu-karta_ZU_lu_EU.pdf)
— eta bere laburpena: https://static.errenteria.eus/web/eu/udala/zu/zerbitzu-karta/Zerbitzu-karta_ZU_la_EU.pdf

Gomendatutako dokumentazioa

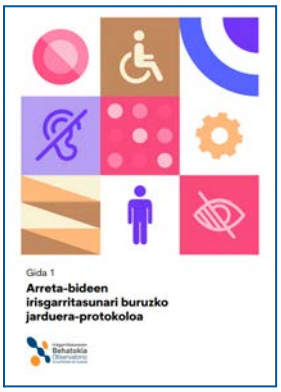

Gida 1. Arreta-bideen irisgarritasunari buruzko jarduera-protokoloa
ISEK-Irisgarritasuna Sustatzeko Euskal Kontseilua, Eusko Jaurlaritzako Etxebizitza eta Hiri Agenda Saila. (2024).
https://www.euskadi.eus/contenidos/documentacion/protocolo_actuacion_accesib/eu_def/ProtocolodeActuacion-Accesible-euskera.pdf
Gazteleraz:
https://www.euskadi.eus/contenidos/documentacion/protocolo_actuacion_accesib/es_def/ProtocolodeActuacion-Accesible-castellano.pdf

Cómo dirigirse adecuadamente a las personas con discapacidad.
Comité Español de Representantes de Personas con Discapacidad, Comunidad de Madrid (2017).
https://www.madrid.es/UnidadesDescentralizadas/Discapacidad/publicaciones/ComoDirigirsePersonasConDiscapacidad/dirigirsepersonascondiscapacidadlecturafacil.pdf

Lectura fácil.

Guía resumen del Protocolo para una Comunicación Inclusiva en los ámbitos institucionales y de la comunicación.
Junta de Extremadura (2023).
https://www.aupex.org/centrodocumentacion/pub/GuiaResumen_protocolo_comunicacion_inclusiva.pdf

Guía práctica de accesibilidad para personas sordas.
CNSE - Confederación Estatal de Personas Sordas (2024).
https://www.cnse.es/media/k2/attachments/Guia-Accesibilidad-CNSE-PS.pdf

Egitasmoa: PROP bulegoetan herritarrei arreta hobea ematea.
Generalitat Valenciana.
https://rendiciocomptes.gva.es/es/millorar-atencio-ciutadania-oficines-prop

Harrera komunitarioetara hurbilketa: ibilbide integralak diseinatzeko gakoak.
Gipuzkoako Foru Aldundiak sustatutao Herritarren Partaidetzarako Erakunde Arteko Espazioa (2024).
https://www.gipuzkoa.eus/documents/917770/0/Harrera%20komunitarioetara%20hurbilketa.%20Ibilbide%20integralak%20diseinatzeko%20gakoak.pdf

7.1.b	**Udal-izapideak irisgarriagoak egin.**
Ardatza	7. Arreta eta izapideak.
Helburua	7.1. Arreta eta izapide irisgarriagoak eskaintzea.
Lehentasuna	— Altua.
Irismena / Hartzaileak	— Irismena: herritarren eskura dauden udal-izapideak. — Hartzaileak: izapide horiek diseinatzen edo kudeatzen dituzten arduradunak eta langileak.
Egungo egoera	— Dokumentu ulergaitzak: Inprimakiak eta informazio-orriak ez daude irakurketa errazean idatzita, eta hizkuntza teknikoa nagusi da. Horrek ulermen-arazoak eragiten ditu. — Prozedura konplexuak: Udal izapide gehienak paper-oinarrian eta modu tradizionalean kudeatzen dira, eta horrek zailtzen du desgaitasunak dituzten pertsonentzako ulermena eta erabilera. Prozedura hauetan urratsak askotan ez dira modu argi eta homogeneoan aurkezten. — Formatu irisgarri faltak: Dokumentu eta inprimaki askok ez dute testu handirik, kontraste egokirik edo irakurketa errazeko bertsiorik. Honek herritarrei informazioa modu errazean jasotzea zailtzen die, bereziki adimen edo irakurketa-zailtasunak dituztenei. — Digitalizazio eta laguntza teknologiko irregularra: Izapideen webguneetan eta plataforma digitaleetan ez da beti bermatzen irisgarritasun maila bera; adibidez, formatu elektronikoak ez dira beti nabigagarria pantaila-irakurgailuentzat edo bestelako tresna lagungarrientzat. — Informazio-kanalen koherentzia falta: Herritarrek informazioa jasotzeko bideak ez dira beti koherenteak eta koordinatuak; aurrez-aurreko zerbitzua, telefonoa eta online kanalen artean irisgarritasun maila ezberdinak daude. — Hizkuntza ulermen mugatua: Sarritan, euskara edo gaztelera menperatzen ez duten

	herritarrek informazioa jasotzeko zailtasunak adierazten dituzte. — Langileen prestakuntza ez nahikoa: Udal langileek ez dute beti prestakuntza egokia izapideak modu irisgarrian kudeatzeko, hala nola, pertsona adimen-urritasuna dutenekin edo hizkuntza-erraza behar dutenekin komunikatzeko. — Zerbitzuen ebaluazioa: Udaleko izapideen irisgarritasun-maila ebaluatzeko sistemarik ez dago. Horrek zaildu egiten du hobekuntza. Izan ere, ez badago modu eraginkor bat arazoak detektatzeko, ezin dira neurri zuzentzaile egokiak hartu, eta horrek udalak ez du aukerarik hobetzeko, eta horrek herritarrei kalte egiten die.
Azalpena	— Izapideak irisgarriagoak egiteko ibilbide bat jaso da IUPIan. Udaleko arduradun eta langileek gidatutako prozesu bat litzateke, izapideen irisgarritasun-mailaren diagnostiko partekatu bat egitera bideratua. — Ondorengo laurtekoan etorriko litzateke diagnostikoa bera osatzea, eta ondorioen arabera esku-hartzeak diseinatzea. 2026-2029 laurtekorako jarduketa zehatzak: — Izapideen identifikazioa eta sailkapena. Helburua: Udal-sail bakoitzean egiten diren izapideak identifikatu, sailkatu eta dokumentatzea. — Behaketa, neurketa eta iritzien bilketa. Helburua: Izapideen erabilera errealaren behaketa eta neurketa, eta herritarren iritzia jasotzea. — Behaketa, neurketa eta iritzien bilketa. Helburua: Izapideen erabilera errealaren behaketa eta neurketa, eta herritarren iritzia jasotzea. **Datozen urteotan Udalak jorratu ditzakeen lan-ildoak:** — Arrakala digitala ekiditeko neurriak hartzea, izapideak gauzatzeko modu bakarra online ez delarik. — Helburu nagusia: Udal izapide guztiak irisgarriagoak izatea da asmoa, bai formatuan, bai prozeduretan. — Prozeduren sinplifikazioa: Izapideak urrats argietan eta hizkera erraztuan egituratzea da asmoa, gaitasun desberdinak edo ulermen-arazoak dituztenentzat prozesuak errazagoak izan daitezen. — Baliabide irisgarriagoen eskaintza: Dokumentuak eta informazioa audioan, bideoan, piktogramatan edo testu sinplean eskaintzea proposatzen da, mugikortasun mugatua, ikusmen edo gaitasun kognitibo mugatuak dituztenentzat erraztasunak sortzeko. — Laguntza pertsonalizatuaren indartzea: Presentzial nahiz telematiko bideko laguntza pertsonalizatu eta inklusiboa bermatzea da helburua, kolektibo berezien galderak eta zailtasunak kontuan hartuz. — Tresna digitalak berrikustea: Izapideak egiteko tresna digitalak berrikustea da asmoa. Modu horretan, irisgarritasun estandarrak betetzen dituztela ziurtatu ahal izango da. Lortu nahi da webguneek eta inprimaki digitalek funtzionalitate irisgarri guztiak izatea, adibidez, nabigazioa teklatuaren bidez egiteko aukera edo pantaila-irakurgailuekin bateragarritasuna izatea. — Leihatila bakarraren eredua: Izapide gehienak leku fisiko edo digital bakarrean zentralizatzea da asmoa, kolektibo berezientzat bide eta pausuak ulerterrazak izan daitezen. — Herritarren parte-hartzea: Diseinu-prozesuan herritarren iritziak txertatzea aurreikusten da. — Ebaluazio sistema bat ezartzea: Izapideen irisgarritasuna aldian-aldian ebaluatzea lortu nahi da. Horren bidez, hobekuntza plan bat ezartzeko aukera izango da. Ebaluazio hori erregularra eta formala izango da, eta herritarren iritziak jasotzea ahalbidetuko du, eta horrek udal-izapideak etengabe hobetzea ahalbidetuko du.

Kronograma	Jarduketa zehatzak	Kostua (€)
2026	— ---	---
2027	— Izapideen identifikazioa eta sailkapena.	0
2028	— Adierazleen diseinua eta behaketa-plana.	0
2029	— Behaketa, neurketa eta iritzien bilketa.	0
2030-2033	— Herritarrentzako Izapideen Gida zehaztu eta argitaratu, irisgarritasun- eta gizarteratze-irizpideak txertatuz, bai eskaintzaren diseinuan, bai sortutako dokumentazioan bertan.	12.000
Oharrak	— Bigarren laurtekoan (2030-2033) adierazi den jarduketa epe-ertaineko aurreikuspen bat besterik ez da, eta fitxan jaso bada ere, ez dago Planean sartuta.	
Udaleko arduradunak	— “Udal Irisgarria” jarduketa-eremu nagusiko kudeatzailea edo kudeaketa-taldea.	
Beste eragileak	— Herritarrak, bereziki desgaitasunaren inguruan beharrak/interesak/esperientzia/jakintza duten elkarte edo herritarrak.	
Esleipenak eta kanpo-baliabideak	— ---	
Ebaluazio eta jarraipen adierazleak	— Identifikatutako izapideak: kopurua, saila. — Diagnostikoa egiteko ezarritako adierazleak. — Behaketaren emaitza, ezarritako adierazleen arabera. — Erabiltzaileen parte-hartzea: saio kopurua, parte-hartzaileen kopurua eta profila.	
Jarduketarako irizpideak	**Izapideak irisgarriagoak egiteko irizpide orokorrak** — Urrats argiak eta errazak: Prozedurak urratsez urrats gida laburretan eta hizkera sinplean jasotzea gomendatzen da, gaitasun eta perfil desberdinei ulerterraza izan dadin. — Izapideak sinplifikatzea: Izapide guztiak sinplifikatzea komeni da. Horren bidez, izapideak egiteko beharrezkoak diren urratsak, dokumentuak eta informazioa murriztea lortuko litzateke. Horrela, prozesuak azkarragoak eta ulergarriagoak izango lirateke, eta denboraren eta baliabideen erabilera hobetzea ahalbidetuko luke. — Hizkera eta formatu inklusiboak: Audioa, bideoa, piktogramak eta testu sinplea eskaintzea komeni da, ulermen-arazoak, gaitasun kognitibo mugatua edo hizkuntza menperatzen ez dutenentzat. — Laguntza anitz eta pertsonalizatua: Online, telefono zein aurrez aurreko kanaletatik laguntza eskaintzea da gomendagarria, pertsona guztien beharrak kontuan hartuz. — Informazio gidak: Izapide bakoitzeko gida argi eta irisgarriak sortzea gomendatzen da. Gida horiek hizkuntza sinplean eta irakurketa errazean idatzi beharko lirateke, eta irudiak edo piktogramak ere txertatzea komeni da, informazioa bisualki ulergarriagoa izan dadin, eta horrek herritarrei lagunduko die informazioa eskuratzen. — Plataforma irisgarri eta errazak: Aplikazio eta webgune digitalak WCAG arauak eta pantaila-irakurgailuekin bateragarritasuna betetzea komeni da, ikusmen murriztua, mugikortasun mugatua edo gaitasun kognitibo mugatua dutenentzat. — Leihatila bakarraren eredua: Udal izapide guztiak zentralizatzea da gomendagarria, kolektibo desberdinek prozesua errazagoa izan dezaten. — Langileen prestakuntza: Langileak izapideak erraztuz komunikatzen trebatu beharko	

lirateke. Horretarako, irakurketa errazeko teknika eta metodologiak erabiltzeko trebakuntza eman beharko litzateke.

Izapideen identifikazioa eta sailkapena.
- Helburua: Udal-sail bakoitzean egiten diren izapideak identifikatu, sailkatu eta dokumentatzea.
- Lan ildoak:
  - Izapideen zerrenda osatu: Sail bakoitzak egiten dituen izapideak bildu (errolda, laguntza eskaerak, baimenak, ordainketak...).
  - Izapide motak sailkatu: Aurrez aurrekoak, online, telefonikoak; sinpleak vs. konplexuak; herritar guztientzako vs. kolektibo zehatzentzako.
  - Dokumentazio teknikoa bildu: Inprimakiak, webguneko atalak, prozedura deskribapenak, araudi lotuak.
  - Langileen esperientzia jaso: Izapide bakoitzaren zailtasun ohikoak, herritarren zalantzak, laguntza beharrak.
  - Kolektibo baztertuen ikuspegia: Zein izapideek eragiten dieten gehien desgaitasuna duten pertsonei, adinekoei, hizkuntza menperatzen ez dutenei...
  - Txosten laburra osatu: Izapideen mapa eta sailkapen praktikoa, diagnostikorako oinarri gisa.

Adierazleen diseinua eta behaketa-plana.
- Helburua: Diagnostikoa egiteko erabiliko diren adierazleak definitu eta behaketa-metodologia prestatu.
- Lan ildoak:
  - Irisgarritasunaren dimentsioak zehaztu: Fisikoa, komunikatiboa, kognitiboa, digitala, emozionala.
  - Inklusio sozialaren ardatzak definitu: Adina, jatorria, hizkuntza, genero, maila sozioekonomikoa.
  - Adierazle multzoa osatu: Sarbide erraztasuna, ulermen-maila, autonomia, laguntza eskuragarritasuna, denbora, gogobetetzea.
  - Behaketa-tresnak prestatu: Check-listak, behaketa-fitxak, langileentzako jarraibideak.
  - Herritarren iritzia jasotzeko tresnak: Inkesta laburrak, elkarrizketa-gida, talde fokal egitura.
  - Aholkularitza teknikoaren ekarpena: Adierazleen baliozkotzea eta tresnen egokitzapena.
  - Protokolo operatiboa idatzi: Diagnostikoaren fase praktikoa nola gauzatuko den zehaztuta.

Behaketa, neurketa eta iritzien bilketa.
- Helburua: Izapideen erabilera errealaren behaketa eta neurketa, eta herritarren iritzia jasotzea.
- Lan ildoak:
  - Izapide errealen behaketa: Langileek izapideak nola gauzatzen diren behatu, adierazleak aplikatuz.
  - Langileen autoebaluazioa: Prozedura bakoitzaren irisgarritasunaren eta inklusioaren inguruko hausnarketa.
  - Herritarren iritzia jasotzea: Inkestak, elkarrizketak edo talde fokalak kolektibo desberdinekin.
  - Datuen bilketa sistematikoa: Fitxa eta tresna guztiak beteta, informazioa zentralizatuta.
  - Lehen ondorioak identifikatu: Zein izapideek arazo nabarmenak dituzten, zein kolektibok zailtasun gehien.

Herritarrentzako Izapideen Gida zehaztea eta argitaratzea.

	_ Herritarrei zuzendutako gida honetaz gain, udal-langileei zuzendutako Izapideen Eskuliburua osatzea aurreikusten da, aholkularitza-zerbitzu baten bitartez. Adibidez, Arrasateko Udalaren Izapideen Eskuliburua idazteko baldintzak: https://www.contratacion.euskadi.eus/webkpe00-kpeperfi/eu/contenidos/anuncio_contratacion/expjaso597129/eu_doc/index.html (ikus “Plegu teknikoa.pdf” fitxategia “Fitxategiak” atalean).

Gomendatutako dokumentazioa	 **Estudio de accesibilidad de los trámites con la administración pública en España, 2017.** Fundación ONCE, Cermi (2017). https://observatoriodelaaccesibilidad.es/wp-content/uploads/2024/04/Estudio-de-accesibilidad-de-los-tramites-de-la-administracion-publica-en-espana-2017.pdf
	 Mayores y exclusión tecnológica. Radiografía de una desigualdad arrumbada. J. Varela, UGT (2025). https://www.ugt.es/sites/default/files/Microsoft%20Word%20-%20Def.%20ESTUDIO-MAYORES%20Y%20EXCLUSI%C3%93N%20TECNOL%C3%93GICA%20VF%2009052025.pdf
	 La protección de las personas consumidoras vulnerables con discapacidad frente a la brecha digital. Gloria Esperanza Álvarez Ramírez (2024). https://back.cermi.es/catalog/document/file/10rgw-la-proteccion-de-las-personas-consumidoras-vulnerables---cermi.es-88---accesible.pdf

Guía breve: claves para la atención a personas autistas en las notarías.
Confederación Autismo España et al. (2024).
https://www.siis.net/documentos/ficha/599546.pdf

8. Aisialdia, ongizatea eta garapena.

8.1.a.	**Zerbitzu eta Baliabideen eskaintzaren irisgarritasun- eta inklusio-mailaren diagnostikoa osatu eta hobekuntzarako irizpideak ezarri.**
Ardatza	8. Aisialdia, ongizatea eta garapena.
Helburua	8.1. Udal-zerbitzu eta baliabide eskaintza irisgarriagoak eta inklusiboagoak bermatzea.
Lehentasuna	— Altua.
Irismena / Hartzaileak	— Irismena: herritarrei eskaintzen zaizkien udal-zerbitzuak, edo eta herritarren eskura udalak jartzen dituen baliabideak. Zuzenean Udalak ematen dituenak, bai eta zeharka ere (adib. kontratu edo emakida bitartez). — Hartzaileak: zerbitzu eta baliabide horiek diseinatzen edo kudeatzen dituzten arduradunak eta langileak.
Egungo egoera	— Zerbitzu eta baliabideen ikuspegi partziala: Udalak eskaintzen dituen zerbitzu eta baliabideak sail bakoitzak bere kabuz kudeatzen ditu, eta ez dago argi zein den zerbitzu bakoitzaren benetako irisgarritasun-maila. Ebaluazioa eta jarraipena modu informalean egiten da, eta horrek zaildu egiten du gabeziak identifikatu eta hobekuntza planifikatu ahal izatea. Udal txikia izanik, lan-karga handia da, eta horrek eragozten du eguneroko zereginez gain, halako proiektu transbertsal eta konplexuei modu eraginkorrean aurre egitea. — Zerbitzuen eta baliabideen identifikazio, sailkapen eta dokumentazio gabezia: Udalak ez dauka udal-zerbitzu guztien katalogo bateratu eta irisgarri bat. Informazioa, gehienbat, ahozkoa eta sakabanatua da sailen artean. Ondorioz, datu guztiak biltzea, aztertzea eta irudi osatu bat sortzea oso zaila da, eta ez da modu formal batean dokumentatzen. — Erabilera errealaren ezagutza mugatua: Ez da modu sistematikoan behatu nola

	erabiltzen dituzten herritarrek zerbitzuak, eta ez da jasotzen kolektibo zaurgarrien esperientzia eta iritzia modu egituratuan. — Diagnostikorako adierazle eta metodologia zehatzik eza: Ez da ezarri irizpide edo adierazle zehatzik udal-zerbitzuen irisgarritasun-maila eta inklusioa neurtzeko. Ez dago behaketa-plan edo protokolo estandarizaturik, eta horrek zaildu egiten du zerbitzu desberdinen arteko alderaketa edo ebaluazio objektiboa egitea. — Erabiltzaileen iritzia eta esperientziaren azterketa sistematikorik eza: Herritarren iritziak eta kexak modu informalean jasotzen dira, eta ez da modu estandarizatuan dokumentatzen. Ez dago mekanismo argirik zerbitzuen mugak desgaitasunen bat duten pertsonei, adinekoei edo beste kolektibo zaurgarri batzuei nola eragiten dien neurtzeko, eta horrek ondorio sendoak ateratzea eragozten du. **Zerbitzu eta baliabide askotan hauteman daitezkeen gabeziak:** — Eskaintza heterogeneoa: Udalak eskaintzen dituen aisialdi-jardueretan irisgarritasun eta inklusio maila desberdina da; batzuk ondo egokituak daude, baina askok ez dituzte kontuan hartzen desgaitasun fisiko, kognitibo edo sentsorialak dituzten pertsonak. — Programazio zurruna eta mugatua: Aisialdiko jarduera asko estereotipoetan oinarritzen dira, eta ez dituzte pertsona guztien beharrak kontuan hartzen, eta horrek zenbait pertsona baztertuta uzten ditu. Adibidez, adin, jatorri eta kultura desberdinetako pertsonen parte-hartzea baxuagoa da, eta horrek bazterketa soziala eragin dezake. — Material espezializatu falta: jolas-parkeetan eta aisialdirako guneetan ez dira erabiltzen inklusioan oinarritutako jolas-elementuak. — Bazterkeria soziala: Aisialdiko eskaintza ez da beti inklusiboa. Adibidez, gaisotasun mentalen bat duten pertsonek ezin dute parte hartu jarduera batzuetan, eta horrek estigma soziala areagotu dezake. Horrez gain, pertsona horiek ez dute erraztasunik aisialdi-jardueretan parte hartzeko, eta horrek bazterkeria soziala areagotu dezake. — Eskaintzaren inklusibotasuna: Aisialdi-jardueretan ez da beti kontuan hartzen herritarren aniztasun soziala (adina, sexua/generoa, maila ekonomikoa, kultura, jatorria), eta horrek hainbat herritarren parte-hartzea mugatzen du. — Parte-hartze desorekatua: Ekitaldi edo programa guztietan kolektibo jakin bat edo beste falta izaten bada ere, hauteman da zenbait kolektiboren parte-hartzea oso baxua dela ekitaldi edo programa gehienetan. — Dinamizazio eskasa: askotan, aisialdirako ekimenak ez dira komunitatearen beharren arabera diseinatzen, eta parte-hartze soziala murritza da. — Irisgarritasun ekonomikoa: Jardueren kostuek baztertu egiten dituzte maila sozioekonomiko baxuko familak. — Monitoreen prestakuntza falta: Aisialdi-monitoreek ez dute formakuntza nahikorik irisgarritasunari buruz. — Langileen prestakuntza ez nahikoa: Jarduerak antolatzen dituzten langileek ez dute beti prestakuntza egokia irisgarritasuna eta inklusioa bermatzeko, eta horrek jardueren kalitatea eta erabilgarritasuna mugatzen du. — Koordinazio faltak: Aisialdi-eskaintza, informazioa eta erreserba-kanalak ez daude beti koordinatuta, eta horrek zailtzen du herritar guztiek baliabideak modu berdinean erabiltzea.
Azalpena	— Banaka edo kolektibo gisa, herritarren aisialdia, ongizatea eta garapena sustatzera edo bermatzera bideratutako zerbitzu eta baliabideen barruan sartu dira, besteak beste, esparru hauekin zerikusia dutenak: kultura, hezkuntza, aisialdia, kirola, gizarte-ongizatea eta -integrazioa, feminismoa, haurtzaroa eta gazteria, mendekotasuna, zainketak eta etxeko laguntza, eta abar. — Zerbitzu eta baliabide guzti hauen irisgarritasun eta inklusio-maila hobetzea da jarduketaren helburua. — Lanketaren zailtasuna eta Udalak dituen baliabide zein gaitasunen mugak ikusirik,

planteamendu errealista egin da: lehen laurtekoan diagnostikoa osatzea eta ondorioak ateratzea, eta bigarren laurtekora atzeratzea, bai zerbitzu eta baliabideen berrikuspena egitea, bai emaitzaren idazketa eta argitalpena.
— Udaleko arduradun eta langileek gidatutako prozesu bat litzateke, izapideen irisgarritasun-mailaren diagnostiko partekatu bat egitera bideratua.
— Hurrengo laurtekoan etorriko litzateke diagnostikoa bera osatzea, eta ondorioen arabera esku-hartzeak diseinatzea.
— Lanketa Udaleko teknikari eta langileek gidatzea aurreikusten da: beraiek gidatu eta gauzatuko dute. Ez da baztertzen lehen laurteko faseren batean kanpo-aholkularitza jasotzea.
— Jarduketaren planteamendua progresiboa da: udal-sailek, guztiek batera, urtean pauso bat ematea aurreikusten da. Estrategia hau lehenetsi da, beste alternatiba batzuren artean: adibidez, urte batean sail batek edo biek aurrelan hauek hasi eta bukatzea, hurrengoan beste bat edo biek gauza bera egitea aurrekoek ikasitakoa aplikatuz...

2026-2029 laurtekorako jarduketa zehatzak:
— Zerbitzu eta baliabideen identifikazioa.
— Adierazleen diseinua eta behaketa-plana.
— Behaketa, neurketa eta iritzien bilketa.

Zerbitzu eta baliabideen identifikazioa:
— Zerbitzuen zerrenda osatu: Sail bakoitzak eskaintzen dituen zerbitzuak eta baliabideak bildu (adibidez: gizarte-laguntzak, kultura-programak, kirol instalazioak, arreta administratiboa...).
— Sailkapen funtzionala: Zerbitzuak sailkatu helburuaren arabera (informazioa, laguntza, parte-hartzea, prestakuntza, aisialdia...).
— Kolektibo hartzaileak identifikatu: Zerbitzu bakoitzak zein herritar multzori zuzentzen zaion zehaztu, eta zein kolektibo bazterturi eragiten dien bereziki.
— Dokumentazio teknikoa bildu: Inprimakiak, webguneko atalak, araudi lotuak, baliabide osagarriak.
— Langileen esperientzia jaso: Zerbitzu bakoitzaren funtzionamendu praktikoa, zailtasun ohikoak eta herritarren zalantzak.
— Zerbitzuen mapa osatu: Zerbitzu eta baliabideen ikuspegi orokorra, diagnostikorako oinarri gisa.

Adierazleen diseinua eta behaketa-plana:
— Irisgarritasunaren dimentsioak zehaztu: Fisikoa, komunikatiboa, kognitiboa, digitala, emozionala.
— Inklusio sozialaren ardatzak definitu: Adina, jatorria, hizkuntza, genero, maila sozioekonomikoa, desgaitasun mota desberdinak.
— Adierazle multzoa osatu: Sarbide erraztasuna, ulermen-maila, autonomia, laguntza eskuragarritasuna, denbora, gogobetetzea.
— Behaketa-tresnak prestatu: Check-listak, behaketa-fitxak, langileentzako jarraibideak.
— Herritarren iritzia jasotzeko tresnak: Inkesta laburrak, elkarrizketa-gida, talde fokal egitura.
— Aholkularitza teknikoaren ekarpena: Adierazleen baliozkotzea eta tresnen egokitzapena.
— Protokolo operatiboa idatzi: Diagnostikoaren fase praktikoa nola gauzatuko den zehaztuta.

Behaketa, neurketa eta iritzien bilketa:
— Zerbitzu errealen behaketa: Langileek zerbitzuak nola gauzatzen diren behatu, adierazleak aplikatuz.

	— Langileen autoebaluazioa: Zerbitzu bakoitzaren irisgarritasunaren eta inklusioaren inguruko hausnarketa. — Herritarren iritzia jasotzea: Inkestak, elkarrizketak edo talde fokalak kolektibo desberdinekin. — Datuen bilketa sistematikoa: Fitxa eta tresna guztiak beteta, informazioa zentralizatuta. — Lehen ondorioak identifikatu: Zein zerbitzuk arazo nabarmenak dituzten, zein kolektibok zailtasun gehien. — Diagnostikorako oinarri dokumentatua: 4. hilabeteko diagnostiko fasea hasteko prest.

Kronograma	Jarduketa zehatzak	Kostua (€)
2026	— ---	---
2027	— Udal-sail bakoitzak eskaintzen dituen zerbitzu eta baliabideak identifikatu, sailkatu eta dokumentatu.	0
2028	— Diagnostikoa egiteko erabiliko diren adierazleak definitu eta behaketa-metodologia prestatu.	0
2029	— Zerbitzuen eta baliabideen erabilera erreala behatu, adierazleen arabera neurtu eta herritarren iritzia jaso.	0
2030-2033	— Herriko Zerbitzu eta Baliabideen Katalogoa berrikusi eta argitaratu, irisgarritasun- eta gizarteratze-irizpideak txertatuz, bai eskaintzaren diseinuan, bai sortutako dokumentazioan bertan.	12.000
Oharrak	— Bigarren laurtekoan (2030-2033) adierazi den jarduketa epe-ertaineko aurreikuspen bat besterik ez da, eta fitxan jaso bada ere, ez dago Planean sartuta.	

Udaleko arduradunak	— “Udal Irisgarria” jarduketa-eremu nagusiko kudeatzailea edo kudeaketa-taldea. — Beste sail inplikatuak: _ Herritarren aisialdirako, ongizaterako eta garapenerako zerbitzuak eta baliabideak diseinatzen edo eta eskaintzen dituzten sailetako arduradunak eta langileak.
Beste eragileak	— Udal-zerbitzuak eta baliabideak herritarrengana iristea ahalbidetzen duten langileak, klubak, elkarteak, pertsonak... — Udal-zerbitzu eta baliabideen erabiltzaileak, bereziki desgaitasunaren inguruan beharrak/interesak/esperientzia/jakintza duten elkarte edo herritarrak.
Esleipenak eta kanpo-baliabideak	— ---
Ebaluazio eta jarraipen adierazleak	— Identifikatutako zerbitzuak eta baliabideak: kopurua, Saila. — Diagnostikoa egiteko ezarritako adierazleak. — Behaketaren emaitza, ezarritako adierazleen arabera. — Erabiltzaileen parte-hartzea: saio kopurua, parte-hartzaileen kopurua eta profila.
Jarduketarako irizpideak	**Udal-zerbitzuen diagnostikoa osatzea** Prozesua modu eraginkor eta sistematiko batean gauzatzeko, beharrezkoa da Udalak dituen baliabideak ondo aprobetxatzea. Jarduketarako zenbait irizpide eta gomendio: — Erregistro bateratua sortzea: Udal-sail guztiek eskaintzen dituzten zerbitzu eta baliabideak modu bateratuan identifikatu, sailkatu eta dokumentatzea, formatu

irisgarrietan eta eguneratuta.
— Sailkapen eta deskribapen estandarrak: Zerbitzuak helburuaren, hartzaileen eta irisgarritasun-ezaugarrien arabera sailkatzeko irizpide komun eta argiak ezartzea.
— Adierazle multzo integrala definitzea: Irisgarritasunaren dimentsio guztiak eta inklusio sozialaren ardatzak jasoko dituen adierazle multzo bateratua adostea, neurketa objektibo eta konparagarriak egiteko.
— Behaketa-metodologia bateratua: Datu-bilketa eta behaketa egiteko tresna eta protokolo estandarizatuak erabiltzea, sail guztietan aplikagarriak eta herritarren parte-hartzea errazten dutenak.
— Herritarren eta kolektibo zaurgarrien inplikazioa: Nahiz eta herritarren ekarpenak jasotzea denbora-kontsumitzailea izan, garrantzitsua da erabiltzaileen iritziak eta zailtasunak hobeto ezagutzea. Beraz, gomendatzen da diagnostikoaren fase guztietan herritarren iritzia jasotzeko mekanismo irisgarriak ezartzea, bereziki desgaitasunen inguruko pertsonen eta elkarteen parte-hartzea bermatuz.
— Datuen erabilera estrategikoa: Bildutako informazioa ez bakarrik diagnostikorako, baizik eta hobekuntza-planak diseinatzeko eta lehentasunak ezartzeko erabiltzea.
— Koordinazio egonkorra: Sailen arteko koordinazioa bermatzea, prozesuaren jarraipena eta emaitzen homogeneotasuna ahalbidetzeko.

Gomendioak
Zerbitzu eta baliabide publikoen eskaintzaren irisgarritasuna eta inklusibotasuna hobetzeko irizpide eta gomendio orokorrak:
— Programazio anitza eta orekatua eskaintzea: Adin, genero eta interes desberdinetara egokitutako eskaintza diseinatzea beharko litzateke.
— Espazio fisiko egokituak bermatzea: Mugikortasun mugatua duten pertsonentzat irisgarriak diren guneak aukeratzea gomendatzen da.
— Komunikazio ulergarria zabaltzea eta formatu irisgarriak erabiltzea: Zeinu-hizkuntza, audiodeskribapena eta irakurketa erraza txertatzea komeni da, informazioa kolektibo guztientzat eskuragarri egiteko.
— Baliabide tekniko osagarriak: beharko litzateke jarduera guztietan mugikortasun mugatuko eta entzumen zein ikusmen murriztuko pertsonen parte-hartzea kontuan izatea.
— Prezio eta ordutegi malguak: proposatzen da sarrera sozialak eta deskontuak ezartzea, baita ordutegi malguagoak eskaintzea ere, kolektibo gehiagorengana iristeko. Gomendatzen da kolektibo zaurgarrientzako deskontu eta doako jarduera batzuk eskaintzea.
— Eskaintzaren diseinua inklusio soziala sustatzera bideratzea: Aisialdiko programazioak bazterkeria soziala murriztea sustatuko du, kohesio soziala eta ongizate komunitarioa hobetuz. Horretara bideratutako jarduerak sortu beharko lirateke.
— Kolektibo baztertuekin lankidetza egitea: Programazioaren diseinuan jatorri anitzeko eta gizarte-bazterkeria jasaten duten kolektiboen iritzia jasotzea komeni da.
— Gizarte-loturak: auzoko elkarteekin elkarlanean aisialdi inklusibo eta anitzak diseinatzea proposatzen da.
— Langileen sentsibilizazioa eta prestakuntza: Langileek aniztasun funtzionalari eta bazterkeria sozialari buruzko formakuntza espezifikoa jaso beharko lukete. Formakuntza horretan, komunikazio inklusiboaren teknikak eta egoera ezberdinetan nola jokatu landu beharko lirateke, herritar guztiek arreta egokia jaso dezaten.
— Parte-hartze datuak neurtzea: Kolektibo desberdinen parte-hartze maila eta esperientzia ebaluatzea gomendatzen da.

Gomendatutako dokumentazioa
Fitxa honek hartzen duen esparrua oso zabala da, eta amaigabeak handik atera daitezkeen hariak. Adibide gisa, haur eta nerabeen aisialdiaren eta kirolaren

	irisgarritasunean sakontzeko baliabide batzu proposatu dira. — Dokumentu horiek jaso izanaren asmoa ez da irizpide- edo gomendio-korpus bat osatzea, baizik eta adieraztea esparru horretan (beste edozeinetan bezala) irisgarritasuna diagnostikatzeko eta hobetzeko heldulekuak asko eta anitzak izan daitezkeela. — Eskola-adineko kirol inklusiboaren gidaren bitartez esperientzia hurbil eta zehatz bat deskribatzen da, inklusioari heltzeko eredu eta irizpide desberdinak integratzen dituena. — Aisialdian desgaitasunen bat duten nerabe eta gazteen tratu onaren gidak begirada jartzen du zerbitzu publikoen azken mailan dauden pertsonen (begiraleak edo eta entrenatzaileak, kasu honetan) formakuntzaren garrantzian. — Hurrengo dokumentuek erakusten dute zerbitzu baten diseinuan enfokeak zeinen desberdinak izan daitezkeen: haur edo nerabearen autonomiaren garrantzia, zerbitzu baten diseinuan familien beharrak ere txertatzea, edo eta pobrezia desberdinak (ekonomikoa, denborazkoa...) kontuan izatea.

Gomendatutako dokumentazioa		**Eskola adineko kirol inklusiborako gida 2022.** Gipuzkoako Kirol Egokituen Federazioa (2022). https://www.gkef-fgda.org/wp-content/uploads/2022/11/Kirol_inklusiboa-2022-baja.pdf
		Guía de buen trato a jóvenes con discapacidad en el ocio y tiempo libre. Instituto Aragonés de la Juventud, Cermi Aragón (2025). https://www.aragonhoy.es/uploads/files/2025/07/01/IAJ%20CERMI%20Guia%20ocio%20y%20tiempo%20libre.pdf
		Elijo mi ocio. Plena inclusión (2017). https://www.plenainclusion.org/sites/default/files/guiaelijomiocio.pdf

Las familias de personas con problemas de salud mental en la CAE = Buru osasuneko arazoak dituzten pertsonen familiak EAEn.
FEDEAFES et al. (2023).
https://www.siis.net/documentos/ficha/589231.pdf

Los derechos de la infancia no se van de vacaciones. Infancia en riesgo y alimentación saludable en verano.
C. Giamello et al. (2024).
https://educowebmedia.blob.core.windows.net/educowebmedia/educospain/media/docs/publicaciones/2024/informe-verano-educo-2024_.pdf

Pobreza y usos del tiempo de la ciudadanía guipuzcoana.
R. Sanz et al. (2015).
https://www.zerbitzuan.net/documentos/zerbitzuan/Pobreza_usos_tiempo_ciudadania.pdf

Eskola-kirol inklusiboa Gipuzkoan, zerbitzu inklusiboen eredu bat

Adibide hau ekarri da IUPI honetra, irisgarritasun unibertsala eta inklusioa uztartzen dituen eredu sendoa delako: duen eskalagatik eta jorratzen duen jardueraren berezitasunengatik udalerriaren eta Udalaren zerbitzu zein baliabide guztietara zuzenean egokitzen ez bada ere, irakasgai ugari eskaintzen ditu, fitxan jaso den jarduketan aplikatzeko modukoak.

Eskola-kirol egokitu inklusiboaren dekalogoa Gipuzkoan

1. **Kirol jarduerarako sarbide unibertsala.** Eskola adinean dauden haur eta gazte guztiek izango dute kirola egiteko aukera.
2. **Kirolean laguntzeko sarea sortzea, beharrezkoa denean.** Eskola adinean dauden haur eta gazte guztiek kirola egiteko beharrezkoak diren apoioak eta laguntza teknikoak izan beharko dituzte.
3. **Kirola balio positiboen transmisore gisa.** Komunitate osoak (instituzionalak, sozialak, familiakoak eta kirolekoak) zainduko du eskola-kirola hezitzailea izatea, balioak transmititzeko bide bat izatea, eta pertsonaren premietara eta motibazioetara egokituta egotea, modu egokitu edo inklusiboan. Ahal den guztietan behintzat, eta kalitate parametroak betetzen baldin baditu eta behar diren euskarriak baldin baditu.
4. **Irisgarritasun unibertsala eta pertsona guztientzako diseinua, gizarte osoaren erantzukizuna.** Irisgarritasun unibertsalaren eta pertsona guztientzako diseinuaren printzipioak beteko dira.
5. **Jakintza arlo horri buruzko prestakuntza arautua zein etengabea bermatzea.** Kirol eremurako laguntza eta prestakuntza egokia emango dira, aniztasunari arreta ematera begira.
6. **Aniztasun ororekiko, hots, aniztasun kultural, funtzional, erlijioso, ideologiko eta abarrekiko errespetua.** Inguruneak ikasle guztiekiko errespetua erakutsiko du, kirol esparru berdinzaleagoa, seguruagoa eta bidezkoagoa sustatuz eta herritar zaurgarrienen artean aukera-berdintasuna lortzeko lan eginez.
7. **Eskola adineko kirolaren balioak behar bezala transmititzeko konpromisoa.** Gizarte osoari jakinaraziko zaio eskola adineko kirolaren balio positiboek duten garrantzia, modu kontzienteagoan eta pertsona guztientzat ulergarria izango den mezu argi batez, hain zuzen mezu hori ikastetxeetan, kirol klubetan eta abarretan betearaztearren.
8. **Sentsibilizazioa eta hezkuntza-materialak.** Erakundeek gizartea sentsibilizatzeko eta hezkuntza-materialak sortzeko apustua egin behar dute, aniztasun kulturalaren, ideologikoaren, erlijiosoaren, generokoaren, funtzionalaren eta abarren balio positiboak bultzatzeko.
9. **Laguntza komunitarioa eta inplikazio soziala eskola adineko kirolean.** Garrantzitsua da aniztasunarekiko errespetuaren balioa lantzea, aukera bikaina baita komunitate atseginagoak, konprometituagoak eta solidarioagoak sortzeko.
10. **Komunikabideen hezkuntza-konpromisoa.** Eskatu beharko litzateke komunikabideek ardura eta konpromisoa hartzea, oro har kirolaren eta, bereziki, eskola adineko kirolaren balioak modu arduratsuan transmititzeko.

Ikus daitekeen bezala, dekalogaren lehen puntuak “unibertsaltasuna” hitza darama izenburuan, laugarrenean espezifikoki “irisgarritasun unibertsala eta pertsona guztientzako diseinua” jorratzen ditu, eta seigarrenak intersekzionalitatean sakontzen du, aniztasun funtzionalaz gain beste hainbat ardatz kontuan hartzen dituelarik

Eredua ekitatean oinarritzen da, eta inklusioa amaierarik gabeko prozesu gisa hartzen du. Egin behar den lehen ariketa hau da: pentsatu guztia (ber)asmatzeko eta (ber)eraikitzeko dagoela, aurrera egin den guztia eta egindako bide guztia ere kontuan hartuta. Eskualde eta udalerri bakoitzeko eskola adineko kirola hezitzaileagoa eta inklusiboagoa izatea ahalbidetuko duten estrategiak bultzatu beharko lirateke. Baina, lehenik eta behin, haur eta gazte guztiei bermatu beharko litzaieke edozein egoeratan —kasu honetan— kirola egiteko aukera.

*Kirol inklusiboago baten aldeko parte-hartze ereduak, Black eta Stevensonek 2011an diseinatutako tresna egokituz gauzatua eta **inklusioa espektro gisa** hartzen duena. Informazio gehiago: https://www.gkef-fgda.org/wp-content/uploads/2022/11/6.Inklusioa_prozesu_gisa_54-59.pdf*

Kirol egokitua Gipuzkoako haur eta gazteentzat: EKI estrategia eta EKE programa.

Azken urteotan, Gipuzkoako Foru Aldundiak hainbat dirulaguntza-lerro garatu ditu, eta, praktikan, baliagarriak izan dira dibertsitate funtzionala duten eskola-umeen behar espezifikoei erantzuteko sare bat finkatzeko, bai ikastetxeko erreferentziazko taldeetan (Eskola Kirol Inklusiboa — EKI), bai dibertsitate funtzionala duten pertsonentzako talde espezifikoetan (Eskola Kirol Egokitua — EKE); azken hori praktika inklusibo bat eskaintzea ezinezkoa den kasuetan soilik.

ESKOLA KIROL Egokitua

DESGAITASUN EGOERAN DAUDEN HAUR ETA GAZTEEN BEHARRETAN OINARRITUTAKO ESKOLA ADINEKO KIROL - PROGRAMA

Eskola Kirol Egokituko Programa (EKE) desgaitasuna duten eskola- umeei zuzenduriko programa bat da (6–20 urte), kirol praktikarako aukera bermatu nahi diena. Eskola-ume hauek, beraien ezaugarriak direla medio, eskubidez praktikatzea dagokien eskola kiroleko programatik kanpo gelditzen dira maiz, beraien ikastetxe edota beraien bizilekutik gertuen dituzten kirol elkarte nahiz kirol zerbitzuek dibertsitate funtzionalari arreta emateko garaian dituzten gabeziak direla eta. Informazio gehiago: https://www.gkef-fgda.org/wp-content/uploads/2024/06/EKE-Aurkezpena.pdf

Gipuzkoako Kirol Egokituen Federazioak, indarrean dagoen araudiaren arabera, desgaitasuna duten herritarrei zuzendutako Eskola kirol egokituaren programa antolatzen du (Gipuzkoako Foru Aldundiko Kirol Zerbitzuak federazioaren esku uzten baitu esparru hau garatzeko funtzioa) , azken helburua, desgaitasuna duen pertsona orok kirol praktika bere ingurune naturalean egin ahal izatea delarik. Pixkanaka, Gipuzkoako eskualde guztietan eskola kirol egokituaren sarea zabaltzen eta aurrera egiten ari da Gipuzkoako Foru Aldundiaren gidaritza eta udaletxe ezberdinekin hitzarmenak adostearekin, programak 17 urte daramatzalarik martxan.

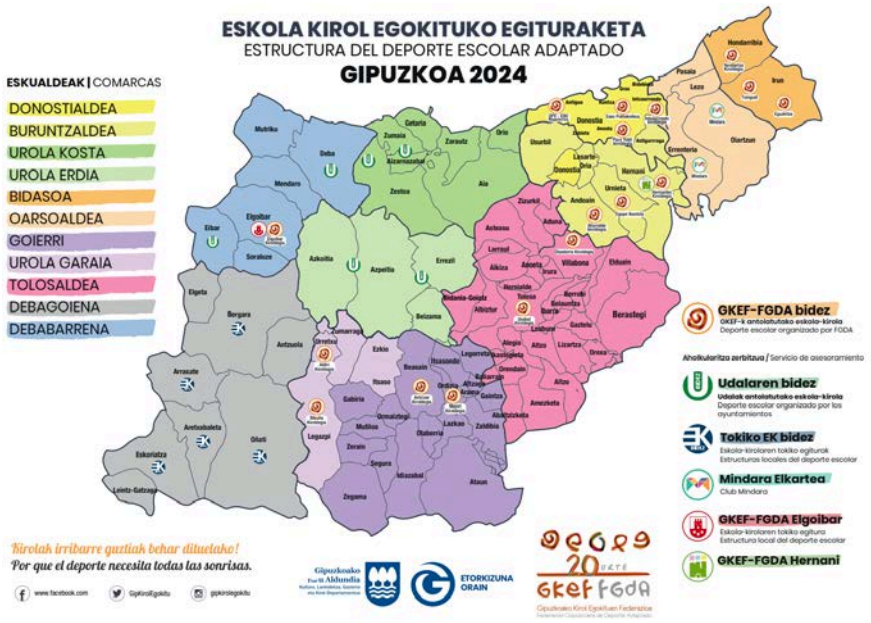

Hainbat udalerrik sartu dute Eskola Kirol Egokituaren (EKE) eskaintza ohiko eskola-adineko jarduera fisiko- eta kirol-jardueren programaren barruan, eta, horrela, programa hori normalizatzea eta hezkuntza-eragileen artean zabaltzea erraztu da. Informazio gehiago: https://www.gkef-fgda.org/wp-content/uploads/2024/06/EKE-Aurkezpena.pdf

Bestalde, Gipuzkoako Kirol Egokituaren Federazioaren eta Gipuzkoako Foru Aldundiaren arteko lankidetzari esker, EKI gida gauzatu da. Gidak tresna erabilgarria izan nahi du kontzientzia hartzeko eta inklusiorako bidean lagunduko diguten ezagutza jakin batzuk eskuratzeko. Hala, helburua da tresna egokia izatea kirola inklusiboagoa, hezitzaileagoa eta kolaboratiboagoa izan dadin eskola-adinean eremu bakoitzaren barruan, eta bizikidetza hobetzen lagunduko duten balioak transmititu ahal izan ditzan.

Inklusiotik bizikidetza positibora

Gida honek, inklusioaren bidean kontzientzia hartu eta aurrera egin ahal izateko zenbait ezagutza eskuratzeko tresna bat izan nahi du, kontuan hartuta eskubide bat ez ezik, bizimodu bat ere badela.

Gauzatzen ari diren estrategiak ezagutarazi nahi ditugu, zonalde bakoitzeko eskola-adinean gauzatzen den kirola inklusiboagoa, hezigarriagoa eta lankidetzakoa izan dadin eta bizikidetza hobetzen lagunduko duten balioak transmititzeko tresna egokia izan dadin. Informazio gehiago: https://www.gkef-fgda.org/wp-content/uploads/2024/06/EKE-Aurkezpena.pdf

---

2024-2025 ikasturteko partaidetza-datuak:

- **Eskola Kirol Egokitua — EKE Programa:** 6 eta 21 urte bitarteko dibertsitate funtzionala duten 282 eskola-umek parte hartu dutela 40 taldetan, modu egokituan.
- **Eskola Kirol Inklusiboa — EKI Estrategia:** 175 EKI taldek parte hartu dute, gutxienez, dibertsitate funtzionala duen eskola-ume batekin, bere kideekin batera, modu inklusiboan, eta horietatik 113 taldek begirale laguntzaile batekin egin dute.
- **Laburbilduz:** 6-21 urteko gipuzkoar guztien %2k desgaitasun aitortu bat du. Kolektibo horren heren batek baino gehiagok, %37 inguruk, beren beharretara egokitutako programa aktibo eta erregularretan parte hartu du, eskola-kirolaren esparruko jarduera-politika horiei esker.

8.2.a.	**Herriko festak irisgarriagoak eta inklusiboagoak egin.**
Ardatza	8. Aisialdia, ongizatea eta garapena.
Helburua	8.2. Festak eta ekitaldiak irisgarriagoak eta inklusiboagoak egitea.
Lehentasuna	— Altua.
Irismena / Hartzaileak	— Irismena: udalerrian egiten diren festak. — Hartzaileak, Udaleko arduradun eta langileen artean: _ Antolaketaz arduratzen direnak (jaiak, kultura...). _ Muntaketaz arduratzen direnak (brigada...). _ Segurtasunaz arduratzen direnak (Udaltzaingoa).
Egungo egoera	— Irisgarritasun unibertsalaren gabezia: Herriko bizitzaren ardatz sozial eta kultural garrantzitsua dira, baina antolaketan ez da sistematikoki aplikatzen irisgarritasun unibertsalaren ikuspegia, eta horrek kolektibo askoren parte-hartzea mugatzen du. — Parte-hartze desorekak: Ikus daiteke desgaitasuna, adina, jatorria edo egoera sozioekonomikoagatik bazterturik geratzen den jendea. — Gaisotasun mentalak dituzten pertsonen egoera: Osasun mentaleko zailtasunak dituzten herritarrek ez dute beti behar bezalako laguntza edo egokitzapen psikologikorik jasotzen, eta horrek oztopatzen du beren parte-hartzea eta segurtasuna.

	— Zaintzaileen beharrizanak kontuan hartu gabe: Familia edo laguntza-zaintzaileek ez dute beti jasotzen behar duten informazioa edo laguntza, eta horrek mugatzen du zaindutako pertsonen parte-hartzea ekitaldietan. — Segurtasun-neurriak: Ez daude protokolo argiak larrialdi-egoeretarako pertsona desgaitasuna dutenentzat. — Gizarte-inklusioa: Jaiak aukera ezin hobea izan arren, diskriminazio eta bazterkeria arriskuak agertzen dira. — Komunikazio kanal eta formatu mugatuak: Festen inguruko informazioa ez da beti hizkuntza sinplifikatuan, irakurketa errazean edo euskarri bisualetan eskaintzen, eta horrek ulermen-arazoak dituzten pertsonak baztertzen ditu. — Langileen prestakuntza ez nahikoa: Festak antolatzen dituzten profesionalek ez dute beti prestakuntza egokia desgaitasunak dituzten pertsonen beharrizanei modu inklusiboan erantzuteko. — Eskaintza ez inklusiboa (inklusio soziala): Jardueren programazioa ez da beti egokitzen herritarren aniztasun sozialari (adina, sexua/generoa, maila ekonomikoa, jatorria, kultura), eta horrek parte-hartze zabala mugatzen du. — Parte-hartze aukerak eta programen diseinua: Ekitaldien egutegi, eduki eta jarduketa-metodologiak ez dira beti malguak edo egokituak herritarren profil sozial desberdinei erantzuteko.
Azalpena	— Jarduketa ez da zehatza: IUPIan Udalaren konpromisoa jaso da, festen programazioan eta antolaketan irisgarritasun- eta inklusio-irizpideak txertatzeko. — Esku-hartzeak pixkanaka egitea da asmoa, urtero ebaluatuz eta ondorioen arabera doikuntzak eginez. — Aurrekontu bat erantsi zaio jarduketa bakoitzari, esku-hartzeen eraginkortasuna sustatze aldera. Festak irisgarriagoak eta inklusiboagoak egiteko jorratu daitezkeen lan-ildoak: — Gune irisgarriak sortzea: Festetako ekitaldi-guneak irisgarriagoak izatea da asmoa. Horren bidez, lortu nahi da oztopo fisikoak ezabatzea, eta mugikortasun murriztua duten pertsonentzat arrapalak eta sarbide zabalak jartzea. — Programazio anitza diseinatzea: Adin, genero, jatorri eta gaitasun desberdinetara egokitutako jarduerak eskaintzea da asmoa. — Zarataren kudeaketa: Zarataren kudeaketa egokia egitea proposatzen da. Horren bidez, lortu nahi da musika eta soinu-bolumen altua kontrolatzea, eta gune lasaiak sortzea. Horrek zailtasun kognitiboak edo gaisotasun mentalen bat duten pertsonek lasai egon ahal izatea ahalbidetuko du. — Komunikazio irisgarria: Festen programazioa eta informazioa formatu irisgarrietan eskaintzea proposatzen da. Helburua da informazioa errazago ulertzea ahalbidetzea, Braille-n, letra handiz edo audio-formatuan. — Programazio inklusiboa: Programazioa dibertsifikatzea da asmoa, adin, jatorri eta kultura desberdinetako pertsonen beharrak kontuan hartuz. Horren bidez, lortu nahi da bazterkeria soziala gutxitzea, eta herritar guztiak festetan parte hartzera bultzatzea. — Bazterkeria sozialari heltzea: Lortu nahi da kolektibo ahulenek eta aniztasun sozial nahiz kulturala dutenek parte-hartze zuzena izatea. — Kolektiboekin lankidetza sustatzea: Elkarteekin eta komunitateekin festen diseinua partekatzea proposatzen da, haien ikuspegia integratuz. — Prezio eskuragarriak: Sarreren prezioak jaistea edo diru-laguntzak ematea proposatzen da, adibidez, maila sozioekonomiko baxua duten pertsonei, festetara sartzeko aukera errazteko. Gainera, hainbat ekitaldi doan eskaintzea pentsatu beharko litzateke.

Kronograma	Jarduketa zehatzak	Kostua (€)
2026	— Herriko festen irisgarritasun- eta inklusio-maila progresiboki hobetu, ikusgaitasuna emango duten ekintza espezifikoak txertatuz.	1.500
2027	— Herriko festen irisgarritasun- eta inklusio-maila progresiboki hobetu, ikusgaitasuna emango duten ekintza espezifikoak txertatuz.	2.000
2028	— Herriko festen irisgarritasun- eta inklusio-maila progresiboki hobetu, ikusgaitasuna emango duten ekintza espezifikoak txertatuz.	2.500
2029	— Herriko festen irisgarritasun- eta inklusio-maila progresiboki hobetu, ikusgaitasuna emango duten ekintza espezifikoak txertatuz.	3.000
2030-2033	— Herriko festen irisgarritasun- eta inklusio-maila progresiboki hobetu, ikusgaitasuna emango duten ekintza espezifikoak txertatuz.	Jarraia
Oharrak	— Aurrekontuek hobekuntza progresiboaren asmoa islatzen dute. Jarduketaren jarraipenaren eta ebaluaketaren arabera doituko da.	
Udaleko arduradunak	— Festak, edo alor horretan ardurak dituzten pertsonak. — Beste sail/pertsona inplikatuak: _ Komunikazioa eta Kultura, edo alor horietan ardurak dituzten pertsonak. _ Hirigintza, Obrak.	
Beste eragileak	— ---	
Esleipenak eta kanpo-baliabideak	— Ezarriko diren esku-hartzeen arabera.	
Ebaluazio eta jarraipen adierazleak	— Irisgarritasun- eta inklusio-maila hobetzeko neurriak ezarri izana, eta egin bada: _ Ezarritako hobekuntza-neurrien kopurua. _ Kostua.	
Jarduketarako irizpideak	— Irisgarritasun fisikoa: Festetako guneak eta ibilbideak mugikortasun murriztua duten pertsonentzat irisgarri izatea gomendatzen da. Horren bidez, oztopo fisikoak ezabatzea lortu beharko litzateke, arrapalak eta sarbide zabalak jarriz. — Zarataren kudeaketa: Festetan musika eta soinu-bolumena kontrolatzea komeni da. Horren bidez, gune lasaiak sortu beharko lirateke, pertsona horiek lasai egon ahal izateko. — Informazio-formatuak: Festetako informazioa hainbat formatutan eskaintzea gomendatzen da: hizkuntza sinplifikatuan, euskarri bisualetan, eta abar. — Programazio anitza: Festen programazioa dibertsifikatzea komeni da. Horren bidez, hainbat jarduera berri sortu beharko lirateke. Horrela, lortu nahi da adin, jatorri eta egoera sozioekonomiko desberdinetako pertsonak festetan parte hartzera animatzea. — Segurtasuna bermatzea: Larrialdi eta ebakuazio-protokoloak berrikusi beharko lirateke. Horrela, lortu nahi da pertsona guztien segurtasuna bermatzea. — Kolektibo baztertuekin elkarlana egitea: Festen diseinuan haien iritzia jasotzea gomendatzen da, inklusio errealerako bidea zabaltzeko. — Ebaluazio sistematikoa ezartzea: Parte-hartze datuak eta kolektiboen gogobetetzea neurtzea beharko litzateke, hurrengo edizioak hobetzeko.	

Eskuorria
Azken urteotan gero eta ohikoagoa da festen programazioko eskuorrian irisgarritasunari lotutako informazioa txertatzea. Irudian, 2025eko Bilboko Aste Nagusikoa: https://www.bilbao.eus/astenagusia2025/astenagusiabilbao2025.pdf

Zarata
Festekin batera doa zarata, eta hori arazo bat da hainbat pertsonentzat (bai eta animalientzat ere). Horren aurrean, Udal askok hainbat neurri txertatu dituzte jaien programazioan (gune eta une lasaiak sartuz programazioan) eta informazioan (zarata askoko/gutxiko guneak zein uneak non eta noiz izango diren...). Udal batzutan bestelako neurriak ere probatu dira: esaterako, 2025eko Karmengo jaietarako Zornotzako Udalak zarata-maila 27 dB-tan murrizten duten 100 kasko berrerabilgarri erosi zituen, bi neurritan, zarata jasan ezin duten herritarren esku jarriz (autismoaren espektroko nahasmendua dutelako, entzumen-sentikortasun altua dutelako...).

Ekitaldi eta ikuskizun jendetsu irisgarriagoak
Ikus jarraian “8.2.b. Ekitaldi eta ikuskizun jendetsuak irisgarriagoak egin” fitxa.

	Ebakuazio-protokoloak Ikus beherago “8.2.c. Larrialdi-planak eta ebakuaziorako protokoloak berrikusi, irisgarritasun irizpideak txertatuz” fitxa.

Gomendatutako dokumentazioa	 **Sanfermines accesibles 2025.** CERMIN-CERMI Nafarroa (2025). Ezarritako neurrien txostena: https://sanferminespamplona.es/wp-content/uploads/MEDIDAS-DE-ACCESIBILIDAD-SANFERMINES_CERMIN-002.pdf Txosten digitala, gazteleraz: https://cermin.org/una-fiesta-para-todas-las-personas-sanfermines-accesibles/ Webgunea, euskaraz: https://sanferminespamplona.es/eu/sanferminak-irisgarriak/

8.2.b.	**Ekitaldi eta ikuskizun jendetsuak irisgarriagoak egin.**
Ardatza	8. Aisialdia, ongizatea eta garapena.
Helburua	8.2. Festak eta ekitaldiak irisgarriagoak eta inklusiboagoak egitea.
Lehentasuna	— Altua.
Irismena / Hartzaileak	— Irismena: udalerrian egiten diren ekitaldi edo ikuskizun jendetsuak. — Hartzaileak, Udaleko arduradun eta langileen artean: _ Antolaketaz arduratzen direnak (kirola, kultura, jaiak...). _ Muntaketaz arduratzen direnak (brigada...). _ Segurtasunaz arduratzen direnak (Udaltzaingoa). Hurrengo fitxan ekitaldi eta ikuskizunei dagokion jarduketa espezifikoa jaso da.
Egungo egoera	— Irisgarritasun irizpideen ezarpen irregularra: Kultur eta kirol ekitaldi zein ikuskizunetan ez da sistematikoki aplikatzen irisgarritasun unibertsalaren ikuspegia, eta horrek parte-hartze desberdintasuna eragiten du. — Inklusio irizpideen aplikazio desorekatua: Kultur eta kirol jardueren programazioa ez da beti egokitzen herritarren aniztasun sozialari (adina, genero-identitatea, maila ekonomikoa, jatorria, kultura), eta horrek mugatzen du parte-hartze zabala. — Programen malgutasun eza: Jardueren ordutegiak, edukiak eta metodologia ez dira beti malguak edo egokituak, eta horrek eragin dezake herritar batzuk kanpoan geratzea. — Publikoaren parte-hartze desberdina: Profil jakin batzuk nagusitzen dira, eta beste batzuk bazterrean gelditzen dira. — Komunikazio baliabide mugatuak: Ekitaldien informazioa ez da beti hizkuntza sinplifikatuan, irakurketa errazean edo euskarri bisualetan eskaintzen, eta horrek ulermen-arazoak dituzten pertsonak baztertzen ditu. — Zentzumen eta kognizio premien kontuan hartze eskasa: Ez da eskaintzen zeinu-hizkuntza, audiodeskribapena edo laguntza kognitiboa, eta horrek entzumen murriztua edo gaitasun kognitibo mugatua duten pertsonen parte-hartzea mugatzen du. — Osasun mentaleko egoerak: Gaiotasun mentalak dituzten pertsonentzat ez da beti bermatzen beharrezko laguntza edo egokitzapenak, eta horrek parte-hartzea

	mugatzen du ekitaldi guztietan. — Informazioaren irisgarritasun falta: Ekitaldiei buruzko informazioa ez da beti formatu ulergarrietan eskaintzen, eta horrek zaildu egiten du informazioa eskuratzea eta ulertzea. Adibidez, ikusmen-urritasuna edo zailtasun kognitiboak dituzten pertsonek ezin dute informazioa erraz eskuratu, eta horrek oztopoak sortzen ditu ekitaldietan parte hartzeko orduan. — Laguntza-sistemen gabezia: Ekitaldietan ez dago entzumen- eta ikusmen-laguntza sistemarik. Adibidez, audio-deskribapenaren edo zeinu hizkuntzako interpreteen falta nabaria da. Horrek zaildu egiten du entzumen- eta ikusmen-urritasuna duten pertsonek ekitaldietan parte hartzea, eta horrek beren eskubideak urratzen ditu. — Zaintzaileen beharrak kontuan hartu gabe: Familia edo zaintza-rolak dituzten pertsonentzat ez dira beti eskuragarri behar dituzten baliabideak, eta horrek eragiten du zaindutakoen parte-hartzea mugatua izatea. — Langileen prestakuntza falta: Ekitaldietan lan egiten duten pertsonek ez dute nahikoa prestakuntzarik pertsona guztien beharrizanak ulertzeko. Horrek zaildu egiten du pertsona horiek aniztasun funtzionala duten pertsonei arreta pertsonalizatua eskaintzea, eta horrek herritarren artean frustrazioa sor dezake. — Prezio altuak eta eskaintza murriztua: Kultur eta kirol ekitaldietarako sarreren prezioak oztopo bat izan daitezke maila sozioekonomiko baxua duten pertsonentzat. Horrez gain, eskaintza murriztua dago, eta ez da kontuan hartzen adin, jatorri eta kultura desberdinetako pertsonen beharrak.
Azalpena	— Jarduketa ez da zehatza: IUPIan Udalaren konpromisoa jaso da, ekitaldien eta ikuskizunen programazioan zein antolaketan irisgarritasun- eta inklusio-irizpideak txertatzeko. — Esku-hartzeak pixkanaka egitea da asmoa, urtero ebaluatuz eta ondorioen arabera doikuntzak eginez. — Aurrekontu bat erantsi zaio jarduketa bakoitzari, esku-hartzeen eraginkortasuna sustatze aldera. Ekitaldiak eta ikuskizunak irisgarriagoak eta inklusiboagoak egiteko jorratu daitezkeen lan-ildoak: — Irisgarritasun irizpideak txertatzea: Kultur eta kirol ekitaldi zein ikuskizunetan irisgarritasun irizpideak txertatzea, parte-hartze inklusiboa bermatzeko. Adibidez, ekitaldi eta ikuskizunetan espazio egokituak bermatuz. — Komunikazio irisgarria zabaltzea: Ekitaldien informazioa hizkuntza sinplifikatuan, irakurketa errazean eta formatu bisualetan eskaintzea egitea. — Zentzumen eta kognizio baliabideak eskaintzea: Zeinu-hizkuntza, audiodeskribapena eta laguntza kognitiboa txertatzea, premia funtzional desberdinak kontuan hartuta. — Langileen prestakuntza: Langileak sentsibilizatzea eta formatzea, aniztasun funtzionala duten pertsonei arreta pertsonalizatua emateko. — Prezio eskuragarriak: Sarreren prezioak jaistea edo diru-laguntzak ematea, adibidez, maila sozioekonomiko baxua duten pertsonei ekitaldietara sartzeko aukera errazteko. Gainera, hainbat ekitaldi doan eskaintzea pentsatu beharko litzateke. — Bazterkeria soziala murriztea: Kultur eta kirol ekitaldietako programazioa dibertsifikatzea, adin, jatorri eta kultura desberdinetako pertsonen beharrak kontuan hartuz. Horren bidez, bazterkeria sozialaren arriskua murriztu nahi da, eta herritar guztiak ekitaldietan parte hartzera bultzatzea.

Kronograma	Jarduketa zehatzak	Kostua (€)
2026	— Ekitaldi eta ikuskizun jendetsuetako irisgarritasun- eta inklusio-maila progresiboki hobetu, ikusgaitasuna emango duten ekintza espezifikoak txertatuz.	1.500

2027	— Ekitaldi eta ikuskizun jendetsuetako irisgarritasun- eta inklusio-maila progresiboki hobetu, ikusgaitasuna emango duten ekintza espezifikoak txertatuz.	2.000
2028	— Ekitaldi eta ikuskizun jendetsuetako irisgarritasun- eta inklusio-maila progresiboki hobetu, ikusgaitasuna emango duten ekintza espezifikoak txertatuz.	2.500
2029	— Ekitaldi eta ikuskizun jendetsuetako irisgarritasun- eta inklusio-maila progresiboki hobetu, ikusgaitasuna emango duten ekintza espezifikoak txertatuz.	3.000
2030-2033	— Jarduketa jarraia.	---
Oharrak	— Aurrekontuek hobekuntza progresiboaren asmoa islatzen dute: jarduketaren jarraipenaren eta ebaluaketaren arabera doitzea aurreikusten da.	
Udaleko arduradunak	— Udaleko arduradun eta langileen artean: _ Ekitaldien edo ikuskizunen antolaketaz arduratzen direnak (Kirola, Kultura, Festak...). _ Azpiegituratz eta muntaketaz arduratzen direnak (Obrak, Brigada...). _ Segurtasunaz arduratzen direnak (Udaltzaingoa).	
Beste eragileak	— ---	
Esleipenak eta kanpo-baliabideak	— Ezarriko diren esku-hartzeen arabera.	
Ebaluazio eta jarraipen adierazleak	— Irisgarritasun- eta inklusio-maila hobetzeko neurriak ezarri izana, eta egin bada: _ Eragindako ekitaldi edo eta ikuskizunen kopurua. _ Ezarritako hobekuntza-neurrien kopurua. _ Kostua.	
Jarduketarako irizpideak	— Irisgarritasun unibertsala aplikatzea: Ekitaldien diseinuan irisgarritasun fisikoa, komunikatiboa eta kognitiboa kontuan hartzea gomendatzen da. — Irisgarritasun fisikoa: Ekitaldiak egiten diren guneak eta ibilbideak mugikortasun murriztua duten pertsonentzat irisgarri izatea gomendatzen da, bai eta eserleku egokituak bermatzea ere. — Informazio-formatuak: Ekitaldien informazioa hainbat formatutan eskaintzea gomendatzen da. — Laguntza-sistemak: Ekitaldietan entzumen- eta ikusmen-laguntza sistemak ezartzea komeni da. — Langileen prestakuntza: Langileek aniztasun funtzionalari eta bazterkeria sozialari buruzko formakuntza espezifikoa jaso beharko lukete. — Kolektibo zaurgarriekin elkarlana egitea: Ekitaldien diseinuan haien iritzia jasotzea gomendatzen da, inklusio errealerako bidea zabaltzeko. — Prezio politikak: Ekitaldietarako prezio murriztuak ezartzea komeni da. Horren bidez, lortu nahi da maila sozioekonomiko baxua duten pertsonek ekitaldietan parte hartzera animatzea, eta baita beste talde batzuk ere. — Ebaluazio sistematikoa ezartzea: Parte-hartze datuak eta kolektiboen gogobetetzea neurtzea beharko litzateke, hurrengo ekitaldiak hobetzeko. **Festa irisgarriago eta inklusiboagoak** Ikus gorago “8.2.a. Herriko festak irisgarriagoak eta inklusiboagoak egin” fitxa.	

Gune erreserbatuak aire libreko ikuskizunetan

Musika-jaialdi erraldoietan hasi zena, gure herrietara ere hasi da zabaltzen: gero eta gehiago dira ikuskizun jendetsuetan mugikortasun mugatuko pertsonentzako guneak prestatzen dituzten Udalak. Gure inguruan, Andoaingoa izan daiteke adibide horietako bat. Ackzesible herriko elkartearekin batera, festa eta ikuskizun nagusietan guneak aurreikusten dituzte, ez soilik mugikortasun mugatuko pertsonentzako, baita ere haien zaintzaileentzako eta 80 urtetik gorako pertsonentzat ere. Protokoloa egonkortu dute: batzutan nahikoa izaten da hesien bitartez espazio bat hartzea, beste batzutan egitura espezifiko bat muntatzen dute.

Hesiak, zintak, aulkiak eta seinaleak erabiliz, Frantziako Tourra, inauteriak edo Olentzero pasatzen ikusteko gune erreserbatuen irudiak ikus daitezke goiko lau irudietan.

San Juanetan egitura goratu bat muntatzen dute soinu-tenikarien ondoan.

Ebakuazio-protokoloak
Ikus jarraian “8.2.c. Larrialdi-planak eta ebakuaziorako protokoloak berrikusi, irisgarritasun irizpideak txertatuz” fitxa.

Gomendatutako dokumentazioa

Kultur ekimen irisgarri eta inklusiboak diseinatzeko eta antolatzeko gidaliburua. Guía para diseñar y organizar eventos culturales accesibles e inclusivos .
Elkartu - Gipuzkoako Gutxitasun Fisikoa duten Pertsonen Federazio Koordinatzailea (2016).
https://elkartu.org/pdf/guia_eventos_accesibles_inclusivos_online_16-12-2016.pdf

Guía de comunicación y eventos inclusivos y accesibles.
Fundación Iddeas (2022).
https://gobiernoabierto.navarra.es/sites/default/files/guia_de_comunicacion_y_eventos_inclusivos_y_accesibles_del_gobierno_de_navarra.pdf

Eventos accesibles.
Fundación ONCE et al. (2023).
https://www.siis.net/documentos/ficha/591579.pdf

Organización de eventos accesibles.
PREDIF-Plataforma Representativa Estatal de Personas con Discapacidad Física (2022).
https://www.valenciaconventionbureau.com/sites/default/files/media/downloadable-file/files/VisitValencia%20ESPA%C3%91OL%20DEFINITIVO_Acc.pdf

Guía de accesibilidad e inclusión en la música en vivo: adaptación a salas de conciertos, teatros y auditorios.
D. Ferrón, P. Galindo et al. (2023).
https://drive.google.com/file/d/1GxEyS_CX6-Yx5leO99CDRGW44lNPiN_5

¿Cómo organizar eventos culturales accesibles en teatros y museos?
PREDIF - Plataforma Representativa Estatal de Personas con Discapacidad Física (2017).
https://www.siis.net/documentos/ficha/529866.pdf

Manual de buenas prácticas para la organización de eventos deportivos inclusivos.
Àrea d'Educació, Esports i Joventut, Diputació de Barcelona (2020).
https://www.munideporte.com/imagenes/documentacion/ficheros/020DC167.pdf

Guía básica para eventos turísticos accesibles e inclusivos.
L. Casado (2023).
https://www.navarra.es/documents/48192/15430000/GU%C3%8DA+B%C3%81SICA+EVENTOS+TUR+ACCESIB+INCLUS.pdf

8.2.c.	**Larrialdi-planak eta ebakuaziorako protokoloak berrikusi, irisgarritasun irizpideak txertatuz.**
Ardatza	8. Aisialdia, ongizatea eta garapena.
Helburua	8.2. Festak eta ekitaldiak irisgarriagoak eta inklusiboagoak egitea.
Lehentasuna	— Altua.
Irismena / Hartzaileak	— Irismena: espazio publikoa eta udalerriko eraikin publikoak, batez ere erabiltzaile asko edo desgaitasunen bat izan dezaketen erabiltzaileak dituztenak, edo puntualki har ditzaketenak. — Hartzaileak: larrialdi-egoeren inguruko arduradun edo eta langileak (hirigintza, obrak, Udaltzaingoa... bakoitzak dagokion esparruan eta neurrian).
Egungo egoera	— Protokoloen gabezia: Larrialdi- eta ebakuazio-protokoloak ez daude egokituta aniztasun funtzionala duten pertsonentzat. Ez dute kontuan hartzen mugikortasun murriztua, entzumen- edo ikusmen-urritasuna duten pertsonen beharrak, eta ondorioz, pertsona horiek ez dute segurtasunik sentitzen. — Informazioaren ulertezintasuna: Larrialdi-seinaleztapen eta -mezuak ez dira beti ulergarriak. Adibidez, seinaleztapena ez dago Braille-n, edo mezuak ez dira argiak, eta horrek zaildu egiten du zailtasun kognitiboak edo hizkuntza menperatzen ez dituzten pertsonek informazioa ulertzea. — Desgaitasun fisikoa: Festetako ekitaldi eta gune askotan ez da beti bermatzen oinezko mugikortasuna, toki egokituak edo laguntza-materialak; horrek mugatzen du desgaitasun fisikoa duten pertsonen parte-hartzea. — Desgaitasun sentsoriala: Entzumen edo ikusmen arazoak dituzten pertsonentzako orientazio, seinaleztapen eta informazio egokirik ez dago, eta horrek parte-hartzea zailtzen du.

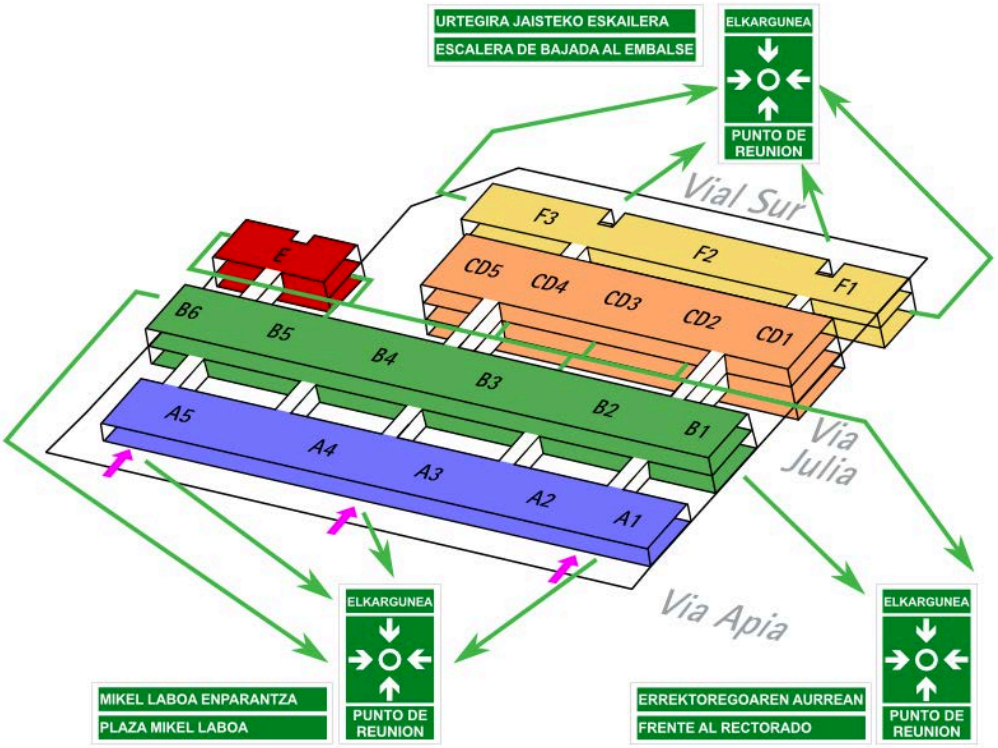

	— Desgaitasun kognitiboa: Protokolo, informazio edo instrukzioak ez dira beti modu errazean eta ulergarrian ematen, eta horrek zailtasunak sortzen ditu pertsona horientzat. — Zaintzaileen laguntza eta informazioa: Familia edo laguntza-zaintzaileentzako gune eta baliabiderik ez dago beti, eta horrek mugatzen du zaindutako pertsonen parte-hartzea. — Sarbide eta kokapen baliabideak: Ekitaldi-espazioetan sarrera, irteera eta gune nagusiak ez daude beti adierazita eta egokituta, eta horrek arriskuak eta oztopoak sortzen ditu. — Seinaleztapen eta orientazio falta: Informazio bisuala eta aurrez-aurreko orientazioa ez da beti koherentea, eta horrek zaildu egiten du pertsona guztien segurtasun eta parte-hartzea. — Langileen prestakuntza falta: Langileek ez dute prestakuntzarik pertsona guztiak modu seguruan ebakuatzeko. Ez dakite nola lagundu mugikortasun murriztua duten pertsonei, edo nola komunikatu entzumen- edo ikusmen-urritasuna duten pertsonekin. — Bazterketa soziala: Larrialdi-protokoloen gabeziek bazterkeria soziala areagotu dezakete. Adibidez, gaisotasun mentalen bat duten pertsonek ez dute segurtasunik sentitzen, eta ez dute parte hartu nahi ekitaldietan.
Azalpena	— Larrialdi- eta ebakuazio-protokoloak berrikustea eta eguneratzea aurreikusten da, pertsona guztiak modu seguruan ebakuatzeko plan bat izateko, eta aniztasun funtzionala duten pertsonen beharrak kontuan hartzeko.

Kronograma	Jarduketa zehatzak	Kostua (€)
2026	— ---	---
2027	— ---	---
2028	— ---	---
2029	— ---	---
2030-2033	— Larrialdi eta ebakuaziorako protokoloak berrikusi, irisgarritasun irizpideak txertatuz.	5.000

Oharrak	— IUPIaren denbora-irismena 2026-2029 laurtekoari badagokio ere, 2030-2033 laurtekoan jarduketa zehatz bat jaso da epe ertaineko aurreikuspen gisa, besteak beste adierazteko zein den gai honen inguruan Udalak etorkizunean egin dezakeen ibilbidea.
Udaleko arduradunak	— ---
Beste eragileak	— Larrialdi-egoeren gaineko arduradun edo eta langileak.
Esleipenak eta kanpo-baliabideak	— Aholkularitza-zerbitzua, hala badagokio.
Ebaluazio eta jarraipen adierazleak	— Protokoloak berrikusi izana. — Irisgarritasuna txertatzeko ezarritako neurriak. — Jarduketaren kostua.
Jarduketarako irizpideak	— Ebakuazio plan sinplifikatuak: Ebakuazio planak sinplifikatzea komeni da. Horren bidez, lortu nahi da planak ahalik eta ulergarrienak izatea, eta baita Braille-n, eta

irakurketa errazean ere.
- Komunikazio ulerterraza bermatzea: Larrialdi mezuak hizkuntza sinplifikatuan eta euskarri bisualetan eskaintzea gomendatzen da.
- Espazio irisgarriak egokitzea: Ebakuazio-bideetan sarbide fisikoa eta orientazio bisuala bermatzea komeni da.
- Seinaleztapen bisuala eta soinuduna: Seinaleztapen bisuala eta soinuduna izatea komeni da. Horren bidez, lortu nahi da seinaleztapena argia eta ulergarria izatea, eta mezuak ozenak eta argiak izatea.
- Langileen prestakuntza: Langileek aniztasun funtzionalari buruzko formakuntza espezifikoa jaso beharko lukete. Formakuntza horretan, ebakuazio teknikak eta komunikazio inklusiboaren teknikak landu beharko lirateke, herritar guztiek arreta egokia jaso dezaten.
- Ebakuazio-gune seguruak: Larrialdi- eta ebakuazio-guneak irisgarri izatea gomendatzen da. Horren bidez, lortu nahi da gune horiek ahalik eta irisgarrienak izatea, eta arrapalak, eta sarbide zabalak ere izatea.
- Bazterkeria sozialaren ikuspegia: Protokoloak bazterkeriaren ikuspegitik ere diseinatzea gomendatzen da, eta horien bitartez inklusioaren alde lan egitea.
- Kolektibo baztertuekin elkarlana egitea: Protokoloen diseinuan haien iritzia jasotzea gomendatzen da, premia zehatzak integratzeko.
- Ebaluazio sistematikoa ezartzea: Protokoloen eraginkortasuna eta irisgarritasuna neurtzeko adierazleak ezarri beharko lirateke.

Ebakuazio irisgarriagorako produktuak
Prebentzio-neurriak eta ebakuazio-protokoloak ezartzeaz gain, lanketa honen emaitza izan daiteke, baita ere, ebakuaziorako produktuak erostea. Esaterako, aulkiak edo mantak.

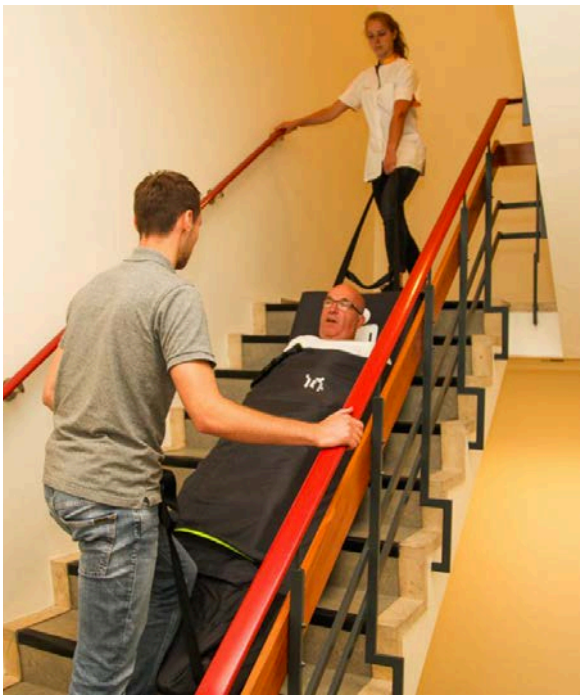

Gomendatutako dokumentazioa

Guía sobre accesibilidad y seguridad para casos de emergencias en edificios sociales y sanitarios.
Ana Isabel Carpio Ponce (2016).
https://observatoriodelaaccesibilidad.es/wp-content/uploads/2021/03/Guia-sobre-accesibilidad-y-seguridad-para-casos-de-emergencias-en-edificios-sociales-y-sanitarios.pdf

Guía para la Elaboración de Planes Inclusivos de Actuación en caso de Emergencia en Festivales de Música.
D. Ferrón, R. García, S. Montoya (2024).
https://observatoriodelaaccesibilidad.es/wp-content/uploads/2024/09/Guia-para-la-elaboracion-de-planes-inclusivos.pdf

Guía de accesibilidad cognitiva. Sistemas de emergencia y evacuación.
AFANIAS (2022).
http://riberdis.cedid.es/xmlui/bitstream/handle/11181/6988/Gu%C3%ADa_accesibilidad_cognitiva_emergencia_y_evacuaci%C3%B3n.pdf

9. Arau-esparrua.

9.1.a.	**Ordenantzetan irisgarritasun irizpideak txertatzea.**
Ardatza	9. Arau-esparrua.
Helburua	9.1. Ordenantzetan irisgarritasun irizpideak txertatzea.
Lehentasuna	— Ertaina.
Irismena	— Udal-ordenantzak, batez ere herritarrei zuzendutako edo haien eskura dauden inguruneen, prozesuen, zerbitzuen, ondasunen, produktuen edo eta gailuen ingurukoak. — Hurrengo fitxan Ordenantza Fiskalari dagokion jarduketa espezifikoa jaso da. 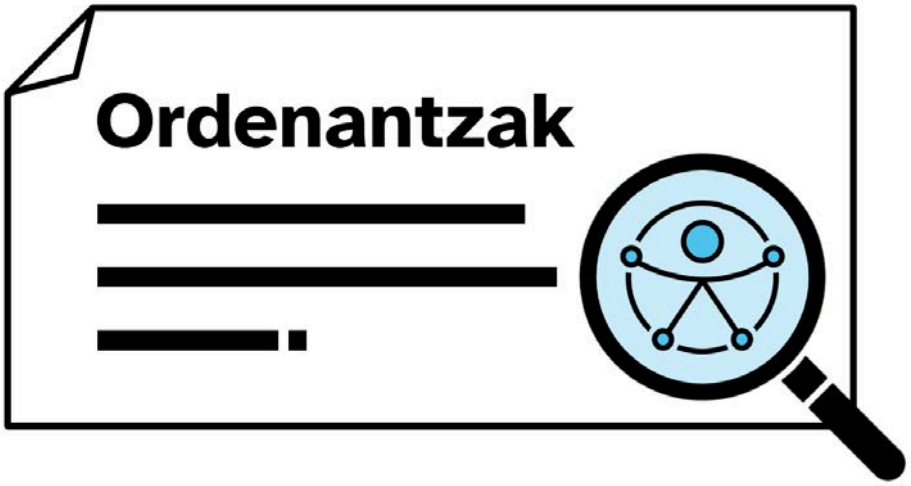
Egungo egoera	— Irisgarritasunaren integrazio partzialа: Udal ordenantzetan irisgarritasun irizpideak ez daude beti modu sistematikoan txertatuta, batez ere alderdi fisikoan eta autonomia pertsonalean jartzen delarik fokua. — Desgaitasunaren tratamendu partzialа: Ordenantza batzuetan aipamen puntualak badaude ere, ez da kontuan hartzen desgaitasun mota anitzen errealitatea (fisikoa, sentsoriala, kognitiboa, mentala...), ez eta zainketa-lanena ere. — Bazterkeria sozialaren ikuspegi eza: Ez da jasotzen arrazoi sozioekonomiko, kultural edo linguistikoek eragindako irisgarritasun-desberdintasunik. — Estandarrak eta gida praktikoak ez nahikoak: Ordenantzak ez dute beti jasotzen zehazki zein neurri hartu behar diren espazio publikoetan, zerbitzuetan eta ekitaldietan irisgarritasuna bermatzeko. — Arduradunen prestakuntza mugatua: Ordenantzak aplikatzen dituzten teknikari eta langileek ez dute beti prestakuntza nahikoa irisgarritasun irizpideak modu koherente eta egokian ezartzeko. — Koordinazio faltak: Sail eta zerbitzu desberdinen artean ez dago beti lankidetza egokia, eta horrek oztopatzen du ordenantzen betearazpena eta ebaluazioa. — Hobekuntza beharra: Irisgarritasun printzipioak modu argiagoan txertatzea beharrezkoa da, pertsona guztien erabilgarritasuna eta parte-hartzea bermatzeko. — Irisgarritasunari dagokionez, zenbait arau-hauste sendoago zigortu edo eragotzi beharko lirateke. Mugikortasun zein ikusmen mugatua duten pertsonek parte-hartze prozesuetan salatzen dute oinezkoen ibilbideak okupatzen dituzten ibilgailuak edo eta ostalaritza-terrazak zorrotzago zaindu beharko liratekela.

Azalpena	— IUPIaren denbora-irismena 2026-2029 laurtekoari badagokio ere, 2030-2033 laurtekoan jarduketa zehatz bat jaso da epe ertaineko aurreikuspen gisa, besteak beste adierazteko zein den gai honen inguruan Udalak etorkizunean egin dezakeen ibilbidea. — Epe ertain-luzera udalaren araudi guztiak berrikustea eta eguneratzea da asmoa, irisgarritasun unibertsalaren ikuspegia ildo espezikoen bitartez zein modu transbertsalean txertatuz. Udalak jorratu ditzakeen lan-ildoak: — Kohesioa eta uniformetasuna: Ordenantza desberdinetan zehar irizpide berdinak ezartzea lortu nahi da, araudi-esparru koherenteago bat sortuz eta interpretazio-akatsak saihestuz. — Desgaitasun mota anitzak kontuan hartzea: Ordenantzetan desgaitasun fisiko, sentsorial, kognitibo eta mentalaren errealitatea jasotzea da asmoa. — Bazterkeria sozialaren ikuspegia txertatzea: Adina, jatorria, hizkuntza, genero edo maila ekonomikoaren arabera sortzen diren oztopoak arauetan kontuan izatea proposatzen da. — Komunikazio inklusiboa: Ordenantza-testuetan hizkuntza erraz eta ulergarria erabiltzea proposatzen da, gaitasun kognitibo mugatuak edo hizkuntza menderatzen ez duten pertsonek informazioa eskuratzeko duten eskubidea errazteko. — Aholku teknikoak: Proposatzen da adituen eta kolektiboen ekarpenak jasotzea.

Kronograma	**Jarduketa zehatzak**	**Kostua (€)**
2026	— ---	---
2027	— ---	---
2028	— ---	---
2029	— ---	---
2030-2033	— Ordenantzak berrikusi irisgarritasun irizpideak txertatuz.	12.000
Oharrak	— IUPIaren denbora-irismenari dagokion 2026-2029 laurtekoan ez da jarduketarik ezarri. Hurrengo laurtekoan (2030-2033) adierazi den jarduketa epe-ertaineko aurreikuspen bat besterik ez da, eta fitxan jaso bada ere, ez dago Planean sartuta.	

Udaleko arduradunak	— ---
Beste eragileak	— ---
Esleipenak eta kanpo-baliabideak	— ---
Ebaluazio eta jarraipen adierazleak	— ---
Jarduketarako irizpideak	— Diagnostiko sakona: Gomendatzen da lehenik udal-ordenantza guztien diagnostiko sakon bat egitea, gaur egungo egoera zein den jakiteko eta berrikuspen-lehentasunak ezartzeko. — Desgaitasun mota anitzak jasotzea: Araudiak desgaitasunaren dimentsio anitzak esplizituki jasotzea komeni da. — Bazterkeria sozialaren ikuspegia gehitzea: Arauetan arrazoi sozioekonomiko eta

	kulturalek eragindako oztopoak islatzea beharko litzateke. — Aniztasuna kontuan hartu: Gomendatzen da ordenantzen berrikuspenean desgaitasunen bat duten pertsonen beharrak kontuan hartzea, eta horretarako, beharrezkoa litzateke kolektibo horien parte-hartzea bermatzea. — Genero ikuspegia: Komeni da emakumeen eta gizonen esperientzia desberdinak aintzat hartzea. — Talde teknikoaren lanketa: Komeni da udaleko arlo ezberdinetako teknikariz eta irisgarritasunean adituz osatutako lantalde bat sortzea, ordenantza bakoitzaren berrikuspen integrala egiteko. — Hizkuntza inklusiboa: Irizpide argi eta zehatzak ezarri beharko lirateke, ordenantzetako testuak hizkuntza ulerterrazean idazteko, bazterkeria soziala pairatzeko arriskuan dauden pertsona guztiek araudia ulertu dezaten. — Sentsibilizazioa: Beharrezkoa litzateke ordenantza berri eta egokituak herritarrei eta udal-eragileei modu ulergarrian komunikatzea, haien aplikazio egokia bermatzeko eta udalerri inklusiboago bat sortzeko.

9.2.b.	**Dirulaguntzen Plan Estrategikoa eta Ordenantza Fiskala berrikusi irisgarritasun irizpideak txertatuz.**
Ardatza	9. Arau-esparrua.
Helburua	9.2. Irisgarritasun ekonomikoa hobetzea.
Lehentasuna	— Ertaina.
Irismena	— Dirulaguntzen Plan Estrategikoa, Dirulaguntzak. — Ordenantza Fiskala.
Egungo egoera	— Desgaitasuna eta pobrezia gurutzatzea: Desgaitasuna duten pertsonen artean pobrezia-arriskua handiagoa da. — Oztopo ekonomikoak: Pertsona askok, batez ere baliabide ekonomiko mugatuak dituztenek, ez dute beren etxebizitza, lanbide-jarduera edo ibilgailuak egokitzeko gaitasunik. Egoera honek gizarte bazterkeria sustatzen du eta irisgarritasun-arazoak larriagotu egiten ditu. — Sarbide mugatua ordainpeko udal-zerbitzuetara: Desgaitasunari lotutako errenta baxuagoagatik, pertsona eta familiek sarritan zailtasunak dituzte ordainpeko udal-zerbitzuetako erabiltzaile izateko. — Gabeziak diru-laguntzen diseinuan: Dirulaguntzen diseinuan irisgarritasun- eta inklusio-irizpideak ez dira sistematikoki txertatzen, eta aukera hori oraindik garatzeko dago. Erreferentzia gisa, urteetako lanaren ondorioz, euskararen eta berdintasunaren inguruko baldintzak sistematikoki txertatzen dira. — Dirulaguntzen esparru mugatua: Gaur egungo dirulaguntzen planek sarritan ez dituzte kontuan hartzen pertsona anitzen beharrak, horien artean desgaitasunen bat duten pertsonenak. — Araudiaren mugak: Udalaren Ordenantza Fiskalak baditu zerga-pizgarriak edo salbuespenak irisgarritasun-hobekuntzak egiten dituztenentzat. — Informazio eta komunikazio eskasa: Herritarrei eskari eta dirulaguntzen inguruan argibide egokia emateko protokoloak mugatuak dira, eta gainera informazioa ez da beti ulerterraza. Horrek arazoak sortzen ditu hizkuntza-oztopoak dituztenentzat edota gaitasun kognitibo mugatuak dituzten pertsonentzat, sarbidea zaildu egiten delarik. — Burokrazia konplexua: Prozedura burokratikoak konplikatuak dira, dirulaguntzak

	eskuratzeko zailtasunak sortuz. Hori bereziki nabaria da adinekoentzat, gaixotasun mentalak dituztenentzat edo mendekotasun-egoeran dauden pertsonentzat.
Azalpena	— IUPIaren denbora-irismena 2026-2029 laurtekoari badagokio ere, 2030-2033 laurtekoan jarduketa zehatz bat jaso da epe ertaineko aurreikuspen gisa, besteak beste adierazteko zein den gai honen inguruan Udalak etorkizunean egin dezakeen ibilbidea. — Epe ertain-luzera udalaren dirulaguntzak eta ordenantza fiskalak berrikustea eta eguneratzea da asmoa, irisgarritasun unibertsalaren ikuspegia ildo espezikoen bitartez zein modu transbertsalean txertatuz. Udalak jorratu ditzakeen lan-ildoak: — Dirulaguntzen Planaren eta Ordenantza Fiskalaren berrikuspena egitea: Dirulaguntzen Plan Estrategikoa eta Ordenantza Fiskala irisgarritasun irizpideak txertatuz berrikustea proposatzen da. — Zerga-politika inklusiboa diseinatzea: Kolektibo baztertuentzako salbuespen eta hobari fiskalak ezartzea lortu nahi da. — Desgaitasunaren eta pobrezia-arriskuaren arteko lotura lantzea: Laguntza ekonomikoen diseinuan desgaitasuna duten pertsonen egoera berezia kontuan hartzea egitea da asmoa. — Ekonomia-oztopoak gainditzea: Lortu nahi da udal-laguntza ekonomikoek desgaitasuna duten pertsonen eta maila sozioekonomiko baxuagoko pertsonen beharrak modu berezian kontuan hartzea. Horrela, hainbat pertsonak pairatzen duten bazterkeria saihestea da asmoa. — Aplikazio erraza: Prozedura burokratikoak sinplifikatzeaeta hizkuntza ulerterraza erabiltzea da asmoa, informazioa eskuratzeko zailtasunak dituztenentzat edota adinekoentzat dirulaguntzak eskuratzea erraztuz. — Zerga-pizgarriak sortzea: Ordenantza Fiskalean zerga-pizgarri berriak sortzea proposatzen da. Horren bidez, jabetza pribatuan irisgarritasun-obrak egitea sustatuko da, eta hori, gure udalerri osoaren onurarako izango da. — Hedatze eta komunikazio eraginkorra: Proposatzen da dirulaguntza eta pizgarri fiskalei buruzko informazioa modu ulergarri eta hainbat formatutan zabaltzea. Horrela, pertsona guztiek izango dute informazioa eskuratzeko aukera.

Kronograma	**Jarduketa zehatzak**	**Kostua (€)**
2026	— Diru-laguntzen Plan Estrategikoa berrikusi irisgarritasun irizpideak txertatuz.	0
2027	— ---	---
2028	— ---	---
2029	— ---	---
2030-2033	— Dirulaguntzen Plan Estrategikoa eta Ordenantza Fiskala berrikusi irisgarritasun irizpideak txertatuz.	0
Oharrak	— IUPIaren denbora-irismena 2026-2029 laurtekoari badagokio ere, 2030-2033 laurtekoan jarduketa zehatz bat jaso da, Diru-laguntzen Plan Estrategikoaren berrikuspena gutxienez laurtekoa izango dela adieraziz.	
Udaleko arduradunak	— ---	
Beste eragileak	— ---	

Esleipenak eta kanpo-baliabideak	— ---
Ebaluazio eta jarraipen adierazleak	— ---
Jarduketarako irizpideak	— Lehentasunak ezartzea: Gomendatzen da aurrekontuak lehenestea irisgarritasun-hobekuntza gehien behar dituztenentzat eta bazterkeria soziala pairatzeko arriskuan daudenentzat. — Irisgarritasun ekonomikoa bermatzea: Laguntza eta zerga-politiketan kolektibo baztertuen egoera kontuan hartzea gomendatzen da. — Salbuespen fiskalak aurreikustea: Desgaitasuna duten pertsonentzat eta pobrezia-arriskuan daudenentzat hobariak ezartzea beharko litzateke. — Diskriminazio anitzak: Genero, adin, jatorri eta egoera sozioekonomikoaren araberako oztopoak identifikatzea gomendatzen da. — Prozedura sinpleak: Komeni da dirulaguntzen eskaera-prozesuak arintzea, informazio sinplea eta eskuragarria erabiliz. Horrela, gaitasun kognitibo mugatuak edo hizkuntza menderatzen ez dituzten pertsonek ere eskaerak arazorik gabe egin ahal izango dituzte. — Baldintza malguak: Gomendatzen da baldintzak eta betekizunak malgutzea kolektibo ahulentzat. — Irizpide zabalak: Dirulaguntzen irizpideek irisgarritasunaren dimentsio guztiak barne hartzea, baita zentzumenezkoak eta kognitiboak ere. — Kontrol-mekanismoak: Beharrezkoa litzateke onurak jasotzen dituzten pertsonen jarraipena egiteko mekanismoak ezartzea. Horrek dirulaguntzen eragina neurtu ahal izatea eta haien kudeaketa egokia bermatzea ahalbidetuko du. — Gardentasuna: Gomendatzen da ordenantza eta dirulaguntzen xehetasunak gardentasunez eta hainbat formatutan argitaratzea. Horrek herritar guztiei informazioa arazorik gabe ulertzea erraztuko die. — Dirulaguntzen berrikuspena egiteko, hiru esparrutan eragitea gomendatzen da: _ Desgaitasunarekin edo/eta mendekotasunarekin lotutako laguntza espezifikoak sortzeko edo aldatzeko. Laguntza espezifiko hauen bitartez, desgaitasunen bat duten edo mendekotasun egoeran dauden pertsonek (eta familia edo zaintzaileek) bizitza duina izateko ezinbesteko gastu bereziak arinduko lirateke. _ Desgaitasunarekin edo/eta mendekotasunarekin lotutako baldintzak zeharka txertatzeko. Euskararen edo berdintasunaren sustapen-baldintzak hainbat dirulaguntzatan zeharka txertatu ohi diren bezalaxe, desgaitasunarekin edo/eta mendekotasunarekin lotutako baldintzak txertatuz: autonomiarako, ongizaterako, inklusiorako, parte-hartzeko... _ Gizarte-bazterkeriaren aurrean laguntza espezifikoak sortzeko edo aldatzeko, bai eta hari lotutako baldintzak zeharka txertatzeko ere.

10. IUPIaren kudeaketa eta komunikazioa.

10.1.a.	IUPI kudeatu, jarraipena egin eta ebaluatu.
Ardatza	10. IUPIaren kudeaketa eta komunikazioa.
Helburua	10.1. Plana gauzatzea errazteko baldintzak ezartzea.
Lehentasuna	— Altua.
Irismena / Hartzaileak	— Irismena: IUPIa bera. — Hartzaileak: Udaleko ordezkari politikoak.
Egungo egoera	— Kudeaketa-eredu ez-integrala: Lehendik zegoen Planaren kudeaketa ez zen integrala eta sistematikoa, eta horrek ekintzen betearazpena zaildu zuen. — Kohesio falta sailen artean: Plana bi eremutan banatuta egon arren, "Udalerri irisgarria" eta "Udal irisgarria", ez da lortu sailen arteko lankidetza eta koordinazioa modu eraginkorrean bermatzea. — Ebaluazio eta jarraipen sistematikorik ez: Planaren betetze-maila ez da modu sistematikoan ebaluatu, eta herritarren parte-hartzea ia hutsala izan da, ezta desgaitasunen inguruko taldeena ere. — Gardentasun falta: Planaren kudeaketa, jarraipena eta ebaluazioa ez dira herritarrekin partekatu, eta horrek gardentasun falta eta herritarren konfiantza murriztea eragin du. — Jarduketen inpaktuaren azterketarik ez: Ez da aztertu planaren jarduketek herritarren bizitzan izan duten benetako inpaktua, eta horrek ebaluazioaren zati kualitatiboa mugatu du. **Kudeaketa** — Aurreko Irisgarritasun Planean ez zen kudeaketa argi eta egituraturik izan; ez ziren izendatu erantzukizun zehatzak, eta jarduketak sailek modu isolatuan garatu zituzten. — “Udalerri irisgarria” eremuan, Hirigintza sailak hartu zuen protagonismo handiagoa, baina ez zen nahikoa izan udalerri osoko ikuspegia txertatzeko. — “Udal irisgarria” eremuko jarduketei dagokienez, ez zen kudeatzaile bakar eta bateraturik egon, eta horrek koordinazio-falta ekarri zuen. — Horren ondorioz, udalaren barruko antolaketa ez da irisgarritasunaren ikuspegitik koherentea izan, eta Planaren lidergoa ez da behar bezala nabarmendu.

	Jarraipena — Ez da ezarri jarraipen-prozedura sistematiko bat: ez dago aurreko planaren betetze-mailari buruzko datu fidagarririk. — Jarraipenaren informazioa ez da modu egituratuan bildu, eta horrek ezinezko bihurtu du urteko bilakaera aztertzea eta erabaki zuzentzaileak hartzea. — Adierazle kuantitatibo eta kualitatiboen gabezia nabarmentzen da; jarduketen inpaktuari buruzko informazioa ez da neurtu. — Jarraipenaren emaitzak ez dira sailen artean partekatu, eta horrek koordinazioa gehiago zaildu du. **Ebaluazioa** — Aurreko Planean ez zen aurreikusitako ebaluazio formalik egin; beraz, ez dago dokumentu bateraturik emaitzen balorazioarekin. — Ebaluazio faltak herritarrekiko gardentasun eskasa ekarri du: herritarrek ez dakite aurreko Planean zer gauzatu den eta zer ez. — Ez da herritarren edo desgaitasunen inguruko elkarteen parte-hartzerik egon ebaluazio-prozesuan. — Oro har, ez dago ikasketa kolektiborik aurreko esperientziatik, eta horrek oraingo Planaren arrakasta baldintzatu dezake.
Azalpena	Jarduketa honen helburua irisgarritasun-planaren kudeaketa, jarraipena eta ebaluazioa hobetzea da, prozesua proaktibo, parte-hartzailea eta gardena izan dadin. **Kudeaketa** — Plan berriaren kudeaketa Udalaren ardura zuzena izango da: Hirigintza sailak gidatuko ditu “Udalerri irisgarria” eremuko jarduketak, eta gainerako sailek elkarrekin hartuko dute ardura “Udal irisgarria” eremukoetan. — Jarduketa bakoitzean sail arduradunak zehaztuko dira, zalantzak saihesteko eta erantzukizunak argi uzteko. — Koordinazio mekanismoak ezarriko dira (batzorde teknikoa, barne bilerak, partekatutako txostenak), udalaren ikuspegi bateratua bermatzeko. — Kudeaketa-eredu honek lidergo argia uztartu nahi du, baina sailen arteko lankidetza sustatuz. **Jarraipena** — Jarraipena urtean behin egingo da, adierazle kuantitatibo eta kualitatiboen bitartez: jarduketen betetze-maila, epeen errespetua, eta inpaktu soziala. — Jarraipena dokumentu bakarrean bilduko da, eta udal arduradunei zein herritarrei aurkeztuko zaie gardentasuna indartzeko. — Barneko jarraipena sailen artean partekatzeko mekanismoekin uztartuko da, koordinazioa hobetzeko eta norabide bateratua mantentzeko. — Jarraipenaren emaitzak etengabeko hobekuntza-prozesu baten parte izango dira, hurrengo urteetako plangintzan txertatuz. **Ebaluazioa** — Plan osoaren ebaluazioa urteko txosten batean gauzatuko da, betetze-maila eta eragin soziala baloratuz. — Ebaluazioan herritarren parte-hartzea txertatuko da: desgaitasunen inguruko elkarteak eta norbanakoak deituko dira iritzia ematera. — Ebaluazioak ez du soilik datu teknikoetan oinarritu behar; herritarren pertzepzioa eta bizipenak ere jasoko dira. — Ebaluazio-txostena publiko egingo da, udal webgunean eta aurkezpen publiko baten bidez, gardentasuna eta konfiantza bermatuz.

Kronograma	Jarduketa zehatzak	Kostua (€)
2026	— "Udal Irisgarria" jarduketa-eremu nagusiaren kudeaketa-eredua zehaztu (adib. arduradun bat identifikatuz, kudeaketa partekatua egiteko espazio eta baliabideak zehaztuz, etab.). — IUPIaren kudeaketa malgua. Dagokion urteko jarduketak gauzatu eta hurrengokoak aurrekontu-proiektuan sartu. — IUPIaren jarraipena egin eta jarraipen-txostena idatzi.	0 0 0
2027	— IUPIaren kudeaketa malgua. Dagokion urteko jarduketak gauzatu eta hurrengokoak aurrekontu-proiektuan sartu. — IUPIaren jarraipena egin eta jarraipen-txostena idatzi.	0 0
2028	— IUPIaren kudeaketa malgua. Dagokion urteko jarduketak gauzatu eta hurrengokoak aurrekontu-proiektuan sartu. — IUPIaren jarraipena egin eta jarraipen-txostena idatzi.	0 0
2029	— IUPIaren kudeaketa malgua. Dagokion urteko jarduketak gauzatu eta hurrengokoak aurrekontu-proiektuan sartu. — IUPIaren jarraipena egin eta jarraipen-txostena idatzi. — IUPIa ebaluatu eta ebaluazio-txostena idatzi. — Hurrengo IUPIa idatzi, edo bere idazketa esleitu.	0 0 0 9.000
2030-2033	— Jarduketa jarraia.	---
Oharrak	— 2029an hurrengo IUPI idatzi beharko luke Udalak, 2030-2033 laurtekoari dagokiona alegia. Hala egitekotan, erabakiko da nola gauzatuko den idazketa: Udalak bere baliabide propioekin ala kanpo-aholkularitza baten bitartez. Bigarren aukera honi legokiokeen aurrekontua jaso da IUPIan.	
Udaleko arduradunak	— "Udal Irisgarria" jarduketa-eremu nagusiko kudeatzailea edo kudeaketa-taldea. — Beste sail inplikatuak: _ IUPIaren jarduketa-planaren arabera ardura edo inplikazioa duten arduradun edo langileak.	
Beste eragileak	— Lezdi Elkartea. — Desgaitasunaren inguruan beharrak/interesak/esperientzia/jakintza duten beste elkarte edo herritarrak.	
Esleipenak eta kanpo-baliabideak	— Hurrengo IUPIaren idazketa.	
Ebaluazio eta jarraipen adierazleak	— Kudeaketa eta jarraipen-saioak: _ Udaleko sailek elkarrekin saiorik egin izana, eta kopurua. _ Udalaz kanpoko eragileek parte hartu izana, bereziki desgaitasunaren inguruan beharrak/interesak/esperientzia/jakintza duten elkarte edo herritarrak. _ Jarraipen-txostena idatzi izana. — Ebaluazio-saioak: _ Udaleko sailek elkarrekin saiorik egin izana, eta kopurua. _ Udalaz kanpoko eragileek parte hartu izana, bereziki desgaitasunaren inguruan beharrak/interesak/esperientzia/jakintza duten elkarte edo herritarrak. _ Ebaluazio-txostena idatzi izana.	
Jarduketarako irizpideak	**Kudeaketa** — Kudeaketa arduradun argiekin antolatu behar da, eremu bakoitzean lidergo	

instituzionala bermatuz.
— Udal sail guztiek irisgarritasunaren ikuspegi integrala txertatu behar dute beren jardueretan, ez soilik Hirigintza sailak.
— Koordinazio-organo bat (batzorde tekniko edo politikoa) sortzea gomendatzen da, plan osoaren jarraipena gidatzeko.
— Kudeaketa-lanetan gardentasuna eta informazio trukea lehentasun izan behar dute.

Jarraipena
— Jarraipena egiteko adierazle zehatzak definitu behar dira: jarduketa kopurua, betetze-portzentajeak, epeak, eta inpaktu soziala.
— Urteko jarraipen-txostenak udal organo politikoetan aurkeztu behar dira, erabakiak informazioan oinarrituta hartzeko.
— Herritarrei jarraipenaren emaitzak modu erraz eta ulergarrian helaraztea ezinbestekoa da (infografiak, laburpenak, aurkezpen publikoak).
— Jarraipenaren emaitzak plangintzan txertatzeko mekanismoa sortu behar da, hobekuntza jarraituaren logikarekin.

Ebaluazioa
— Ebaluazioa ez da formalitate hutsa izan behar: benetako balorazio kritikoa egin behar da, lortutako aurrerapenak eta gabeziak identifikatuz.
— Herritarren parte-hartzea sistematikoki txertatu behar da, desgaitasunak dituzten pertsonen ikuspegia barne.
— Ebaluazioak ikuspegi integrala izan behar du: irisgarritasun fisikoa, digitala, komunikatiboa eta soziala kontuan hartuz.
— Txosten publikoek hizkera argia eta inklusiboa izan behar dute, irisgarritasunaren inguruan pedagogia soziala ere eginez.

10.1.b.	**Udal-kartografia eguneratu.**
Ardatza	10. IUPIaren kudeaketa eta komunikazioa.
Helburua	10.1. Plana gauzatzea errazteko baldintzak ezartzea.
Lehentasuna	— Ertaina.
Irismena / Hartzaileak	— Irismen geografikoa: gutxienez, herrigunea edo hiri-lurrek hartzen duten eremua. — Hartzaileak: Udala bera (Hirigintza Saila). 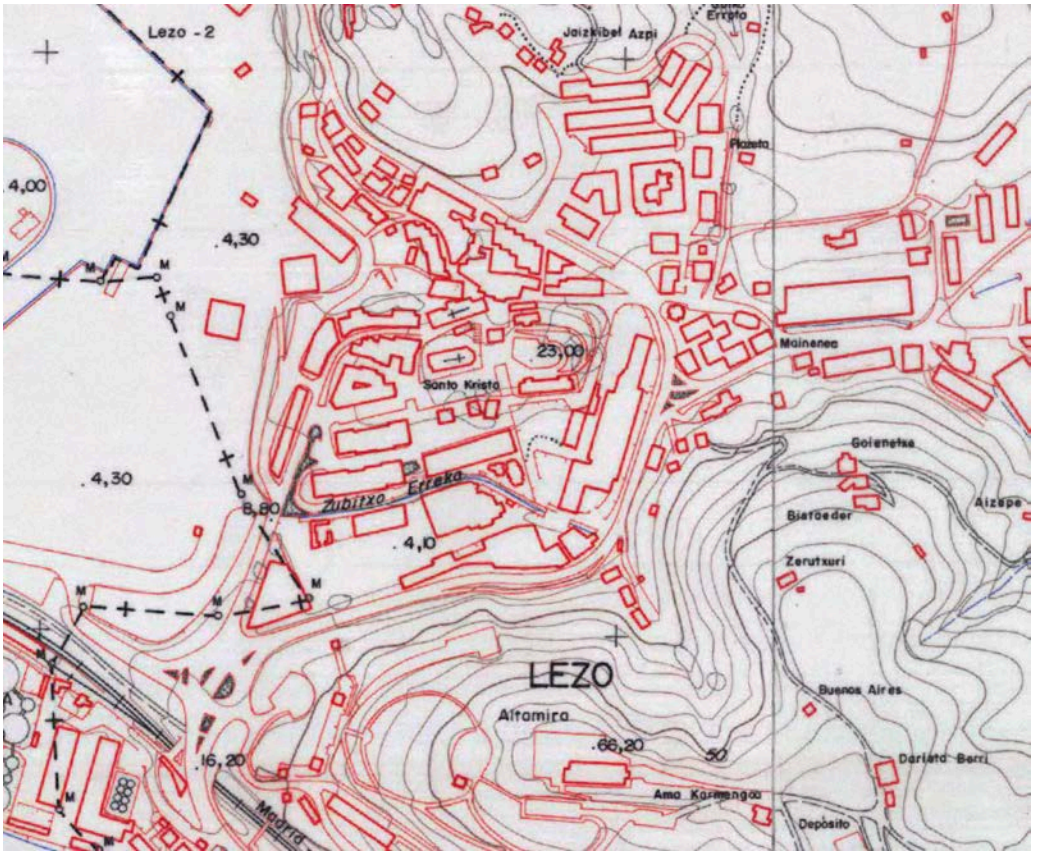
Egungo egoera	— Egun eskuragarri dagoen informazio kartografikoa ez da nahikoa herriguneko ingurunearen irisgarritasun-egoera zehatz-mehatz ezagutzeko. Diagnostikoa: — Informazio espezifikoaren gabezia: Irisgarritasunaren esparruko informazioa mugatua da eta ez dauzka geruza tematiko bereiziak. Esaterako, hiri-instalazioei ematen zaion trataera har liteke erreferentzia gisa. — Oztopoen inguruko informazio mugatua: Ez daude sistematikoki identifikatuta oinezkoen ibilbideetan dauden oztopo fisikoak (adib. 2 cm-tik gorako koskak). — Altuera-kotak ez dira kokatzen sistematikoki irisgarritasunaren ikuspegitik esanguratsuak diren puntuetan (eskailera eta arrapalen hasieran zein amaieran, eraikinen sarbideen bi aldeetan...). — Elementu irisgarrietan hutsuneak: Ez dira modu bereizian jasotzen aparkaleku egokituak, igogailuak, komun egokituak edo ukimenezko zoladurak. — Datuen zehaztasun mugatua: Ez da bereizten, adibidez, Zebra-bideak goratuak diren ala ez.

Azalpena	— Udal-kartografian irisgarritasun unibertsalaren inguruko informazioa modu egituratuan jaso nahi da, diagnostiko zehatzagoak egiteko eta proiektuetan irisgarritasun unibertsalaren integrazioa sustatzeko. — Informazio kartografikoa eguneratzea aurreikusten da, **irisgarritasunari lotutako elementuak sartuz eta geruza espezifikoetan antolatuz.** Esaterako: _ Oztopoak adieraziz (adib. 2cm baino gehiagoko koskak oinezkoen ibilbideetan). _ Altuera-kotak sistematikoki puntu esanguratsuetan jarriz (oinezkoentzako ibilbideetan, eskailera eta arrapaletan, eraikinetako sarbideen bi aldeetan...). _ Irisgarritasuneko elementu espezifikoak berariazko geruzatan jasoz (aparkaleku egokituak, igogailuak, ukimenezko zoladurak, etab.). _ Informazioa zehaztasun gehiagorekin jasoz (adib. Zebra-bideak goratuta dauden ala ez desberdinduz).

Kronograma	**Jarduketa zehatzak**	**Kostua (€)**
2026	— ---	---
2027	— ---	---
2028	— ---	---
2029	— Udal-kartografia eguneratu, irisgarritasunaren inguruko informazioa txertatuz.	15.000
2030-2033	— ---	---
Oharrak	— ---	

Udaleko arduradunak	— Hirigintza Saila.
Beste eragileak	— ---
Esleipenak eta kanpo-baliabideak	— Zerbitzu topografiko eta kartografikoa.
Ebaluazio eta jarraipen adierazleak	— Udal-kartografia eguneratu izana, eta hala egin balitz: _ Irisgarritasuna txertatzeko ezarri diren neurriak. _ Kostua.
Jarduketarako irizpideak	— Kartografia eguneratzeko esleipena egiteko baldintza-pleguetan atal bat sartzea gomendatzen da, lizitatzaileek bere proposamenetan deskriba dezaten nola gauzatuko luketen jarduketa honetan adierazitakoa. — Atal horri puntuazio bat egokitzea gomendatzen da. — Herrigunearen edo hiri-lurraren mugak adierazten badira, informazio espezifiko honen jasoketa eremu horretara mugatu daiteke. — Ikusi Aretxabaletako 2023ko udal-ordenantza, lan topografikoei buruzkoa, 2023-08-01eko Gipuzkoako Aldizkari Ofizialean argitaratua (147 zk.): https://www.aretxabaleta.eus/eu/dokumentuak/2023IERR0001016001.pdf

10.2.a.	**IUPI komunikatu eta sozializatu.**
Ardatza	10. IUPIaren kudeaketa eta komunikazioa.
Helburua	10.2. Plana komunikatzea eta sozializatzea.
Lehentasuna	— Altua.
Irismena / Hartzaileak	— Herritarrak. — Udaleko teknikariak eta langileak. — Udalerriko zerbitzu publikoetako langileak. — Udalerriko jarduera ekonomikoetako langileak. 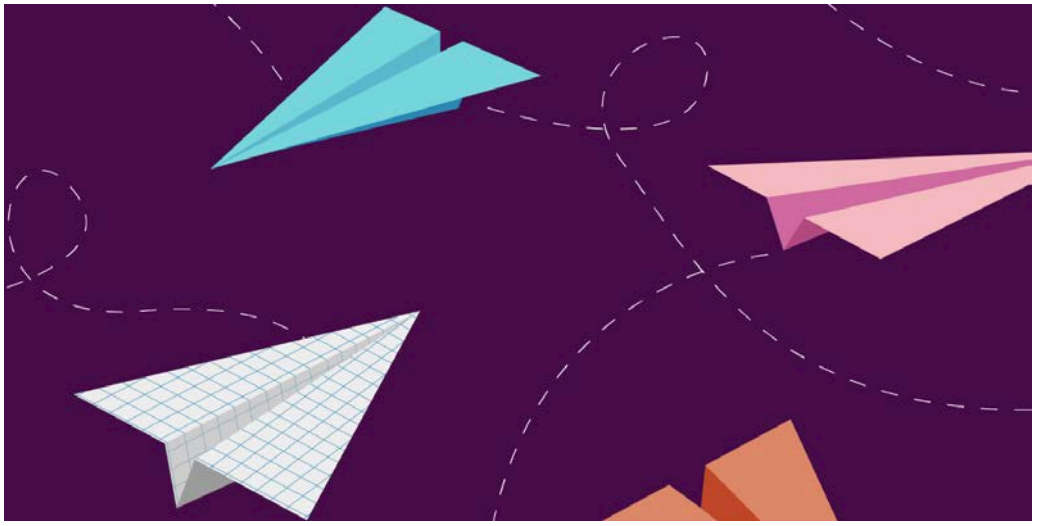
Egungo egoera	— Komunikazio sistematikoaren gabezia: Aurreko Irisgarritasun Plana ez da modu jarraituan eta egituratuan komunikatu herritarren artean, eta informazioa ez da kanal guztietara iritsi. — Gardentasun falta: Planaren betetze-mailaren ebaluazioak ez dira herritarrei iritsi, eta horrek gardentasun falta eta herritarren konfiantza murriztea eragin du. — Pedagogia sozial mugatua: Irisgarritasunaren eta inklusioaren inguruko pedagogia soziala mugatua izan da; herritar askok ez dute kontzientziarik edo informazio zehatzik udalaren konpromisoei eta aurrerapenei buruz. — Pedagogia egiteko aukerak galtzea: Komunikazioak, oro har, izaera informatiboa izan du, eta ez dira probestu komunikazioak eskaintzen dituen aukerak irisgarritasunaren eta inklusio sozialaren inguruko sentsibilizazio eta heziketa egiteko. — Kanal eta formatu mugatuak: Orain arteko komunikazioa gehienbat ohiko bideetara mugatu da (webgunea, prentsa-oharrak), formatu irisgarri gutxirekin. — Herritarren inplikazio eskasa: Informazio faltak eta komunikazio ez egituratuak ez du sustatu herritarrak planaren kudeaketan eta ebaluazioan inplikatzea. — Barne-komunikazioaren hutsuneak: Udal-langile guztiek ez dute izan planaren egoeraren berri eguneratua, eta horrek koordinazioa zaildu du.
Azalpena	— Jarduketa honen helburua da Irisgarritasun Planaren komunikazio eta hedapen sistematikoa modu proaktiboan bermatzea: batez ere herritarrei zuzenduta, baina baita barne-mailan ere (udal langile eta arduradunei). — Ekintza bakoitzaren berri ematea: Ekintza-planeko jarduketa bakoitza gauzatzen

	denean, informazioa kanal irisgarrietan argitaratzea egitea da asmoa. — Urteroko ebaluazioaren zabalkundea: Ebaluazioaren emaitzak herritarrei aurkeztea proposatzen da, gardentasuna eta konfiantza indartzeko. — Herritarrei jakinaraziko zaie zer jarduera burutu den, zein emaitza lortu diren eta zein konpromiso bete diren; gardentasuna eta konfiantza indartzeko. — Hedapenak pedagogia-funtzioa ere izango du: irisgarritasunaren garrantziaz kontzientziatu eta inklusio sozialaren aldeko balioak zabaldu. — Komunikaziorako baliabide anitz erabiliko dira, irisgarritasuna kontuan hartuz: webgunea, sare sozialak, prentsa idatzia, udal-aldizkaria, informazio-panelak eta herritarrei zuzendutako aurkezpen publikoak. — Herritarren parte-hartzea sustatzea: Komunikazioak herritarren iritziak jasotzeko eta ekarpenak egiteko aukera ere eskainiko du.

Kronograma	Jarduketa zehatzak	Kostua (€)
2026	— IUPIaren laburpena argitaratu (inprimatua, digitala), komunikatu eta hedatu. — IUPIaren jarraipena komunikatu eta sozializatu.	1.000
2027	— IUPIaren jarraipena komunikatu eta sozializatu.	---
2028	— IUPIaren jarraipena komunikatu eta sozializatu.	---
2029	— IUPIaren jarraipena eta ebaluazioa komunikatu eta sozializatu.	---
2030-2033	— Jarduketa jarraia.	---
Oharrak	— ---	
Udaleko arduradunak	— Komunikazioa, edo alor horretan ardurak dituzten pertsonak. — Alkatea.	
Beste eragileak	— ---	
Esleipenak eta kanpo-baliabideak	— IUPIaren argitalpena.	
Ebaluazio eta jarraipen adierazleak	— IUPIaren laburpena eta bere argitalpena egin izana, eta hala egin bada: _ Ale kopurua. _ Banaketa egin izana eta banaketa-modua. _ Kostua. — Komunikazioa egin izana, eta hala egin bada: _ Jarraipen- edo eta ebaluazio-txostenak sozializatu izana. _ Komunikazio-ekintzen kopurua. _ Erabili diren kanalak eta horien araberako irismenaren estimazioa. — Irisgarritasuna eta ulerterreztasuna areagotzeko neurriak txertatu izana, eta hala egin bada: _ Txertatutako neurriak. — Herritarren ekarpenak jaso izana, eta hala egin bada: _ Ekarpenen kopurua eta balorazioa.	
Jarduketarako irizpideak	— Ikus "Informazioa eta komunikazioa" fitxa, "Araudia, irizpideak eta gomendioak" atalean.	